

๕๕๓.๑๕๕๑๐๔๕

๕๕๕๕๕

๕.๕

ผลการใช้รายการวิดิทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการ
ใช้รถจักรยานยนต์

ปริญญานิพนธ์

ของ

เขาวดี เกิดสินธุ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

มีนาคม ๒๕๔๑

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕๕๕๕

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ เบาใจ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ เบาใจ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่เดือน..... พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ เบาลือ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น แก้ไข ทำให้เกิดความสมบูรณ์ของปริญญานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์สุวิทย์ พงษ์หล่อพิศิษฐ์ นายแพทย์รัช ประสาทฤทธา นายแพทย์ชาญเวช ศรีธธาพุทธ คุณสมปอง หมั่นดี คุณเล็ก กัณทวงษ์ อาจารย์มารยาท จิตรบรรพต ที่สละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือให้ถูกต้อง และเหมาะสม

ขอขอบคุณ คุณเฉลิมพล แก้วน้อย คุณบุญฤทธิ์ ก้องสมุทร ที่ช่วยเหลือในการถ่ายทำ และตัดต่อเทปวีดิทัศน์ ตลอดจนเพื่อนเทคโนโลยี รุ่นที่ 4 ภาคพิเศษ ที่เอื้อเฟื้อในหลายสิ่ง โดยเฉพาะคุณปรัญนันท์ นิลสุข

ท้ายที่สุดขอกราบบิดา มารดา ด้วยความกตัญญู ที่ได้สั่งสมความอดทนไว้ให้ลูก จนสามารถผ่านพ้นภาวะต่างๆ ได้ และประสบความสำเร็จ

เยาวดี เกิดสินธุ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์.....	6
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับเจตคติ.....	21
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	32
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	44
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	45
การดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการศึกษา.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	53

บทที่	หน้า
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	54
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์.....	56
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	65
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	95

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	50
2	แสดงผลของเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์.....	50
3	ผลการเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง.....	51
4	ผลการเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์แบบกลุ่มเล็ก.....	51
5	แสดงการเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ แบบภาคสนาม.....	52
6	แสดงการเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ โดยรวมทั้งหมดทุกกลุ่ม.....	52
7	แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเนื้อหา.....	67
8	แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเนื้อหา.....	68
9	แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเนื้อหา.....	69
10	แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเทคนิค.....	71
11	แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเทคนิค.....	72
12	แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเทคนิค.....	73
13	การหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติดำเนินการ.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2512 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน อุบัติเหตุเป็นสาเหตุการตายที่สูงที่สุดของประเทศ และถือเป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุข เพราะอุบัติเหตุกลายเป็นโรคระบาดร้ายแรงของประเทศ จนกระทรวงสาธารณสุขต้องใช้งบประมาณเพื่อการรักษาผู้ประสบอุบัติเหตุ สูงกว่าโรคอื่นๆรวมทั้งปีประมาณร้อยละ 30 ของงบประมาณ และบุคลากรสาธารณสุขต้องนำมาใช้เพื่อการนี้ อีกทั้งอุบัติเหตุกลายเป็นปัญหาสำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม เพราะรัฐต้องสูญเสียทางเศรษฐกิจ เนื่องจากอุบัติเหตุไปปีละ ไม่ต่ำกว่า 40,000 ล้านบาท และสังคมต้องรับภาระการเลี้ยงดูคนพิการ และเด็กกำพร้าอันเกิดจากอุบัติเหตุปีละจำนวนมาก (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2531: ก)

กองสถิติสาธารณสุข รายงานว่า การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุเป็นสาเหตุสำคัญใน 3 อันดับแรกของการเจ็บป่วยที่มารับบริการสาธารณสุข และพบว่าการจราจรทางบกเป็นสาเหตุที่ทำให้การบาดเจ็บและเสียชีวิตมากที่สุด (วารสารกรมการแพทย์. 2537 : 343) และเนื่องจากอุบัติเหตุเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ และตายอันดับแรกของปัญหา สาธารณสุขในทุกวันนี้ อุบัติเหตุในครัวเรือนเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บมากที่สุด ในเวลาเดียวกันอุบัติเหตุการจราจรเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนตายมากที่สุด(ศรีวงศ์,หะวานนท์. 2534 : 1)

ดังนั้นโรงพยาบาลต่างๆจึงต้องใช้เตียงรับรักษาผู้ป่วยอุบัติเหตุประมาณ 30 % ของจำนวนเตียงทั้งหมด และต้องใช้บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ พยาบาล และบุคลากรสาธารณสุข) ในการรักษาผู้ป่วยประเภทนี้ไปประมาณ 30% ส่วนใหญ่ของผู้บาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจราจรมีอายุในช่วงวัยทำงาน (15- 35 ปี) ซึ่งเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศมากที่สุด ผู้เชี่ยวชาญเคยประมาณการว่าประเทศไทยต้องสูญเสียทางเศรษฐกิจเพราะอุบัติเหตุจราจรปีละ 10,000 ล้านบาท นอกจากนี้ยังพบว่าหลังจากบาดเจ็บมีอัตราพิการ 13 % หรือ 50 % ของความพิการทั้งหมดหรือประมาณ 350,000 ราย

นอกจากความรุนแรงของอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดอัตราตายสูง บาดเจ็บ และพิการเป็นจำนวนมากยังมีการสูญเสียที่ไม่สามารถประเมินเป็นจำนวนเงินได้ เช่นการสูญเสียทางจิตใจของบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง และผู้ใกล้ชิด รวมทั้งการสูญเสียโอกาสการทำงาน และการศึกษาอีกด้วย (วิจิต เทพรัตน์. 2535 : 36) อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์นับเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของ

อุบัติเหตุจราจรในกรุงเทพมหานคร และจากรายงานประจำปี พ.ศ. 2535 ของกองโรงพยาบาล ภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข พบว่าในปี พ.ศ. 2533 ร้อยละ 14.9 ของผู้ป่วนอกเป็นผู้ป่วย อุบัติเหตุ และสูงขึ้นเป็นร้อยละ 16.0 ในปี พ.ศ. 2535 (สุนทรี รัตนชอุก. 2537 : 336)

มนุษย์เป็นผู้ก่ออุบัติเหตุ ดังนั้นมนุษย์จึงต้องเป็นผู้แก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุได้ด้วย ตนเองถ้าหากเขามีทัศนที่ถูกต้อง การป้องกันอุบัติเหตุเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ และปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัยของการระวังภัย เกิดจิตสำนึกของการระวังภัยอยู่ตลอดเวลา มีทัศนคติ ด้านความปลอดภัยและเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา เพราะอุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาโดยเราไม่รู้ ตัว (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2531 : 108)

การป้องกันอุบัติเหตุ นอกจากจะมีมาตรการป้องกันทางด้านกฎหมาย และทางด้านวิศวกร โดยการออกแบบหรือประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ปลอดภัยแล้ว การศึกษาถึงสาเหตุ และหาวิธีการป้องกันโดยการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และนิสัยดังได้กล่าวมาแล้ว ก็คือ การใช้สวัสดิศึกษาเข้าประกอบในการป้องกันอุบัติเหตุ อันเป็นประโยชน์กับสังคม โดยเน้นทั้ง ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเหล่านี้มากน้อยลดหลั่นกันตามลำดับเพราะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ข้อปฏิบัติที่ปลอดภัย ความสามารถ และ ทักษะในสิ่งที่ตนต้องเผชิญอยู่ และการมีเจตคติที่ดี เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือสวัสดิภาพนั้นจะต้องเกิดร่วมกันและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (วิจิตร บุญยะ โหดระ. 2531 : 227)

การควบคุมและป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจร และส่งเสริมพฤติกรรมที่ป้องกันตนเอง ซึ่งจะทำให้การบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรลดลงได้ การรณรงค์ควรกระทำอย่างกว้าง ขวางควรประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับจราจรที่ถูกต้องและการขับขีรถอย่างปลอดภัย รวมทั้ง เสนอข้อมูลสถานการณ์ และปัจจัยเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร (วิทยา สวัสดิวิมลพงศ์ และคณะ. 2537 : 349) ทำอย่างไรจึงจะลดโอกาสที่จะเกิดอันตรายนั้นๆลงให้มากที่สุด การมีสติ คอยเตือนตนเองมิให้ตั้งอยู่ในความประมาทอยู่ตลอด และการดำเนินการตามมาตรการต่างๆเพื่อลด อัตราเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุลงให้มากที่สุด (ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์. 2526 : 6-7)

การสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุสำหรับผู้บริโภค จึงควร แสดงให้เห็นถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุและผลที่ได้รับจากการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อเป็นแนวทางใน การปฏิบัติและดำเนินชีวิตที่ดี ถ้าได้ใช้โทรทัศน์ในการเผยแพร่จะทำให้ดีกว่าวิธีการอื่นๆในการเน้น โน้มน้าวชักจูง และแนะนำต่างๆทำให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจเกิดความรู้กว้าง ขวาง ในระยะเวลาอันสั้น (สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 17) โดยเฉพาะเทปโทรทัศน์ หรือวี ดีโอ เป็นโสตทัศนูปกรณ์ที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน คือสามารถบันทึกได้ทั้งภาพและเสียงไป

พร้อมกัน ซึ่งสามารถบันทึกเหตุการณ์จริง หรืออาจจะบันทึกจากโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมได้มีโอกาสได้พบกับเหตุการณ์นั้นๆได้ด้วยตนเอง (อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล คุปรัตน์. 2530 : 191) เป็นที่ยอมรับกันว่าเทปโทรทัศน์เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้ทุกระดับ (ยุทธนันท์ หาญณรงค์. 2530 : 5) โทรทัศน์เป็นสื่อกลางที่มีพลัง และอิทธิพลอย่างมากในการให้ความรู้และความบันเทิง ตลอดจนการโฆษณาชวนเชื่อ ฉะนั้นผู้ที่มุ่งหวังให้การสื่อสาร ประสบความสำเร็จตามต้องการ หรือมากกว่าที่ต้องการ ต้องเลือกใช้โทรทัศน์เป็นสื่อ เพราะคุณสมบัติของโทรทัศน์นั้นสามารถมองเห็นเป็นภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว รูปธรรม ภาพธรรมชาติ หรือมีรายละเอียดมากๆได้ โทรทัศน์สามารถได้ยินเสียงพูด เสียงประกอบ นำเสนอเนื้อหาทางวิชาการได้ โดยสรุปแล้วโทรทัศน์สามารถให้สาระได้ทั้งทางหู และทางตา (Hanson. 1989 : 15) มีผู้นำเทปโทรทัศน์มาใช้ในการให้การศึกษา และให้ความรู้ทั่วไปมากมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การใช้วีดิทัศน์ในการให้ความรู้และสร้างเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุให้กับผู้เรียนช่วยในการให้ความรู้และเจตคติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเสนอภาพในวีดิทัศน์จะช่วยสรุปบทเรียน หรือหน่วยการเรียนรู้คือใช้แสดงเนื้อหาสำคัญที่เรียนมาแต่ต้นโดยช่วยให้เกิดการจำ ขณะเดียวกันก็สามารถเร้าอารมณ์หรือเปลี่ยนเจตคติของผู้เรียนได้ ภาพจะเร้าความรู้สึกให้ผู้รู้สึกทั้ง ตื่นเต้น ขยะแขยง หรือหวาดเสียว สงสารหรือรักได้เช่น ภาพคนถูกรถชนเลื้อยคนองถนน คนดู ดูแล้วจะรู้สึกหวาดเสียว และรู้สึกสมเพชเวทนาคนที่ถูกรถชนเป็นอันมาก ต่อไปก็จะทำให้เขารู้สึกว่าความรอบคอบในการข้ามถนนเป็นสิ่งสำคัญ (ชม ภูมิภาค. 2525 : 24) การเห็นภาพของคนที่ได้รับอุบัติเหตุและผลอันเกิดจากอุบัติเหตุซึ่งเป็นภาพที่น่ากลัว ก็จะทำให้ผู้เรียนได้เกิดความกลัวขึ้น ความกลัว (Fear) มีประโยชน์ต่อมนุษย์อยู่อย่างหนึ่งคือ ทำให้มนุษย์รู้จักหลีกเลี่ยงหนีจากสิ่งที่เป็นอันตราย (กันยา สุวรรณแสง. 2532 : 205) และการนำเสนอโดยใช้สื่อ ที่ทำให้เกิดความกลัวมากๆ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้มากกว่าการเสนอสารสื่อที่ไม่น่ากลัวเพราะเนื้อหาในสารสื่อจะเป็นการสื่อให้หลีกเลี่ยงได้ (ทศนา โคมทิ. 2518 : 32)

จากเหตุผลดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นปัญหาที่ไม่สามารถรอเวลา หรือโอกาสในการแก้ไขจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาหาแนวทางในการควบคุมป้องกันอย่างเร่งด่วน แต่เนื่องจากอุบัติเหตุเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง จำเป็นต้องพัฒนาและหาแนวทางในการควบคุมป้องกันอย่างรอบคอบ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายรวมถึงประชาชนในประเทศที่ต้องตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาทางด้านอุบัติเหตุและสาธารณภัย (การแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณภัย. 2535 : 8) และวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ขับขี่โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์เกิดความตระหนักได้คือ การได้เห็นภาพซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสาเหตุของอุบัติเหตุและผลกระทบที่ตามมา

ตลอดจนวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะนักเวชนิติศาสตร์ทำหน้าที่ในส่วนของการทรวสารณสุขมีหน้าที่ในการจัดทำวิดิทัศน์คิดผลิตเทปวิดิทัศน์ขึ้นเพื่อใช้ในการเผยแพร่ให้ผู้ชมเกิดความตระหนัก และระมัดระวังในการขับขี่รถจักรยานยนต์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมในการช่วยลดอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น อีกทั้งเป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อผลิตรายการวิดิทัศน์สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการเปรียบเทียบเจตคติก่อน และหลังการดูรายการวิดิทัศน์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์อันจะเป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุในการใช้รถใช้ถนน และเป็นแนวทางในการผลิตรายการวิดิทัศน์ เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลเลิดสิน สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม 2540

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเลิดสิน สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม 2540 ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 43 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาเป็นเรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์โดยจัดทำเป็นรายการวิดิทัศน์มีรายละเอียดคือ

1. สาเหตุของอุบัติเหตุจากการจักรยานยนต์
2. ผลจากอุบัติเหตุและความสูญเสีย
3. การป้องกันอุบัติเหตุจากการจักรยานยนต์
4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ เจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การป้องกันอุบัติเหตุ หมายถึง การป้องกันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อนโดยไม่ตั้งใจให้เกิด เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน เป็นอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจโดยเน้นการให้ความรู้และข้อควรปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุ

2. รายการวิดิทัศน์ หมายถึง วิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นอย่างมีระบบและมีขั้นตอนโดยมีการทดลองใช้เริ่มตั้งแต่ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนาม

3. ผู้ป่วยจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ หมายถึง ผู้ประสบอุบัติเหตุที่เข้ารับการรักษาด่วนในตึกผู้ป่วยในโรงพยาบาลเลิดสิน อันเกิดจากอุบัติเหตุเนื่องมาจากการใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะอยู่ในระหว่างพ้นขีดอันตรายและไม่มีอาการทางสมอง รักษาตัวอยู่ในระหว่างเดือนกรกฎาคม-เดือนสิงหาคม 2540

4. เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกและท่าทีโน้มเอียงของผู้ป่วย ที่มีต่อความปลอดภัยและสวัสดิภาพของตนเองในการป้องกันอุบัติเหตุอันเกิดจากรถจักรยานยนต์ โดยวัดจากแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยทำการรวบรวมและเรียบเรียงไว้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์

- 1.1 โทรทัศน์การศึกษา
- 1.2 การใช้โทรทัศน์เพื่อการสอน
- 1.3 วิธีการสอนแบบต่างๆที่ใช้ในการสอนทางโทรทัศน์
- 1.4 ขั้นตอนในการผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการสอน
- 1.5 ขั้นตอนในการใช้รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน
- 1.6 การประเมินผลรายการโทรทัศน์
- 1.7 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับเจตคติ

- 2.1 ความหมายของเจตคติ
- 2.2 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ
- 2.3 การวัดเจตคติ

3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับ อุบัติภัยจากรถจักรยานยนต์

- 3.1 ความหมายของอุบัติเหตุ
- 3.2 อุบัติภัยจากรถจักรยานยนต์ และสถิติอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
- 3.3 การสร้างทัศนคติด้านความปลอดภัย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

- 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทปโทรทัศน์การสอนและงานวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพรายการวิทยุทัศน์
- 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
- 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการให้การศึกษาชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าโทรทัศน์เป็นเครื่องมือที่สามารถจะใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่ของการเรียนรู้ และปริมาณ

ของผู้เรียน สามารถใช้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยม อุดมศึกษาและการศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบโทรทัศน์กำลังก้าวหน้าและแพร่หลายในปัจจุบัน ทำให้ประสิทธิภาพในรายการโทรทัศน์ในฐานะสื่อการเรียนการสอนยิ่งสูงขึ้น (วสันต์ อดิศักดิ์. 2526 : 5)

1.1 โทรทัศน์การศึกษา

นิรุต สุพรรณชาติ (2523 : 62) กล่าวถึงรายการโทรทัศน์การศึกษาว่า โทรทัศน์การศึกษาอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

1. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา
2. โทรทัศน์เพื่อการสอน

โทรทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นรายการโทรทัศน์ที่มีได้เฉพาะเจาะจงว่าผู้ดูคือใคร จัดขึ้นมาเพื่อผู้ดูทั่วไป เป็นการประดับความรู้ หรือเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้สนใจ เช่น รายการข่าวเกษตรกร ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวศิลปไทย ซึ่งรายการดังกล่าวนี้ผู้ดูจะเป็นใครก็ได้ ดูรายการนั้นเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ หรือดูเป็นเพียงประดับความรู้เท่านั้นเอง

โทรทัศน์เพื่อการสอนเป็นรายการโทรทัศน์ที่ใช้เพื่อการสอนโดยตรง ผู้จัดทำรายการโทรทัศน์ประเภทนี้ต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมต่างๆ ดังนั้นการใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนจึงมีหลายจุดประสงค์ และมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันออกไป

มานวิกา ดันติกฤต (2528 : 161) ได้กล่าวว่า โทรทัศน์เพื่อการสอน (Instructional Television หรือ ITV) แตกต่างกับโทรทัศน์เพื่อการศึกษาคือ โทรทัศน์เพื่อการสอนได้ยึดถือหลักสูตรอย่างจริงจัง โดยทำบทเรียนขึ้นมาเพื่อใช้ในการสอนทางโทรทัศน์โดยตรง ดังนั้นโทรทัศน์เพื่อการสอนจึงเป็นรายการที่มุ่งสอนบทเรียนให้แก่ผู้เรียนในวิชาตามระดับต่างๆตามหลักสูตร จะต้องมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างการผลิต หรือฝ่ายเทคนิคกับฝ่ายหลักสูตรหรือวิชาการ

1.2 การใช้โทรทัศน์เพื่อการสอน

การใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนมีจุดประสงค์ และมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันออกไป นิรุต สุพรรณชาติ (2523 : 63) กล่าวถึงการใช้โทรทัศน์เพื่อการสอนไว้ดังนี้

1. ประกอบการสอนเพื่อเสริมบทเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เสริมบทเรียน (Enrichment programe) คือรายการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักเรียน
3. เพื่อการสอนโดยตรง โดยมีครูคอยควบคุมชั้น และให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน
4. เอาบทบันทึกภาพมาใช้ในการสอนโดยตรง ไม่ต้องมีครูควบคุม ใช้แก้ปัญหาการขาดแคลนครู เช่น บันทึกเทปรายการสอนที่ดีไว้ใช้สอนอีก หรือให้นักเรียนที่อยู่ในต่างจังหวัดได้เรียน

5. ให้นักเรียนฝึกสอนได้เห็นบุคลิกของตนในขณะที่สอน เพื่อจะได้ปรับปรุงลักษณะท่าทางของตนในการสอนครั้งต่อไป

1.3 วิธีการสอนแบบต่างๆที่ใช้ในการสอนทางโทรทัศน์

นิรุต สุพรรณชาติ (2523 : 63-64) ได้กล่าวว่าวิธีการสอนมีหลายวิธีแล้วแต่ผู้สอนจะทำการเลือก ให้เหมาะสมกับบทเรียนที่ใช้สอนทางโทรทัศน์ ซึ่งได้แก่

1. การบรรยาย เป็นวิธีการที่ใช้กันมากที่สุด โดยครูโทรทัศน์อธิบายบทเรียน หรือให้ความคิดเห็นโดยมีผู้เรียนเห็นภาพอาจารย์ผู้สอนอยู่ตลอดเวลา วิธีการสอนแบบนี้อาจจะใช้กระดานดำและวัสดุทางโสตทัศนศึกษาอื่นๆประกอบบ้าง

2. การสาธิต วิธีการสอนแบบนี้ปรากฏว่าได้รับความนิยมจากผู้เรียนมาก ครูโทรทัศน์จะทำการทดลองหรือปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ โดยให้ผู้เรียนสามารถที่จะติดตามกิจกรรมได้อย่างใกล้ชิดและชัดเจน

3. การอภิปรายครูโทรทัศน์จะเชิญวิทยากรจากหลายสถาบันมาทำการอภิปรายถึงปัญหาบางประการในเนื้อหาวิชา โดยให้ผู้เรียนติดตามการอภิปรายตลอดเวลาบางครั้งอาจารย์จะเปิดโอกาสให้นักเรียนทำการอภิปรายกันเอง

4. การสอนแบบเล่นละคร โดยมากใช้กับวิชาวรรณคดีประเภทต่างๆ โดยจัดนักศึกษาออกมาแสดงบทบาทตามตัวละครในหนังสือที่ตนกำลังศึกษาอยู่ หรือให้นักศึกษาแสดงบทบาทประกอบกิจกรรมที่กำลังอภิปรายกันอยู่

5. การถ่ายทอดจากเหตุการณ์จริงๆ วิธีนี้ใช้แถบเทปโทรทัศน์ไปบันทึกมาจากแหล่งวิทยาการจริงๆ แล้วนำมาเปิดทางโทรทัศน์ทางการสอน ในขณะที่กำลังออกรายการอยู่ ครูโทรทัศน์จะทำการอภิปรายประกอบกันไป วิธีการสอนแบบนี้จะให้นักศึกษาสนใจบทเรียนมากขึ้น แต่วิธีนี้จำเป็นต้องมีการวัดผลภายหลังการสอนทุกครั้ง โดยตั้งปัญหาผ่านทางโทรทัศน์นั่นเอง

6. การใช้วิธีสังเกตการณ์ประกอบการอภิปราย ใช้กันมากตามสถานฝึกหัดครู ได้แก่ สังเกตวิธีการสอน สังเกตพฤติกรรมของเด็กในห้องเรียน บันทึกเทปโทรทัศน์ไว้ แล้วนำมาเปิดทางโทรทัศน์พร้อมทั้งให้นักศึกษาอภิปรายเกี่ยวกับรายการที่บันทึกมานั้น

การเขียนบทโทรทัศน์

อรชุน เลิศจรยรักษ์ (2530 : 299-302) ได้กล่าวถึงหลักการและขั้นตอนการเขียนบทวิทยุและโทรทัศน์ไว้ดังนี้

หลักการเขียนบทโทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง ดังนั้นการเขียนบทสำหรับรายการโทรทัศน์จึงต้องเขียนให้ทั้งดูและฟัง ไม่เขียนในรูปสำหรับไว้อ่าน ฉะนั้นการเขียนบทโทรทัศน์จึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เขียนโดยใช้สำนวนสนทนาที่ใช้สำหรับการพูดคุย มิใช่เขียนในแบบของหนังสือทางวิชาการ
2. เขียนโดยเน้นภาพให้มาก
3. เขียนอธิบายให้เห็นถึงสิ่งที่กำลังพูดถึง ไม่เขียนและบรรยายโดยปราศจากภาพประกอบ
4. เขียนเพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมแต่ละกลุ่มซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในรายการของท่าน มิใช่เขียนสำหรับผู้ชมโทรทัศน์ส่วนใหญ่
5. พยายามใช้ถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจกันในยุคนั้น
6. เขียนเรื่องที่น่าสนใจและต้องการเขียนจริงๆ
7. เขียนโดยพัฒนารูปแบบการเขียนของตนเอง ไม่ลอกเลียนแบบการเขียนของคนอื่น
8. ค้นคว้าวัตถุดิบต่างๆเพื่อจะมาใช้สนับสนุนเนื้อหาในบทอย่างถูกต้องไม่เอาเอง
9. เขียนบทเริ่มต้นให้น่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้ชมอยากชมต่อไป
10. เขียนโดยเลือกใช้อารมณ์แสดงออกในปัจจุบัน ไม่เป็นคนลำสมัย
11. ไม่เขียนเพื่อรวมจุดสนใจทั้งหมดไว้ในฉากเล็กๆในห้องที่มีแสงไฟสลัว ผู้ชมต้องการมากกว่านั้น
12. ใช้เทคนิคประกอบพอควร
13. จงให้ความเชื่อถือผู้กำกับรายการว่าสามารถแปล และสร้างสรรค์ภาพได้ตามคำอธิบายและคำแนะนำของผู้เขียน
14. ไม่ลืมว่าผู้กำกับจะแปลความเข้าใจของผู้เขียนบทออกมาได้ จากคำอธิบายและคำแนะนำที่ผู้เขียนเขียนเอาไว้ในบท
15. ผู้เขียนต้องแจ้งให้ทราบถึงอุปกรณ์ที่ต้องใช้เป็นพิเศษ ซึ่งจำเป็นและอาจหาได้ยาก

ขั้นตอนการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

ขั้นตอนการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ กำหนดอย่างไรขึ้นอยู่กับนักวิชาการแต่ละท่าน บางท่านเริ่มจากการกำหนดหัวเรื่องก่อนแล้วจึงกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเรื่อง ศึกษาหาข้อมูล ทำเรื่องย่อ แล้วจึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายและลงมือเขียน บางท่านก็เริ่มด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา รูปแบบรายการ แล้วจึงกำหนดหัวข้อเรื่องและขอบข่ายเนื้อหา ต่อด้วยการค้นคว้าแล้วจึงลงมือเขียน ซึ่งพอสรุปเป็นขั้นตอนง่ายๆได้ 3 ขั้นตอนคือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมาย
2. กำหนดระยะเวลา และรูปแบบของรายการ
3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ขอบข่ายเนื้อหา คั่นคว่ำ และลงมือเขียน

กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ การเขียนทุกชนิด สิ่งแรกที่เราควรคำนึงถึงก่อนลงมือเขียน คือวัตถุประสงค์ของการเขียน เขียนเพื่ออะไร เขียนเพื่อใคร

การเขียนบทโทรทัศน์ก็เช่นกัน ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่นอนก่อนว่าเราต้องการให้รายการของเราให้อะไรกับผู้ชม เช่นให้ความรู้ ให้ความบันเทิง หรือให้ความรู้และความบันเทิงควบคู่กันไปในรูปแบบบันเทิง สร้างค่านิยมที่ดี ปลูกฝังความสำนึกที่ดีงาม ให้เห็นคุณค่าของบางสิ่งบางอย่าง ให้เปลี่ยนทัศนคติ เป็นต้น เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์เพื่ออะไรได้แล้ว ต่อมาก็คว่ำจะเขียนไปเพื่อใคร

กลุ่มเป้าหมาย การเขียนบทโทรทัศน์เพื่อใคร ก็คือดูกลุ่มเป้าหมายของผู้ชมรายการของเราว่าเราต้องการผู้ชมอยู่ในเพศใด อยู่ในช่วงอายุ การศึกษา สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจแบบใด ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ไหน อาชีพอะไร ความสนใจ และมีความชอบหรือไม่ชอบของกลุ่มเป้าหมาย

กำหนดระยะเวลาของรูปแบบของรายการ

เมื่อทราบวัตถุประสงค์แล้ว ต้องรู้ว่าเวลาในรายการของเรามีระยะเวลาเท่าไร เช่น 1 นาที 10 นาที 60 นาที หรือมากกว่านั้น เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบรายการให้เหมาะสมกับระยะเวลาของรายการ เช่นรายการธรรมะไม่ควรเกิน 60 วินาที รายการพูดคุยไม่ควรเกิน 20 นาที รายการสารคดีอาจนำเสนอได้ตั้งแต่ 30 นาทีขึ้นไป เป็นต้น

กำหนดหัวข้อเรื่องขอบข่ายเนื้อหา คั่นคว่ำและลงมือเขียน

เมื่อทราบเงื่อนไขต่างๆดังที่กล่าวมาในตอนต้นแล้ว จะทำให้เรากำหนดหัวข้อเรื่องและขอบข่ายเนื้อหาได้ง่ายขึ้น จากนั้นจึงเริ่มคั่นคว่ำเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด แล้วจึงลงมือเขียน แล้วตรวจสอบข้อเท็จจริง ลำนวน และเขียนใหม่อีกเพื่อพัฒนาบท แก้ไขปรับปรุงบทวิทยุโทรทัศน์ เพื่อให้บทวิทยุโทรทัศน์ดีที่สุด

1.4 ขั้นตอนในการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอน

วสันต์ อดิษฐ์ (2526 : 197-203) กล่าวถึงแนวทางในการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติดังนี้คือ

1. ความคิด ความคิดในการผลิตรายการโทรทัศน์ อาจเกิดขึ้นฉับพลันว่าเราต้องการทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ เพื่อเสนอต่อผู้ชมหรือผู้เรียน หรือความคิดอาจเกิดจากการวางแผนมาก่อน ขึ้นของความคิดเป็นขั้นของจินตนาการ เป็นขั้นของนามธรรม ความเป็นไปได้และความเป็นไปไม่ได้ในการสร้างงานออกมายังกำกวมกันอยู่ อาจจะมีอุปสรรคอยู่ที่ความคุ้มค่าของการลงทุน ความพร้อมของเครื่องมือและบุคลากร ฯลฯ ดังนั้น เมื่อเกิดความคิดขึ้นมาแล้วจะต้องพัฒนาความคิดต่อไปบนพื้นฐานของสภาพความเป็นอยู่ ทั้งในแง่วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เงินลงทุน และความสามารถของเราเอง

2. ตั้งจุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายเปรียบเสมือนทางเลือกของรายการว่า จะไปในทิศทางใดสำหรับโทรทัศน์การสอนและโทรทัศน์การศึกษานั้น ไม่อาจตั้งจุดมุ่งหมายกว้างๆเหมือนรายการทั่วไปได้เพราะจุดมุ่งหมายนี้คือจุดมุ่งหมายของการสอนนั่นเอง ดังนั้นการเขียนจุดมุ่งหมายจึงควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านคือ

2.1 ด้านพุทธิพิสัย เป็นความสามารถทางด้านสมอง หรือปัญญา เช่น สามารถอธิบายได้ วิเคราะห์ได้ แก้ปัญหาได้ ฯลฯ

2.2 ด้านเจตพิสัย เป็นเรื่องราวของความรู้สึกทางด้านจิตใจ ค่านิยม ความทราบซึ่ง เช่น หลังจากชมรายการนี้แล้ว ผู้ชมจะหมั่นรักษาความสะอาดของท้องถิ่นอยู่เสมอ

2.3 ด้านทักษะพิสัย เป็นความสามารถทางการเคลื่อนไหว การปฏิบัติได้ เช่น หลังจากชมรายการนี้แล้วผู้ชมจะสามารถเลี้ยงปลาตะเพียนได้

3. กำหนดเนื้อหา จากความคิดมาสู่จุดมุ่งหมาย และเมื่อได้ทั้งสองประการ ก็มาสู่การหาเนื้อหาวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือความคิดที่ตั้งเอาไว้ ในขั้นนี้อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆเข้าร่วมเป็นกรรมการในการผลิตก็ได้ เพื่อความถูกต้องทางด้านวิชาการ

4. กลุ่มผู้ชม เป็นผู้ที่ตอบรับสารของเราที่ได้กำหนดออกไป ผู้ผลิตรายการจะต้องทราบว่าผลิตรายการให้กับใคร และทราบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ชมนั้นอย่างดี เพื่อว่าจะสามารถสื่อความหมายได้เหมาะสมกับกลุ่มนั้นๆ

5. การวิจัย การวิจัยเป็นงานที่สำคัญยิ่งในการผลิตรายการโทรทัศน์นั้นผู้ผลิตรายการผู้กำกับการ ผู้เขียนบทโทรทัศน์ ฯลฯ ควรจะต้องเข้าใจในเนื้อหาที่จะผลิตเป็นอย่างดี มิเช่นนั้นจะเป็นการทำงานอย่างมีดบอด การศึกษาและวิจัยนี้อาจจะได้จากการอ่านและศึกษาจากตำรา การศึกษาจากผู้รู้ การเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมงาน สำหรับสายงานการผลิตรายการโทรทัศน์ใหญ่ๆอาจจะจ้างผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ไว้โดยตรง เพื่อลดภาระของบุคลากรอื่นๆ

จาก 5 ขั้นตอนดังกล่าว เป็นการเตรียมงานทางด้านวิชาการโดยตรง ดังนั้นเมื่อดำเนินการถึงขั้นนี้ กรรมการผู้ผลิตฯควรจะร่วมกันตรวจสอบเนื้อหาวิชาการ ตรวจสอบถึงความถูกต้อง ความเหมาะสมต่อกลุ่มผู้ชม และต่อจุดมุ่งหมายที่วางไว้

6. รูปแบบรายการ รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน หรือเพื่อการศึกษา นั้นมิได้หมายถึงการที่มีครูโทรทัศน์มาขึ้นบรรยายอยู่หน้ากล้องโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว อาจสร้างสรรค์มาในรูปแบบอื่นๆก็ได้ เหมือนกับรายการโทรทัศน์ประเภทอื่นๆ เช่น รายการละคร รายการข่าว รายการสัมภาษณ์ รายการทนายปัญหา รายการเพลง รายการแมกกาซีน ฯลฯ ซึ่งกรรมการผลิตรายการ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กำกับรายการ) จะต้องพิจารณาว่าจะถ่ายทอดเนื้อหาออกไปในรูปแบบใดจึงจะเป็นที่น่าสนใจกับผู้ชม และเหมาะสมกับเนื้อหา

7. การเขียนบทโทรทัศน์ เป็นขั้นการนำความคิดมาทำให้เป็นรูปธรรมในระดับหนึ่ง การเขียนบทโทรทัศน์ อาจเริ่มต้นด้วยการวางเค้าโครงบท การออกแบบเวที การเขียนสตอรี่บอร์ด เพื่อช่วยให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นบทโทรทัศน์นั้นอาจแยกได้เป็น 2 ส่วนคือ

7.1 บทโทรทัศน์สำหรับการผลิตรายการภายใน

7.2 บทโทรทัศน์สำหรับการผลิตรายการนอกสถานที่

8. งานเทคนิค เป็นองค์ประกอบของงานโทรทัศน์โดยตรง ได้แก่ งานด้านกราฟิก การแต่งกาย ฉาก แสง เสียง และการถ่ายทำภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ประกอบรายการ (ถ้ามี)

9. งานการสอน เป็นงานที่ช่วยเสริมด้านการเรียนการสอน หรือการนำไปใช้เพื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เช่น การสร้างสื่ออื่นประกอบการศึกษา การสร้างแบบประเมินผล การเรียน การทำคู่มือการใช้โทรทัศน์ ซึ่งจะแนะนำต่อผู้นำรายการไปใช้ ตั้งแต่การเตรียมชั้นเรียน เตรียมกิจกรรมการเรียน ทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียน การประเมินผลการเรียน

ในขั้นนี้ สำหรับรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่สำหรับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาไม่จำเป็นมากนัก

10. ขั้นตอนการผลิตรายการ การผลิตรายการโทรทัศน์ในปัจจุบันนี้มี 3 รูปแบบคือ การผลิตรายการภายใน การผลิตรายการนอกสถานที่ การผลิตรายการแบบผสมผสานกัน ในขั้นนี้รวมไปถึงการตัดต่อด้วย โดยเฉพาะรายการที่ถ่ายทำนอกสถานที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งในการตัดต่อก่อนออกรายการจริง ส่วนรายการที่ผลิตภายใน ผู้กำกับรายการบางคนก็นิยมการตัดต่ออีกครั้งเช่นกัน

11. การทดลอง ในขั้นนี้เป็นการหาประสิทธิภาพของรายการที่ผลิตขึ้นว่าให้การเรียนรู้ต่อผู้ชมหรือผู้เรียนเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนนั้นถือว่า ขั้นนี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ส่วนรายการโทรทัศน์เพื่อศึกษานั้นอาจไม่จำเป็นมากนัก สำหรับขั้นตอนขอเสนอ ดังนี้

11.1 การวิจารณ์ความสมบูรณ์ของรายการ โดยผู้ร่วมผลิตรายการ ผู้เชี่ยวชาญทาง การศึกษาร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ เช่นพิธีกรพูดซ้ำหรือเร็วเกินไป วัสดุกราฟิกไม่ชัดเจน หรือไม่สื่อ ความหมาย ฯลฯ

11.2 การทดลองกับกลุ่มผู้เรียนจริง โดยจะต้องให้สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย และ เกณฑ์การผ่านจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 ว่าต้องการให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้อะไร ก็ประเมิน ผลตามนั้น ถ้าจากแบบประเมินผลออกมาว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนเท่ากับ 70 % ก็อย่าเพิ่งพอใจ นัก ดังตัวอย่าง

จุดมุ่งหมายที่ 1 ผู้เรียน 100% บรรลุ

จุดมุ่งหมายที่ 2 ผู้เรียน 100 % บรรลุ

จุดมุ่งหมายที่ 3 ผู้เรียน 10 % บรรลุ

ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 70 % เช่นกัน แต่จากตัวอย่างนี้ สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ ส่วนของ รายการที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายที่ 3 ดังนั้นการประเมินผลแต่ละจุดมุ่งหมาย และหาค่าคะแนนเฉลี่ย ของการบรรลุจุดมุ่งหมายของแต่ละข้อออกมา จะทำให้เห็นข้อบกพร่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จะทำให้เกิดความก้าวหน้าทางการ เรียนได้ดีเช่นกัน อย่างไรก็ตามพึงระลึกไว้ว่าการประเมินผลนั้น มิได้ทำได้ด้วยการสอบข้อเขียนเท่า นั้น หากแต่ด้วยวิธีการอื่นก็ได้เช่น การปฏิบัติจริง

ถึงกระนั้นก็ดี อย่าได้วางใจกับการทดลองหรือทดสอบที่เป็นทางการนัก ผู้ผลิตรายการ ควรจะไปร่วมนั่งคุยกับผู้ชมด้วย สังเกตปฏิกิริยา ความสนใจ ความเบื่อหน่ายของเขาต่อรายการ การ พุดคุยอย่างไม่เป็นทางการ สอบถามถึงสิ่งที่เขาได้ชมไป ความเข้าใจของเขาต่อสิ่งนั้นในทุกๆแง่ จะทำให้การประเมินผลรายการนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.5 ขั้นตอนในการใช้รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน

ทิสนา แคมณี และคณะ (2524 : 40-47) ได้ทำการวิจัยการผลิตและการใช้รายการ โทรทัศน์ หลังจากสรุปผลการวิจัยได้เสนอแบบจำลอง หลักการใช้รายการโทรทัศน์ประกอบการ ฝึกอบรมหรือการสอนไว้ 3 ลักษณะดังนี้

1. ลักษณะที่ 1 ใช้เป็นบทนำ
2. ลักษณะที่ 2 ใช้เป็นบทแทรก
3. ลักษณะที่ 3 ใช้เป็นบทส่งท้าย

หลักการใช้อย่างไรของการใช้รายการโทรทัศน์ประกอบการฝึกอบรมหรือการสอนใน 3 ลักษณะดังกล่าว
ลักษณะที่ 1 ที่ใช้เป็นบทนำจะเป็นการใช้รายการโทรทัศน์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ในที่นี้จะขอ
กล่าวถึงรายการโทรทัศน์ที่ใช้เป็นบทนำเท่านั้น

การใช้รายการโทรทัศน์เป็นบทนำ

การใช้รายการโทรทัศน์ประกอบการฝึกอบรมหรือการสอนในลักษณะเป็นบทนำ มีขั้นตอนที่
สำคัญดังนี้

1. กล่าวนำถึงเรื่องที่จะฝึกอบรม และแนะนำวิธีการที่จะอบรมโดยใช้รายการโทรทัศน์
2. ให้ผู้รับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบก่อนศึกษาการโทรทัศน์
3. ให้ผู้รับการอบรมชมรายการโทรทัศน์ แนะนำให้ผู้รับการอบรมจดบันทึกข้อความหรือ
ข้อสงสัยต่างๆขณะชมรายการโทรทัศน์

4. ให้ผู้รับการอบรมทำแบบทดสอบหลังจากศึกษาการโทรทัศน์จบแล้ว
5. ชักถามกลุ่ม และนำอภิปราย เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการเสนอความคิด
เห็น วิเคราะห์ปัญหา และสังเคราะห์แนวคิด และวิธีการอื่นๆร่วมด้วย

ถ้าผู้ฝึกอบรมหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจที่จะชมรายการโทรทัศน์ในตอนใด
หรือทั้งหมดอีกครั้ง ก่อนหรือหลังการอภิปรายก็ให้ดำเนินการได้

6. ให้ผู้รับการอบรมศึกษาความรู้เพิ่มเติม โดยวิธีการต่างๆเช่น อ่านเอกสารประกอบ ชม
สไลด์หรือสื่อการสอนอื่นๆ

ถ้าผู้ฝึกอบรม หรือผู้รับการอบรมมีความเห็นหรือสนใจที่จะฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม ก็ควรให้มี
การทดลองฝึกปฏิบัติ ด้วยวิธีการต่างๆตามที่เห็นสมควร

7. ผู้ฝึกอบรมควรให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เข้ารับการอบรม จะใช้วิธีการใด แล้วแต่ความ
เหมาะสม

8. ผู้ฝึกอบรมทำการสรุปการอบรมด้วยตนเอง หรือจะใช้วิธีการสรุปแบบอื่น เช่น ให้ผู้
รับการอบรมมีส่วนร่วมก็ได้

1.6 การประเมินผลรายการโทรทัศน์

ประเภทของการประเมินผลรายการโทรทัศน์

ทิลเลธรณ ปุณฺหุต (2531 : 745-746) ได้กล่าวถึงประเภทของการประเมินผลที่นำมาใช้
ในการประเมินผลรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและการพัฒนามี 2 ประการคือ

1. การประเมินผลเพื่อการปรับปรุงรูปแบบโครงการ (Formative Evaluation) รูปแบบ

โครงการในที่นี่หมายถึงรายการวิทยุโทรทัศน์และกระบวนการผลิตวิทยุโทรทัศน์ การประเมินผลประเภทนี้จึงเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลภายในกระบวนการผลิต และกระบวนการสื่อสารของรายการโทรทัศน์นั้น ข้อมูลเหล่านี้จะนำมาใช้ในการวินิจฉัยและอธิบายระดับความสำเร็จของโครงการ โดยศึกษาจากตัวแปรที่แทรกอยู่ในส่วนต่างๆ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงรูปแบบโครงการสำหรับวิทยุโทรทัศน์ กระทำกัน 2 ลักษณะคือ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการบริหารงานวิทยุโทรทัศน์ และการประเมินผลเพื่อปรับปรุงรายการ และกระบวนการผลิตรายการเช่น รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อตรวจวัดให้คงคุณสมบัติ ซึ่งมิได้ละเลยการบรรยายและสัมภาษณ์ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงรายการนี้ก็จะดูว่า ผู้ชมให้ความสนใจ หรือชอบหรือไม่ หรือคิดจะแนะนำเสนอในแต่ละส่วนย่อยของรายการนั้นหรือไม่

2. การประเมินผลเพื่อหาผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลติดตามผล และวิเคราะห์ประเมินผลสรุปรายการโทรทัศน์ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของรายการหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ระดับวัตถุประสงค์ที่จะประเมินหลังจากผู้ชมกลุ่มเป้าหมายชมรายการไปแล้ว มีดังต่อไปนี้คือ

2.1 การรับรู้ (Awareness)

2.2 ความเข้าใจ (Comprehension หรือ Understanding)

2.3 การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application of Knowledge)

2.4 การวิเคราะห์ได้ (Analysis)

2.5 การสังเคราะห์ได้ (Synthesis)

2.6 การแก้ปัญหาได้ (Problem solving)

วัตถุประสงค์แต่ละระดับเหล่านี้ จะมีการระบุแยกย่อยเฉพาะออกไปอีกตามความต้องการซึ่งโดยทั่วไปแล้ว วัตถุประสงค์ของรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนและพัฒนา จะเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เกณฑ์ประเมินรายการโทรทัศน์

ธรรมา พิเศษกุลการณ (2532 : 13-14) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. รายการนั้นให้ความบันเทิงหรือไม่ การพิจารณาว่าจะให้ความบันเทิงแบบใด ต้องคิดถึงจุดประสงค์ของการเรียนด้วย พยายามเลี่ยงการตลกเกินไปจะทำให้คุณค่ารายการลดลง

2. เสียงบรรยายเป็นอย่างไร ชัดเจน แหบแห้ง คลุมเครือ

3. ตัวละคร ผู้สอนแสดงได้สมจริงสมจัง ผู้แสดงผู้สอนเตรียมตัวและรู้เทคนิคในการออกรายการโทรทัศน์ แต่งตัวถูกต้องตามกาลเทศะ

4. หากจะต้องสมจริง ดูว่าสมจริงขนาดไหน

5. ภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์น่าดูเพียงใด
6. มีปัญหาเรื่องแสงหรือไม่
7. การบรรณาธิกรเป็นอย่างไร การตัดต่อ ความต่อเนื่องของภาพและเสียงต้องต่อเนื่องและน่าสนใจ ฉากแต่ละฉากต้องปรากฏบนจอนานพอควร แต่ต้องไม่นานจนน่าเบื่อ
8. ดนตรีประกอบเหมาะสมหรือไม่
9. การเคลื่อนไหวของกล้องเป็นไปในลักษณะใด มีการแช่กล้องไว้กับภาพภาพเดียวหรือมีการเปลี่ยนมุมภาพไป เพื่อให้ได้ภาพที่น่าสนใจยิ่งขึ้น
10. เสียงที่บันทึกฟังได้ชัดเจน เสียงดนตรีประกอบดังเกินไปทำให้เสียงบรรยายค่อยๆ คาลงไปหรือไม่
11. ความต่อเนื่องของเนื้อหาที่เกิดขึ้นจากภาพ Close-up ไปยังภาพ Long-shot ภาพประกอบใน Background บางอย่างอาจหายไปหรือเปลี่ยนไป เช่น เฟอรันิเจอร์ การย้ายมุม ฯลฯ

1.7 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

สงบ ลักษณะ (2535 : 55) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาเพิ่มคุณภาพของการเรียนการสอน 2 ประการ คือ

1. นวัตกรรมต้องมีความสำคัญ การพิจารณาความสำคัญ ความยิ่งใหญ่ของนวัตกรรมให้ดูที่เหตุผลความจำเป็นของปัญหา ถ้ามีข้อมูลแสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความบกพร่องในจุดประสงค์ การเรียนใดๆ ที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อการเรียนการสอนทั้งปัจจุบันและการศึกษาต่อหรือใช้ชีวิตในอนาคต ก็สนับสนุนว่าสมควรสร้างนวัตกรรมนั้นได้

2. นวัตกรรมต้องมีคุณประโยชน์ พิจารณาได้จากการครบวงจรคือ สามารถแก้ปัญหาได้ สามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ สามารถใช้เป็นตัวอย่างอ้างอิง แก่นแก่นนักเรียน ครู และวิชาอาชีพครูได้

วัลลภ กันทรพิทย์ (อดุลย์ศักดิ์ ดวงคำน้อย. 2538 : 13 ; อ้างอิงมาจาก วัลลภ กันทรพิทย์. 2524) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยจำแนกรูปการวิจัยในระดับชั้นเรียนหรือในระดับโรงเรียนออกเป็น 5 รูปแบบดังนี้

1. การวิจัยสำรวจ เป็นการวิจัยเพื่อหาคำตอบโดยไม่กำหนดกฎเกณฑ์อะไรมากมายนัก เป็นการสำรวจดูประเด็นที่อยากรู้แล้วออกแบบเครื่องมือไปหาคำตอบเช่น การสำรวจทัศนคติของนักเรียน

2. การวิจัยหาความสัมพันธ์เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษา เป็นการบอกความสัมพันธ์อย่างเดียวกัน เช่น การศึกษาวิธีสอนของครู กับผลการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

3. การวิจัยเปรียบเทียบ มีลักษณะคล้ายกับ 2 แบบแรก แต่สถิติที่ใช้มีการเปรียบเทียบให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 2 สัมพันธ์กันหรือไม่ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่

4. การวิจัยแบบทดลอง เป็นการวิจัยแบบหนูตะเภา โดยกำหนดกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง การวิจัยแบบนี้มักจะมีจุดอ่อนเกี่ยวกับการควบคุมตัวแปร เพราะมนุษย์ไม่เหมือนสัตว์อย่างอื่น

5. การวิจัยเชิงทดลองและพัฒนา เป็นการวิจัยที่ใช้เด็กกลุ่มเดียวไม่ต้องไปเปรียบเทียบวิธีสอนแบบดั้งเดิมกับวิธีใหม่หารูปแบบวิธีสอนใหม่ๆหลากหลายนำไปสอน แล้วสำรวจความเข้าใจพื้นฐานปัญหา เอามาปรับปรุงใหม่ สอนเด็กกลุ่มเดิมในบทเรียนต่อไป ประชุกไปเรื่อยๆ

การพัฒนาเพื่อหาประสิทธิภาพการเรียนการสอน เป็นการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงสื่อการสอนเพื่อสะดวกในการนำไปใช้และมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ สมพร จารุณภู (2535 : 34-35) ได้กล่าวถึงการประเมินผลสื่อการสอนเพื่อปรับปรุง 3 ลักษณะคือ

1. การประเมินผลแบบตัวต่อตัว

การประเมินผลแบบนี้เกิดขึ้นโดยนักพัฒนาการเรียนการสอน ทำการประเมินสื่อการเรียนการสอนกับผู้เรียนคนหนึ่ง ผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่ม ผู้เรียนที่เราตั้งใจจะนำสื่อการเรียนการสอนนั้นไปใช้ ผู้ประเมินจะต้องจับปฏิกิริยาของผู้เรียนซึ่งเป็นตัวแทนนั้นแต่ละคนที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนเพื่อค้นหาข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด หรือการตกหล่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะปรากฏอยู่ในสื่อการเรียนการสอน ในเวลาเดียวกันผู้ประเมินก็ต้องสังเกตผู้เรียนว่า มีการตั้งใจและความเข้าใจผิดต่อสื่อบ้างหรือไม่ และจะมีการทดสอบพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย ผู้ประเมินจะต้องตีความของข้อมูลที่ได้ทั้งหมดด้วยความระมัดระวังพร้อมกันไปกับการพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับกระบวนการที่ใช้ด้วย

การประเมินผลแบบตัวต่อตัวให้สาระข้อมูลหลากหลาย ที่สำคัญต่อกระบวนการแก้ไขปรับปรุงสิ่งสำคัญประการแรกคือ ข้อมูลที่ได้จะบอกผู้ออกแบบว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจสื่อการเรียนการสอนนั้นได้หรือไม่ มีส่วนใดหรือไม่ที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลในขั้นตอนนี้คือ ข้อมูลความรู้ที่ว่า กระบวนการของการเรียนการสอนที่เราใช้นั้นสามารถสอนสิ่งที่ตั้งใจจะสอนได้จริงหรือไม่ นอกจากนี้การประเมินผลยังช่วยให้เราสังเกตความผิดพลาดเล็กๆน้อยๆ เช่น ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์คำตกหล่นด้วย

2. การประเมินผลในกลุ่มย่อย เป็นการประเมินผลที่ผู้ประเมินหรือผู้ออกแบบกระทำกับ ผู้เรียนประมาณ 10-20 คน การเลือกกลุ่มผู้เรียนที่เป็นตัวแทนของผู้เรียนจริงๆที่ผู้ออกแบบการเรียน การสอนตั้งใจจะนำสื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบไว้ไปใช้เป็นสิ่งสำคัญมาก อาจจะต้องใช้วิธีการ กลุ่มตัวอย่าง หรือเลือกแต่บุคคลที่เป็นตัวแทนอย่างแน่นอนของผู้เรียนที่เราตั้งใจ ด้วยความ ระมัดระวัง

เมื่อเลือกกลุ่มย่อยได้แล้วผู้ประเมินก็ดำเนินการต่อไปได้โดยใช้สภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียง มากที่สุดกับสภาพแวดล้อมที่คาดว่าจะต้องเป็น เมื่อดำเนินการเรียนการสอนจริง ในการประเมินผล กลุ่มย่อย ผู้ออกแบบไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนแต่ละคน การเรียนการสอนจะดำเนินไปตามที่ได้ ออกแบบและวางแผนไว้โดยใช้สื่อการเรียนการสอนที่กำหนด และผู้ออกแบบจะสังเกตการเรียน การสอนที่ดำเนินไปในกลุ่มผู้เรียน

ผลของการประเมินในกลุ่มย่อยจะได้มาจากการทดสอบหรือประเมินพฤติกรรมที่จัดขึ้น เป็นกิจกรรมขั้นสุดท้าย และเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นประสิทธิผลของการเรียนรู้ นอก เหนือจากนี้ก็มี การประเมินลักษณะส่วนอื่นๆของการเรียนการสอน เช่น ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ ความสะดวกในการนำชุดการเรียนการสอนนี้ไปใช้ ตัวแทนผู้เรียนในกลุ่มย่อยอาจจะต้องตอบคำ ถามเกี่ยวกับ เช่น

- 1) มีความสนใจและเข้าใจสื่อการเรียนการสอนเพียงไร
- 2) ได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างเหมาะสมหรือไม่
- 3) มีตัวอย่างและแบบฝึกหัดที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอหรือไม่

นอกจากนี้อาจจะต้องประเมินผลเจตคติของผู้เรียนต่อสื่อการเรียนการสอนชุดนี้ด้วย ผลที่ ได้จากการประเมินในกลุ่มย่อยเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีมากสำหรับกระบวนการแก้ไขปรับปรุง ผู้ออก แบบสามารถปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงส่วนที่ล้มเหลว ในการที่จะให้เกิดการเรียนรู้ตามที่ ตั้งใจเสียใหม่ เช่น ปรับปรุงส่วนที่พบว่าน่าเบื่อให้น่าสนใจขึ้น ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมข้อทดสอบที่ ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ให้ชัดเจนกระชับรัด และถูกต้องตรงตามเนื้อหาที่สอนให้มากขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินนี้ ช่วยให้มีการตรวจสอบและเปลี่ยนแปลงสื่อการเรียนการสอน ทั้งชุด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะสามารถนำไปใช้ให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

3. การประเมินผลตามสภาพการใช้อย่างจริง

การประเมินผลตามสภาพการใช้อย่างจริงจะประกอบด้วยผู้แทนผู้เรียนจริง ประมาณ 30 คน ในการประเมินตามลักษณะนี้ผู้ออกแบบกำลังพยายามที่จะประเมินชุดของสื่อการเรียนการสอนทั้ง ชุด ผู้ประเมินจะต้องสร้างสภาพการณ์การเรียนการสอนที่เป็นแบบฉบับของสภาพการณ์จริง ซึ่งจะ นำสื่อการเรียนการสอนทั้งชุดไปใช้อย่างต่อเนื่อง ถ้าในแผนการเรียนการสอนที่กำหนดมีปฏิ

สัมพันธของบุคคล ผู้ประเมินก็ต้องเลือกตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการสอนแบบนั้น จะต้องมีการใช้สื่อการเรียนการสอนตามที่วางแผนไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจริง สื่อการเรียนการสอนทั้งชุด เช่น คู่มือของผู้สอน แบบทดสอบ และเครื่องช่วยการเรียนการสอนอื่นๆ จะต้องมีการใช้ตามที่วางแผนไว้อย่างครบถ้วน

ผลการประเมินตามสภาพการใช้จริงจะช่วยเป็นเครื่องชี้ประสิทธิผลของการเรียนรู้การยอมรับได้และความน่าสนใจ ที่ชัดเจนกว่าผลการประเมินในกลุ่มย่อย ดังนั้นข้อมูลจากการประเมินตามสภาพการใช้จริง จึงเป็นพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงแก้ไขผลผลิต เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าการออกแบบอาจจะดำเนินตามขั้นตอนวิธีการที่ดีความหมายจากทฤษฎีของการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด แต่ข้อมูลการประเมินผลก็มีแนวโน้มว่าจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขสื่อการเรียนการสอนทั้งชุดให้สามารถนำไปใช้ให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ได้มากที่สุด

อำนาจ ช่างเรียน (2532 : 24-28) ได้กล่าวถึงการวิจัยและการพัฒนาการศึกษาไว้ว่า การวิจัยทางการศึกษา มุ่งค้นหาความรู้ใหม่การวิจัยพื้นฐาน หรือมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยการวิจัยประยุกต์ และการสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา เช่นการวิจัยเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพของวิธีการสอนหรืออุปกรณ์การสอนผู้วิจัยอาจพัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาสำหรับการสอนแต่ละแบบ แต่ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้ใช้สำหรับการทดลองสมมติฐานของการวิจัยแต่ละครั้งเท่านั้น ไม่ได้พัฒนาไปสู่การใช้สำหรับโรงเรียนโดยทั่วไป

บอร์ก และแกลล์ (Borg and Gall. 1979 : 623) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนาไว้ 11 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. กำหนดผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา

ขั้นตอนนี้ต้องกำหนดให้ชัดว่า ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะวิจัยหรือพัฒนา คืออะไรโดยกำหนดว่า

1.1 ตรงกับความต้องการหรือไม่

1.2 ความก้าวหน้าทางวิชาการมีพอเพียงในการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่กำหนด หรือไม่

1.3 บุคลากรที่มีอยู่มีทักษะความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัย และพัฒนานั้นหรือไม่

1.4 ผลิตภัณฑ์นั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรได้หรือไม่

2. รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นนี้เป็นการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยการสังเกตภาคสนาม ซึ่งเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ การศึกษาที่กำหนด ถ้ามีความจำเป็นผู้ทำการวิจัยและพัฒนาอาจต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็กเพื่อ หาคำตอบซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ ไม่สามารถตอบได้ก่อนที่จะเริ่มทำการพัฒนาต่อไป

3. วางแผนวิจัยและพัฒนา ขั้นนี้ประกอบไปด้วย

3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์

3.2 ประเมินค่าใช้จ่าย กำลังคนและเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาหาความเป็นไปได้

3.3 พิจารณาผลสืบเนื่องผลิตภัณฑ์

4. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลิตภัณฑ์

ขั้นนี้เป็นการออกแบบและจัดทำผลิตภัณฑ์การศึกษาตามที่วางแผนไว้ เช่น ถ้าเป็น โครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอบรมระยะสั้นก็จะต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุของหลักสูตร คู่มือผู้ฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรม และเครื่องมือการประเมินผล

5. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 1

ขั้นนี้เป็นการนำผลิตภัณฑ์ในโรงเรียนจำนวน 1-3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

6. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 1

ขั้นนี้เป็นการนำข้อมูล และผลการทดลองใช้จากขั้น 5 มาพิจารณาปรับปรุง

7. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 2

ขั้นนี้เป็นการนำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ตาม วัตถุประสงค์ในโรงเรียนจำนวน 5-15 โรงเรียน ประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะ Pre-test กับ Post-test นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์ อาจมีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ถ้าจำเป็น

8. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 2

นำข้อมูลและผลการทดลองจากขั้น 7 มาพิจารณาปรับปรุง

9. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 3

ขั้นนี้เป็นการนำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุง ไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของ ผลิตภัณฑ์ โดยใช้ตามลำพังจำนวน 10-30 โรงเรียน ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม การ สังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

10. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 3 (ครั้งสุดท้าย)

นำข้อมูลจากการทดลองขั้น 9 มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อผลิต และเผยแพร่ต่อไป

11. เผยแพร่

ขั้นนี้เป็นการเสนอรายงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในที่ประชุมสัมมนาวิชาการหรือวิชาชีพ หรือส่งไปพิมพ์เผยแพร่ไปใช้ในโรงเรียนต่างๆ หรือติดต่อบริษัทเพื่อผลิตจำหน่ายต่อไป

2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับเจตคติ

2.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติ

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 2) ได้สรุปความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก ความอยาก ความกลัว ความเชื่อมั่น ความลำเอียง หรือการมีอคติของบุคคลในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา

2. เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี หรือต่อต้านสภาพแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด

3. ในด้านพฤติกรรมของคนเรา เจตคติหมายถึง การเตรียมตัวหรือความพร้อมในการที่จะตอบสนองกล่าวคือ

3.1 เป็นการบ่งแสดงถึงการตอบสนองที่จะเกิดขึ้นภายในบุคคลนั้น ซึ่งจะยังไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด และสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก การบ่งแสดงถึงการตอบสนอง อาจแสดงออกมาอย่างรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัว ทางด้านวาจา หรือจากสิ่งเร้าภายในร่างกาย สิ่งแสดงออกแต่ละอย่างเป็นส่วนหนึ่งของการตอบสนองทางเจตคติ และแนวโน้มเอียงอื่นๆภายในตัวบุคคล

3.2 การตอบสนองทั้งหมดเป็นการแสดงออกโดยการกระตุ้นให้แสดงออกซึ่งเจตคติ อาจจะกระทำภายในหรือภายนอกบุคคลนั้น การกระตุ้นด้วยการพูดหรือวิธีอื่นๆ

3.3 การตอบสนองทั้งหมดเป็นผลของวิถีชีวิต แรงขับที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ที่จะทำให้เกิดการตอบสนองเป็นการสร้างภาพพจน์ต่างๆตามนิสัยของคนๆนั้น

เจตคติ เป็นคำที่มีความหมายเดียวกับ ทศนคติ พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 189) ได้แบ่งเจตคติออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เจตคติเชิงนิมิต (Positive Attitude) เป็นความรู้สึกนึกคิดในแง่ดี ยอมรับเห็นด้วย และชอบสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น นันทพลชอบนก พอใจที่ได้เลี้ยงนกสนุกสนานกับการดูนกประเภทต่างๆ ซึ่งสิ่งนี้แสดงให้เห็นว่านันทพลมีเจตคติเชิงนิมิตต่อ “นก”

2. เจตคติเชิงลบ (Negative Attitude) เป็นความรู้สึกนึกคิดตรงกันข้ามกับเจตคติเชิงนิมิต คือ มีลักษณะเป็นไปในทางไม่ดี ไม่ยอมรับ ไม่พอใจ และไม่เห็นด้วย ตัวอย่างที่เห็นชัดกรณีของสุเทพ สุเทพมีเจตคติเชิงลบต่อแม่ชีที่ขอทาน ดังนั้นสุเทพจะไม่ยอมเสียเงินที่จะให้แก่แม่ชีเหล่านี้ ทั้งๆที่ปกติสุเทพจะบริจาคสิ่งต่างๆมากมายก็ตาม

เจตคติเป็นสภาพทางจิตใจและประสาทเกี่ยวกับความพร้อม ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์เป็นตัวนำ เจตคติจะมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของแต่ละบุคคลที่มีต่อวัตถุและต่อสภาพการณ์ต่างๆซึ่งมีความสัมพันธ์ วิวัฒน์ กุลมาตย์ (2525 : 309) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติ 3 ด้าน ได้แก่

1. ความคิด (Cognitive Component) คือ สภาพการณ์ที่สามารถบ่งบอกชี้เฉพาะว่าอย่างไรเป็นของดีหรือเลว ผิดหรือถูก

2. ความรู้สึก (Effective Component) หมายถึง ลักษณะอารมณ์ที่แสดงออกเป็นชอบหรือเกลียด พอใจหรือไม่พอใจ

3. ด้านพฤติกรรม (Behavioural Component) หมายถึง ความพร้อมที่จะกระทำเป็นผลเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึกออกมาในรูปการยอมรับหรือปฏิเสธ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

ชวนพิศ ทองทวี (2522 : 184) ได้แบ่งชนิดของเจตคติออกดังนี้

1. เจตคติทั่วไป (General Attitude) หมายถึง เจตคติที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ไปในทางส่วนรวม เช่น เจตคติที่มีต่อชาวญี่ปุ่นว่า เป็นคนที่เอาเปรียบในทางเศรษฐกิจและการค้า ไว้วางใจไม่ได้ไม่เห็นอกเห็นใจคนจนประเทศด้อยพัฒนา ฯลฯ

2. เจตคติเฉพาะอย่าง (Specific Attitude) เป็นเจตคติอยู่วงแคบที่มีต่อบุคคล สิ่งของ ศาสนา องค์การรัฐบาล สถาบันในครอบครัว การปกครองของรัฐ ฯลฯ เช่น คนไทยแทบทุกคนมีความเกลียดชังบางคนที่สร้างความร้ายแรงความทุกข์ยากของประชาชนส่วนรวม กดขี่ข่มเหงนำใจประชาชนผู้บริสุทธิ์ หรือข้าราชการบางคนเห็นเพื่อนข้าราชการด้วยกัน ใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องเพื่อผลประโยชน์ในตำแหน่งหน้าที่การงานก็ย่อมเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อบุคคลดังกล่าว

3. เจตคติต่ออาชีพ (Professional attitude) อาชีพทั้งหลายที่ประชาชนประกอบอยู่ขณะนี้ย่อมแตกต่างกันออกไปตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล บางคนยึดอาชีพราชการเพราะถือว่าอาชีพนี้มั่นคงเป็นน้ำเซาะบ่อทราย ถึงจะลาหรือป่วยก็ไม่กระทบกระเทือนต่อเงินเดือน พอสิ้นปีก็มีโอกาสได้เลื่อนขั้นเงินเดือนไปตามลำดับ ในทางตรงกันข้าม บางคนประกอบธุรกิจส่วนตัว เพราะไม่ต้องตกอยู่ในอำนาจของใคร ทำงานขยันมากก็ได้ผลตอบแทนมาก มีความเป็นอิสระ ไม่มีใครบังคับบัญชา

4. เจตคติทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Attitude) เจตคติแบบนี้ตั้งอยู่บนรากฐานทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ การที่ชอบพอ จงเกลียดชังคนใด สิ่งใดนั้น จะต้องหาเหตุผลใช้ปัญญาก่อนที่จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆ จะมีเจตคติจากคนอื่น หรือเป็นไปอย่างลมๆแล้งๆ ไม่ได้เป็นอันขาด

5. เจตคติทางสังคม (Social Attitude) เป็นเจตคติที่มีต่อกลุ่มชนเชื้อชาติ ศาสนา และสถาบันที่มีอยู่ในสังคมในทางบวกและทางลบ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 87-88) ได้แบ่งคุณลักษณะของเจตคติไว้ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ชีวิตของบุคคลเจริญวัยขึ้นมาท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงาม ได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่ดีเป็นความรู้ที่ได้รับไว้ ต่อมาก็จะเกิดเป็นความรู้สึก และแสดงพฤติกรรมออกมา นับว่าเป็นเจตคติที่ดีเป็นส่วนใหญ่ ในทางตรงข้ามเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เมื่อเจริญวัยขึ้นก็อาจมีเจตคติที่ไม่ดี

2. เจตคติเกิดจากความรู้สึกที่สะสมไว้นาน สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพล ในการหล่อหลอมเกลาบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นก็ได้รับการสะสมความรู้สึกในด้านต่างๆ ไว้ เช่นความเชื่อในด้านภูติผีปิศาจ ความรู้สึกที่ถูกเลี้ยงดูข่มเหงน้ำใจจากพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง ความรู้สึกของเด็กที่เป็นลูกกำพร้า ความรู้สึกของเด็กที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน ความรู้สึกของเด็กที่ได้รับการไม่ยุติธรรม บรรดาความรู้สึกต่างๆ เหล่านี้ เด็กจะเก็บสะสมไว้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นความรู้สึกหรือเจตคติในเรื่องนั้นๆ ฝังแน่นอยู่ในบุคคลดังกล่าวแล้ว

3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลย่อมมีสาเหตุหรือมีเหตุผลเสมอ ในบรรดาพฤติกรรมของบุคคลนอกจากจะมีเหตุผลหรือสาเหตุแล้ว ยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของเจตคติอีกด้วย เพราะเจตคติมีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เช่น เด็กที่มีเจตคติที่ดีต่อครูและต่อโรงเรียนก็อยากจะมาโรงเรียน ในบางครั้งผู้ปกครองให้หยุดเรียนก็ไม่ยอม หรือบุคคลที่มีเจตคติไม่ดีต่อใครคนหนึ่งสังเกตให้ดีจะพบว่าเขาจะไม่เกี่ยวข้องด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคำพูดของผู้อื่นที่เสนอไป เป็นต้น

4. เจตคติสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมมีพฤติกรรมที่ดื้องักย้าข้องกันเสมอ และชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่ เป็นคณะ เมื่อบุคคลอยู่รวมกันเป็นกลุ่มมีการติดต่อสื่อความหมายและมีสัมพันธภาพต่อกัน ก็เป็นช่องทางที่ทำให้บุคคลสามารถถ่ายทอดเจตคติไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้ เช่น บิดามารดาถ่ายทอดเจตคติของตนให้แก่บุตร ครูถ่ายทอดเจตคติของครูให้แก่นักเรียน ปู่ย่าตายายถ่ายทอดเจตคติของตนให้แก่บุตรหลาน เป็นต้น

5. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ ถึงแม้ว่าเจตคติจะเป็นความรู้สึกที่ฝังแน่นในจิตบุคคลก็คล้ายกับการตกผลึกของสารละลายของเคมี หรือการแข็งตัวของน้ำ (Crystallized or frozen) ก็ตามแต่เจตคติก็อาจเปลี่ยนแปลงถ้าได้รับข้อมูลหรือมีสถานการณ์ที่เหมาะสม เช่น เด็กที่มีเจตคติว่าโตขึ้นจะเป็นพยาบาล แต่สอบคัดเลือกสู้คนอื่นไม่ได้ ทั้งๆที่พยายามสอบมาแล้ว 2 ครั้ง ก็เลยเปลี่ยนเจตคติว่าไม่เป็นพยาบาลก็ได้ ขอเป็นครูดีกว่า เป็นต้น

2.2 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

การเปลี่ยนเจตคติของคนเราจะเป็นไปได้ง่ายหรือยากนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งต่างๆ หลายอย่าง สจวนศรี วิรัชชัย (2527 : 78-79) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้แก่

1. แหล่งข่าวสารหรือผู้ให้ข่าวสารเพื่อเปลี่ยนเจตคติของผู้อื่น
2. ผู้รับข่าวสารหรือผู้ที่ถูกชักจูงให้เปลี่ยนเจตคติ
3. ตัวข่าวสารและสถานการณ์ในการสื่อความหมาย
4. องค์ประกอบอื่นๆ

เจตคติบางอย่างที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าเห็นว่าจะทำให้เกิดอันตรายต่อตนเอง เช่นเดียวกับเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุในการใช้รถใช้ถนน นักจิตวิทยาได้แนะนำวิธีการเปลี่ยนแปลงเจตคติ (สุชา จันทน์เฒ. 2536 : 245) เอาไว้ 3 ประการดังนี้คือ

1. การชักชวน (Persuasion) มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่สามารถปรับปรุงเจตคติหรือเปลี่ยนเจตคติของตนเสียใหม่ หลังจากได้รับคำแนะนำ บอกเล่าหรือได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น เช่น เด็กที่ขยกลัวความมืด หากได้รับคำแนะนำหรือคำอธิบายให้ทราบความจริงอาจจะเลิกกลัวได้

2. การเปลี่ยนกลุ่ม (Group Change) กลุ่มมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติของบุคคลมาก ฉะนั้นหากจะเปลี่ยนเจตคติของบุคคล อาจจะลองเปลี่ยนกลุ่มสมาชิกดูจะช่วยให้ เช่น เด็กที่ขี้เกียจเรียนหนังสือ เพราะอยู่กับเพื่อนที่ขี้เกียจเรียน ถ้าหากจัดกลุ่มที่ขยันเรียน เด็กจะค่อยๆเปลี่ยนมาขยันเรียนตามกลุ่มที่ตนอยู่ก็ได้

3. การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้ โดยการสร้างสิ่งแปลกๆใหม่ๆ เช่น ตั้งชื่อแปลกๆหรือให้คนสนใจใช้ภาษาแปลกๆอ้างว่าเป็นพวกเดียวกัน เพื่อให้คนทั่วไปสนใจและเข้ามาหา การแจกฟรี เช่น บริษัทที่ผลิตสินค้าใหม่ๆก็มักจะแจกฟรีก่อน ขายภายหลัง หรือหาของแถม ผู้ที่ผลิตกางเกงใหม่ๆก็โฆษณาว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย ใครไม่ใช้จะกลายเป็นคนล้าสมัย เป็นต้น

2.3 การวัดเจตคติ

การวัดเจตคติ เป็นวิธีการที่ทำให้คนเข้าใจเจตคติของบุคคลและสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆได้ (สุชา จันทน์เอม. 2527 : 227) โดยทั่วไปการวัดเจตคติของบุคคลอาจใช้วิธีการเกี่ยวกับการวัดลักษณะอื่นๆของมนุษย์ก็ได้ เช่น บุคลิกภาพ แรงจูงใจหรือการรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างในด้านเนื้อหาและการตีความของข้อมูลที่ได้ การวัดเจตคติอาจใช้วิธีการต่างๆได้ 6 วิธี ดังนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523 : 9-22)

1. วิธีการสังเกต (Observation) การสังเกต หมายถึง การเฝ้ามองและการจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีแบบแผน โดยที่ผู้สังเกตคาดว่าพฤติกรรมที่ทำการสังเกตนั้นสะท้อนให้เข้าใจถึงเจตคติของบุคคลต่อสิ่งที่ต้องการจะศึกษา ในการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สังเกตจะต้องไม่ไปรบกวนหรือขัดขวางการกระทำของผู้ถูกสังเกต

2. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์ คือวิธีการให้ตอบด้วยปากเปล่า ผู้เก็บข้อมูลอาจจะจดบันทึกคำตอบหรืออัดเสียงเอาไว้ก็ได้ แล้วนำเอาคำตอบมาวิเคราะห์ในภายหลัง

3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิธีการนี้สามารถใช้ได้กับผู้ที่มีการศึกษาคือพอประมาณ สิ้นเปลืองทุนและเวลาน้อยกว่าวิธีอื่นๆ และเป็นแบบแผนเดียวกันสำหรับผู้ตอบทุกคน

4. วิธีการวัดทางอ้อม (Indirect Technique) การวัดเจตคติของบุคคล ถ้าใช้คำถามตรงๆ อาจทำให้ผู้ตอบตอบบิดเบือนจากความเป็นจริงได้ นอกจากนั้นนักจิตวิทยายังเชื่อว่ามิเจตคติต่อสิ่งต่างๆมากมายที่อยู่ใต้จิตสำนึกของบุคคล ทำให้บุคคลไม่ทราบว่าคนมีเจตคติต่างๆเหล่านั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการวัดโดยทางอ้อม ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นลักษณะเหล่านี้ มีอยู่ 3 วิธีการ ดังนี้ คือ

4.1 วิธีการต่อประโยคให้จบ (Sentence completion)

4.2 วิธีการโยงความสัมพันธ์ของคำต่างๆ (Word association)

4.3 วิธีการเล่าเรื่องจากภาพ (Story telling)

5. Unobtrusive measures เป็นวิธีการวัดเจตคติโดยไม่ให้ผู้ที่ถูกศึกษารู้ตัว และผู้ศึกษาไม่จำเป็นต้องเข้าติดต่อเกี่ยวข้องเป็นการส่วนตัว มีวิธีการอยู่ 3 วิธี ได้แก่

5.1 การใช้บันทึกเหตุและประมวลข้อมูล (archives) คือ การนำข้อมูลที่จดบันทึกไว้ เพื่อประโยชน์อย่างอื่น มาวิเคราะห์

5.2 การวัดความสึกหรอ (erosion measures) คือการวัดความสึกกร่อนของวัตถุต่างๆ อันเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลนั้น

5.3 การวัดร่องรอย (trace measures) คือการวินิจฉัยร่องรอยที่เหลือจากการกระทำของบุคคล ว่ามีความต้องการอะไรในการกระทำนั้นๆ

6. วิธีการวัดทางสรีระ (Physiological measures) คือการใช้เครื่องมือในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เนื่องจากอารมณ์ที่เกิดจากการมีเจตคติต่อสิ่งใดๆ วิธีการที่ใช้กระทำได้ ดังนี้

6.1 การวัดความต้านทานกระแสไฟฟ้าของผิวหนัง (galvanic skin response)

6.2 การขยายรูม่านตา (pupil dilation)

6.3 การวัดปริมาณฮอร์โมนบางชนิด เช่น ADTH, hydrocortisone

วิธีการวัดเจตคติทั้ง 6 วิธีดังกล่าว เป็นวิธีการที่สามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับความต้องการเฉพาะเรื่อง สำหรับในงานวิจัยนี้ เลือกใช้วิธีการใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวัดเจตคติของบุคคล มีวิธีการที่เป็นที่รู้จักและยอมรับในหมู่นักวิชาการหลายวิธีการด้วยกัน เช่น วิธีการของเทอร์สโตน (Thurstone method) วิธีการของลิเกิร์ต (Ligert technique) เป็นต้น การวัดเจตคติโดยใช้แบบสอบถามจะวัดได้เที่ยงตรงมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับข้อคำถามที่วัดเจตคติในแบบสอบถามนั้นๆ พยอมนันตี (2524 : 142) ได้นำเอาแนวความคิดของนักวัดทางเจตคติหลายคน มาสรุปเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามเพื่อวัดเจตคติไว้ดังนี้

1. พยายามหลีกเลี่ยงข้อคำถามที่อ้างถึงอดีตที่ผ่านมาแล้ว
2. พยายามหลีกเลี่ยงข้อคำถามที่เป็นจริง หรือสามารถตีความได้ว่าเป็นจริง
3. พยายามหลีกเลี่ยงข้อคำถามที่กำกวมหรืออาจตีความหมายมากกว่าหนึ่งอย่าง
4. พยายามหลีกเลี่ยงข้อคำถามที่ไม่อาจแสดงความคิดเห็น หรือไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่พิจารณา

พิจารณา

5. ข้อความแต่ละข้อความต้องแสดงความคิดเพียงความคิดเดียวที่สมบูรณ์ในตัวเอง
6. พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ข้อความในรูปประโยคปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
7. กำบางคำที่บอกลักษณะชี้เฉพาะเจาะจง ควรเลือกใช้อย่างระมัดระวัง ถ้าหลีกเลี่ยงได้ การหลีกเลี่ยง

8. พยายามเลือกใช้ข้อความที่มีลักษณะเป็นกลาง

ในเรื่องเดียวกันนี้ นิภา มนูญปิจู (2528 : 68-69) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างข้อความวัดเจตคติ เอาไว้ว่า

1. หลีกเลี่ยงการใช้ข้อความที่กล่าวถึงอดีตมากกว่าปัจจุบัน
2. หลีกเลี่ยงข้อคำถามที่เป็นจริง หรืออาจแปลความหมายในลักษณะข้อจริง
3. หลีกเลี่ยงข้อคำถามที่อาจแปลความได้มากกว่าหนึ่งอย่าง
4. หลีกเลี่ยงข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับสิ่งที่วัดเจตคติของบุคคล

5. หลีกเลี่ยงคำที่คาดว่าผู้ตอบเข้าใจยาก
6. หลีกเลี่ยงคำประเภท “ทั้งหมด” “เสมอๆ” “ไม่เลย”
7. เลือกข้อความที่เห็นว่าครอบคลุมความรู้สึกได้กว้าง
8. ใช้ภาษาง่าย แจ่มชัด ตรงไปตรงมา
9. แต่ละข้อความมีความคิดเดียว และมีหลายแบบคละกัน คือมีข้อความที่มีความหมายสอดคล้องและขัดแย้งกับแนวคิดทางสุขภาพอนามัย
10. ควรเป็นข้อความสั้นๆ และมีมาตราวัดกำกับ
11. รูปแบบประโยคที่ใช้ต้องเป็นประโยคง่ายๆ ไม่ใช่ประโยคที่ซับซ้อน
12. ไม่ใช่ประโยคที่มีคำปฏิเสธซ้อน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างมาตราวัดเจตคติแบบจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเกิร์ต (Likert) ซึ่งประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 46-48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างเอาไว้ดังนี้

1. พิจารณาว่าต้องการวัดเจตคติของใคร ที่มีต่ออะไร และให้ความหมายของเจตคติ และสิ่งที่วัดนั้นให้แน่นอน

2. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่วัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความ (Statement หรือ Item) ในแต่ละหัวข้อนั้นๆ โดยให้กลุ่มเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น และขณะเดียวกันก็ให้พิจารณาข้อความเหล่านั้นเป็นข้อความที่ตามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความเชื่อของผู้ตอบหรือไม่ ลิเกิร์ต ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบสอบถามเอาไว้ดังนี้

- 2.1 ข้อความควรเขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อหรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่ใช่ข้อเท็จจริง

- 2.2 ข้อความที่บรรจุลงในสเกล (Scale) จะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็น Favorable และ Unfavorable คละกันไป

- 2.3 ข้อความแต่ละข้อควรจะต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน

จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นครั้งแรกควรมีประมาณ 30 ข้อความขึ้นไป เพราะจะต้องเลือกข้อความให้เหลือประมาณ 20-25 ข้อความในแต่ละหัวข้อของสิ่งที่เราจะวัด

3. การทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถาม เพื่อเลือกข้อความใช้แบบทดสอบกับกลุ่มบุคคลที่มีพื้นฐานคล้ายกับกลุ่มที่เราจะศึกษา จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปรับปรุงข้อความและคัดเลือกข้อความ โดยการวิเคราะห์ข้อความ (Item analysis)

ลักษณะของการตอบแบบสอบถามแบบนี้ มีให้เลือก 5 ข้อ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความว่า

เป็น Favorable หรือ Unfavorable statement ถ้าข้อความนั้นเป็น Favorable statement การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

ข้อเลือก	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ในกรณีข้อความนั้นเป็น Unfavorable statement การให้คะแนนจะเป็นตรงกันข้ามดังนี้

ข้อเลือก	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

ในการวัดเจตคติ ได้มีข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดเจตคติเอาไว้ ดังที่ เชดส์กั๊ด โมวาสินธุ์ (2520 : 41) ได้อธิบายไว้ว่า การวัดเจตคติมีข้อตกลงเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเจตคติเป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวา หรืออย่างน้อย เป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง
2. เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนคงที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์
3. การศึกษาเจตคติของบุคคลนั้น ไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะทิศทางเจตคติของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับมากน้อยหรือความเข้มของเจตคตินั้นๆ ด้วย

ประโยชน์ของการวัดเจตคติมีหลายประการด้วยกัน ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523 : 1-4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดเจตคติ เอาไว้ดังต่อไปนี้

1. วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งใดๆ ของบุคคล ย่อมเป็นเครื่องแสดงว่า เขามีความรู้สึกละแวกดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกรับหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นจึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่ง

นั้นๆ ไปในทำนองใดด้วย ฉะนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมจะช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไป

2. วัดเพื่อหาทางป้องกัน การที่บุคคลจะมีเจตคติอย่างไรมันเป็นสิทธิส่วนบุคคล แต่การอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขในสังคม ย่อมจะเป็นไปได้ เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่อสิ่งต่างๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันและไม่เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม ในการประกอบอาชีพบางประเภทมีความจำเป็นต้องได้บุคคลที่มีเจตคติอันเหมาะสมมาเป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและเกิดความเป็นธรรมแก่สังคม อาทิ เช่น แพทย์ ครู ตำรวจ เป็นต้น การทราบเจตคติของบุคคลล่วงหน้าจะสามารถเลือกสรรบุคคลได้ตามต้องการ และเป็นการป้องกันปัญหาอันจะเกิดขึ้นได้

3. วัดเพื่อการแก้ไข การวัดเจตคติในบางเรื่องเช่น การวัดเจตคติของประชากรเกี่ยวกับนโยบายของชาติที่รัฐบาลกำหนดขึ้นว่า ประชากรมีเจตคติสอดคล้องหรือเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดขึ้นมาประเทศชาติอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ เมื่อทราบเจตคตินั้นก่อนก็จะสามารถหาแนวทางในการแก้ไขก่อนที่จะเกิดปัญหา

4. วัดเพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผล เจตคติต่อสิ่งต่างๆ นั้นเปรียบเหมือนสาเหตุภายใน ซึ่งมีกำลังผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมต่างๆ กัน สาเหตุภายในหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้น อาจได้ผลกระทบมาจากสาเหตุภายนอกด้วยส่วนหนึ่ง และเจตคติของบุคคลอาจเป็นเครื่องกรองหรือเครื่องหักเหอิทธิพลของสาเหตุภายนอก ที่มีต่อการกระทำของบุคคลนั้นได้ ฉะนั้นการจะเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจนบางกรณีอาจจำเป็นต้องวัดเจตคติของบุคคลต่างๆ ต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

3.1 ความหมายของอุบัติเหตุ อุบัติภัย

อุบัติเหตุ (Accident) จาก The World Health Organization (WHO) ให้ความหมายว่า “An event, independent of the will of man, caused by a quickly action extraneous manifesting itself by injury to body or mine”

อุบัติเหตุ จากพจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 ให้ความหมายว่า “เหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด, ความบังเอิญเป็น”

อุบัติเหตุ หมายถึง ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุ คือ “โรคที่เกิดจากการพัฒนาของมนุษย์” เพราะสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นใหม่ ย่อมต้องมีสิ่งแปลกเปลี่ยนอยู่ในตัวเองเสมอหากแต่จะมากหรือน้อยกว่ากันเท่านั้น เพราะสิ่งของแบบ

ใหม่ที่เรารู้ได้พบมานั้น บางสิ่งบางอย่างกว่าจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนำมาใช้ประโยชน์ได้ตามที่ต้องการ อาจจะต้องใช้เวลาในการค้นคว้า ทดสอบ เป็นระยะเวลาที่ยาวนานและนั่นก็หมายถึงการลงทุนมหาศาล ทั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสมอง แต่ทว่าความสำเร็จที่ได้ลงทุนมานั้น จะมีโอกาสใช้ได้อย่างเต็มที่หรือไม่เพียงใด

สิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้นก็เพื่อมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ และเป็นผลดีต่อการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นความสะดวก ประหยัด หรือปลอดภัยก็ตามล้วนเป็นสิ่งที่มนุษย์ปรารถนาทั้งสิ้น แต่หากว่าสิ่งนั้นได้ส่งผลกระทบกลับกลายเป็นตรงกันข้าม และเป็นการบั่นทอนหรือทำลายสิ่งที่มีค่าบางอย่างลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตมนุษย์เองแล้วจึงเป็นเรื่องที่ควรคิดว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

3.2 อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ และสถิติที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์

เนื่องจากรถจักรยานยนต์มีราคาไม่แพง ขับขี่สะดวกและมีความคล่องตัวสูง จึงมีผู้นิยมขับขี่กันมาก จากสถิติในปี พ.ศ. 2535 พบว่าจำนวนรถภายในประเทศทั้งหมดที่จดทะเบียน 9,595,191 คัน เป็นรถจักรยานยนต์ 6,307,800 คัน หรือประมาณ 66 % ของจำนวนรถทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี (การแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข. 2535 : 4-5)

จากจำนวนรถจักรยานยนต์ที่เพิ่มขึ้นก็ทำให้อุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้นด้วย จากสถิติของกรมตำรวจในปี 2539 ปรากฏว่ามีผู้บาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจราจรทางบกทั่วประเทศ 64,449 ราย เป็นผู้ใช้รถจักรยานยนต์เสีย 48,989 ราย ซึ่งนับเป็นจำนวนที่สูงมาก (ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ. 2539 : 29)

3.3 การสร้างทัศนคติด้านความปลอดภัย

คนเรานั้นจะต้องใช้เวลาเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพ หรือทำมาหากินได้นับเป็นหมื่นชั่วโมงขึ้นไป และเวลาที่ควรจะใช้สำหรับเรียนรู้ในด้านการป้องกันอุบัติเหตุเพื่อความปลอดภัยของชีวิตนั้นจะเสียเวลาเพียงประมาณร้อยละหนึ่งของเวลาการศึกษาทั้งหมดเท่านั้น แต่ยังไม่ค่อยศึกษากันเลย ดังนั้นจึงเห็นว่าในปีหนึ่งๆมีคนเป็นจำนวนมากที่ต้องตายหรือพิการไปหลังจากเรียนจบจากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยโดยไม่มีโอกาสใช้ความรู้ที่เล่าเรียนมาเลย ทั้งนี้ก็เพราะเขาเหล่านั้นสนใจแต่การศึกษาหาความรู้มาเพื่อประกอบอาชีพจนจบชั้นมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา จบปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ซึ่งต้องใช้เวลานานกว่า 10 ปี แต่เขาเหล่านั้นไม่ได้สนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อให้ชีวิตของตนเองอยู่รอดปลอดภัย ได้มีชีวิตเพื่อประกอบอาชีพอย่างสมบูรณ์ตลอดไป ทั้งๆที่การเรียนรู้ด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตนี้มีค่ายิ่งกว่าการเรียนรู้เพื่อประกอบอาชีพเสียอีก ทั้งๆที่ก็ไม่ได้เสียเวลามากมายอะไรเลยที่จะเรียนรู้มัน คิดแล้วเวลาประมาณหนึ่งเปอร์เซ็นต์ของเวลาการศึกษาทั้งหมดเท่านั้น อีกทั้งการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังนิสัยให้รู้จัก

ระวังนั้น สามารถเรียนได้ง่าย ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน คนที่สอนก็มีทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู พี่น้องและแม่แต่ตัวเองก็สามารถที่จะสอนตัวเองได้ โดยสอนให้มีนิสัยระมัดระวังไม่ประมาท

อุบัติเหตุเป็นสิ่งที่ป้องกันได้หากคนเรานั้นได้ปลูกฝังให้เกิดนิสัยเป็นคนรอบคอบระมัดระวังภัยไม่ประมาทแล้ว นอกจากจะทำให้ตัวท่าน ชีวิตท่านอยู่รอดปลอดภัยจากอุบัติเหตุทั้งปวงแล้ว ยังทำให้ตัวท่านเองเป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วย การป้องกันอุบัติเหตุเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ทุกคนต้องเรียนรู้และปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัยของการระวังภัย เกิดจิตสำนึกของความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา มีทัศนคติด้านความปลอดภัย และเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา เพราะอุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาโดยเราไม่รู้ตัว

มนุษย์เป็นผู้ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ดังนั้นจึงควรช่วยกันสร้างทัศนคติด้านความปลอดภัยหากทุกคนร่วมมือกันอย่างจริงจัง ตลอดจนมีจิตสำนึกของความปลอดภัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่นรวมทั้งผู้ใช้รถใช้ถนนรู้จักระมัดระวังและตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นได้ ก็จะนำมาซึ่งความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินอันมีค่า และเป็นการลดอุบัติเหตุบนถนนลงได้ ขอให้ทุกคนระลึกไว้เสมอว่า “ปลอดภัยไว้ก่อน”

นอกจากความสูญเสียดังกล่าวแล้ว ยังทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความมั่นคงของชาติอีกด้วย เพราะรัฐต้องลงทุนเป็นจำนวนมากเพื่อการศึกษาอบรม และการอนามัยในเด็กและเยาวชนรวมทั้งในคนหนุ่มสาวเพื่อหวังจะให้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ แต่ก็ต้องมาเสียก่อนที่จะได้รับใช้ชาติ (วิจิตร บุญยะโหดระ. 2531 : 108-109)

ฉะนั้นการป้องกันอุบัติเหตุจึงเป็นสิ่งที่ควรเร่งกระทำ โดยคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (2527 : 31-42) ได้กล่าวถึงกิจกรรมส่วนดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุไว้ดังนี้

1. การให้ความรู้มีความหมายกว้างครอบคลุมวิธีการทั้งหลายซึ่งเป็นวิธีการใดก็ได้ ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติการได้ยอมรับรู้ถึงลักษณะที่จะเกิดอุบัติเหตุ และวิธีป้องกันหลีกเลี่ยงอันตรายหมายถึง การฝึกอบรม และแพร่ข่าวสารความรู้ต่างๆ ทบทวนความรู้ การสนใจ และวิงวอนต่างๆซึ่งส่วนงานป้องกันอุบัติเหตุจะมีหน้าที่จัดหาวิธีการต่างๆและดำเนินการให้บังเกิดผลรวม รวมทั้งชี้แนะให้ผู้ควบคุมงานได้ดำเนินการต่อไปด้วย

2. การตรวจสอบความปลอดภัยและการรายงาน การตรวจสอบ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยทั่วไปใช้วิธีการสังเกตการณ์ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมุ่งเรื่องการใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อม นิสัย พฤติกรรม

การตรวจสอบก็เพื่อค้นหาสาเหตุอุบัติเหตุและช่วยในการพิจารณาหามาตรการป้องกันอุบัติเหตุ เมื่อพบสาเหตุก็ต้องแก้ไขทันที และจดบันทึกสถานะวิธีปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัยทันที แล้วรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ รวมทั้งจัดอันดับความสำคัญเสนอไว้เป็นนโยบาย

3. การวิเคราะห์อุบัติเหตุ การป้องกันอุบัติเหตุต้องตั้งอยู่บนรากฐานแห่งข้อเท็จจริงของปัญหา ระบุถึงสาเหตุเปิดเผยให้ทราบข้อเท็จจริงต่างๆ และลักษณะความรุนแรงของปัญหา วิธีการที่ล้ำสมัย ตลอดจนทราบถึงเทคนิคต่างๆ ในการปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัย เช่น เทคนิคการบริหารงานบุคคล การใช้เวลา อุปกรณ์ หรือข้อเท็จจริงในเรื่องสาเหตุที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บ สถานะที่เสี่ยงอันตราย ด้านอุบัติเหตุ ตลอดจนพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยเป็นต้น

4. การพิจารณาปรับปรุงแก้ไข กระทำได้ดังนี้

4.1 การแก้ไขทางด้านวิศวกรรม

4.2 การให้ความรู้ การสนใจ การวิงวอน

4.3 การปรับปรุงด้านบุคคล รวมตลอดถึงการคัดเลือก การแต่งตั้งบุคคล

4.4 การลงโทษทางวินัย (หรือการบังคับการเพื่อความปลอดภัย)

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุมีองค์ประกอบหลายด้านสามารถนำมาวิเคราะห์พิจารณา ดังนั้นจึงจำเป็นในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินการตรวจสอบคล้อยตามนโยบาย ซึ่งวิธีดำเนินการจำต้องมีแบบแผน เป็นไปตามระบบการบริหารงานการป้องกันอุบัติเหตุ จึงจะมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่ามาตรการป้องกันอุบัติเหตุที่สำคัญก็คือการเปลี่ยนแปลงเจตคติ โดยการศึกษาอบรมด้านสวัสดิศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปทุกระดับ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพราะเนื่องจากการเรียนสวัสดิศึกษาเป็นการช่วยให้คนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี จึงเป็นการก่อให้เกิดผลดีในด้านการป้องกันอุบัติเหตุ การนำวิดิทัศน์เข้าไปเป็นสื่อในการแสดงให้เห็นถึงอันตรายจากอุบัติเหตุจะช่วยสร้างเจตคติ และจิตสำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุได้อีกวิธีหนึ่ง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทปโทรทัศน์การสอน และงานวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพรายการวิดิทัศน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทปโทรทัศน์การสอนและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นโดยสื่อหลายประเภทด้วยกัน ได้มีเกณฑ์การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

โสภณ จาเลิศ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากวิธีการสร้างแรงจูงใจต่างกันในการการวิดิทัศน์ โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คนแบ่งเป็น 2 กลุ่มๆละ 30 คน กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากรายการวิดิทัศน์ที่มีการสร้างแรงจูงใจโดยทำให้เกิดความกลัว กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากรายการวิดิทัศน์ที่มีการสร้างแรงจูงใจโดยให้ผู้เรียนรู้จุดมุ่งหมายของการเรียนพบว่า ผลการเรียนรู้ของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

อุทิน สุทธิสาร (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการเสนอภาพสองแบบในการการโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่มๆละ 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

กลุ่มทดลอง ก. เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพทีละภาพในรอบของจอโทรทัศน์ โดยภาพเดิมจะหายไปเมื่อมีการเสนอภาพใหม่เข้ามาแทนที่

กลุ่มทดลอง ข. เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพทีละภาพในรอบของจอโทรทัศน์เดียวกัน โดยภาพเดิมยังคงปรากฏอยู่ในขณะที่ภาพใหม่ปรากฏขึ้นมา

หลังจากดูรายการโทรทัศน์จบแล้วในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบทันทีนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ พบว่ารายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพทีละภาพในรอบของจอโทรทัศน์เดียวกัน โดยภาพเดิมยังคงปรากฏอยู่ในขณะที่ภาพใหม่ปรากฏขึ้นมา ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนสูงกว่า รายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพทีละภาพผ่านจอโทรทัศน์โดยภาพเดิมจะหายไปเมื่อมีภาพใหม่เข้ามาแทนที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อิทธิศักดิ์ ชูสินธุ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์การสอนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดหลังรายการชนิดจักษุสัมผัส โดยความเร็วของภาพต่างกันสามแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 90 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มๆละ 30 คน คือ

กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดหลังรายการชนิดจักษุสัมผัส แบบที่นำภาพบางส่วนจากเนื้อหาในรายการเสนอไว้หลังรายการโทรทัศน์โดยซ้อน (Downstream Keyed) ตัวอักษรบรรยายสรุปเนื้อหาในรายการ ด้วยความเร็วของภาพปกติ (25 ภาพต่อวินาที)

กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดหลังรายการชนิดจักษุสัมผัส แบบที่นำภาพทั้งหมดของรายการเสนอไว้หลังรายการโทรทัศน์ โดยซ้อน (Downstream Keyed) ตัวอักษรบรรยายสรุปเนื้อหาในรายการด้วยความเร็วของภาพ 3 เท่าปกติ (75 ภาพ ต่อวินาที)

กลุ่มทดลองที่ 3 เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดหลังรายการ ชนิดจักษุสัมผัส แบบที่นำภาพทั้งหมดของรายการเสนอไว้หลังรายการโทรทัศน์ โดยซ้อน (Downstream Keyed) ตัวอักษรบรรยายสรุปเนื้อหาในรายการ ด้วยความเร็วของภาพ 6 เฟรมปกติ (150 ภาพ ต่อวินาที)

มีเสียงดนตรีประกอบ ไม่มีเสียงบรรยาย พบว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองทั้งสามกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

มิลเลอร์ (Miller, 1984 : 2659-A) แห่งมหาวิทยาลัยหลุยเซียน่า ทำการทดลองรายการโทรทัศน์ “นาทีปลอดภัย” เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักรพบว่าลูกจ้างที่ได้ดูรายการโทรทัศน์ “นาทีปลอดภัย” จะมีความปลอดภัยในการทำงานมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูรายการโทรทัศน์

อุดม รัตนอัมพรโสภณ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอน เรื่องการใช้น้ำหนักช่วยฝึกนักกีฬา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการผลิตรายการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้น้ำหนักช่วยฝึกนักกีฬาและการผลิตรายการโทรทัศน์
2. เขียนบทโทรทัศน์และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ
3. ผลิตรายการ
4. ประเมินคุณภาพรายการโดยผู้เชี่ยวชาญ
5. ทำการทดสอบกับนักกีฬาละศึกษา จำนวน 20 คน ที่เรียนวิชาการสร้างสมรรถภาพ

ทางกาย

ผลการทดลองปรากฏว่า รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน เรื่องการใช้น้ำหนักช่วยฝึกนักกีฬานี้มีคุณภาพดี และนักศึกษาทั้ง 20 คน สามารถฝึกตามรายการโทรทัศน์ได้ตรงตามจุดประสงค์ทุกประการ

พงศ์พิพัฒน์ หมู่ศิริโรจน์ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการผลิตรายการเทปโทรทัศน์เรื่อง “การป้องกันอุบัติเหตุทางสัญจร” สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การค้นคว้าครั้งนี้เพื่อผลิตและหาประสิทธิภาพของรายการเทปโทรทัศน์ มีวิธีการเสนอเนื้อหาแบบบรรยายจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ระดับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก โดยใช้รายการเทปโทรทัศน์เรื่อง “การป้องกันอุบัติเหตุทางสัญจร” สอนแทนครู ผลจากการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ย (X) ก่อนดูรายการเทปโทรทัศน์ = 9.766 และคะแนนเฉลี่ย (X) หลังดูรายการโทรทัศน์ = 23.466 เมื่อไปหาค่า t ที่ได้สูงกว่าหาค่าวิกฤตแสดงว่า คะแนนสอบหลังดูรายการเทปโทรทัศน์ สูงกว่าคะแนนสอบ

ก่อนดูรายการเทปโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หรือเชื่อมั่นได้ร้อยละ 99 ว่าการเรียนรู้ด้วยการดูรายการเทปโทรทัศน์ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้น

ธารา พิเศษกุลการณ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนเรื่องการออกฤทธิ์ของยาต่อบริเวณส่วนต่อปลายประสาทและกล้ามเนื้อลาย ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการผลิตรายการดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ทฤษฎีและหลักการผลิตรายการโทรทัศน์ โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ
2. แสวงหาแนวความคิดและกำหนดวัตถุประสงค์ ของการผลิตรายการโทรทัศน์
3. วิเคราะห์เนื้อหาเรื่อง การออกฤทธิ์ของยาต่อบริเวณส่วนต่อปลายประสาทและกล้ามเนื้อลาย
4. สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์ข้อสอบโดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาเภสัชวิทยา
5. ดำเนินการผลิตรายการโทรทัศน์ และสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพรายการโทรทัศน์
6. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นคือรายการโทรทัศน์ แบบทดสอบและแบบประเมินคุณภาพรายการโทรทัศน์ไปทดลองใช้กับนักศึกษา 1 คน และนักศึกษากลุ่มย่อย จำนวน 5 คน เพื่อหาจุดบกพร่อง และปรับปรุงแก้ไข
7. ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ภาคสนามกับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 85 คน

ผลการศึกษาปรากฏว่า รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน เรื่องการออกฤทธิ์ของยาต่อบริเวณส่วนต่อปลายประสาท และกล้ามเนื้อลาย มีคุณภาพดี จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ และการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจำนวน 85 คน หลังชมรายการโทรทัศน์ปรากฏว่ามีนักศึกษา 77 คน (คิดเป็น 90.59 % ของนักศึกษาทั้งหมด) ทำคะแนนเฉลี่ยได้ 91 %

มารยาท จิตรบรรพต (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการฝึกผ่อนคลายความเครียด โดยนักจิตวิทยาคลินิก กับโปรแกรมเทปโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีความเครียดที่มาโรงพยาบาลสมเด็จพระยาในระหว่างวันที่ 17 สิงหาคม ถึง 2 พฤศจิกายน 2533 โดยแพทย์ได้วินิจฉัยแล้วว่ามีความเครียดและต้องการลดความเครียดโดยวิธีการฝึกผ่อนคลายความเครียด จำนวน 32 คน ซึ่งได้จากการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental sampling) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 16 คน ให้ฝึกผ่อนคลายความเครียดโดยนักจิตวิทยาคลินิก กลุ่มหลังจำนวน 16 คน ให้ฝึกผ่อนคลายความเครียดโดยโปรแกรมเทปโทรทัศน์

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ โปรแกรมเทปโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่อง Biofeedback วัดกระแสไฟฟ้าในกล้ามเนื้อ นาฬิกาจับเวลาการเดินของชีพจร เครื่อง

Sphygmomanometer วัดความดันโลหิต และแบบทดสอบวัดความเครียดของ Mason, J.L. ซึ่งแปลโดย สมบัติ ตาปัญญา

หาประสิทธิภาพทั้ง 2 วิธี โดยการใช้การทดสอบแบบ Two dependent sample test และเปรียบเทียบความแตกต่างของผลหลังการฝึกผ่อนคลายความเครียด โดยการใช้การทดสอบแบบ pooled variance t-test และ separate variance t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การฝึกโดยนักจิตวิทยาคลินิก และโดยโปรแกรมเทปโทรทัศน์ มีประสิทธิภาพในการลดความเครียดได้ทั้ง 2 วิธี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. ผลการฝึกโดยนักจิตวิทยาคลินิก และฝึกโดยโปรแกรมเทปโทรทัศน์ มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพียร ศรีทอง (2529 : บทคัดย่อ) ได้สร้างและหาประสิทธิภาพของรายการเทปโทรทัศน์เพื่อการสอนวิชาภาษาไทย 102 เรื่อง การละคร ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา ปรากฏว่าประสิทธิภาพของรายการเทปโทรทัศน์จากผลการประเมินของผู้มีประสบการณ์ด้านเทคนิคการจัดทำและด้านการสอนภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์สูงน้ำหนักเฉลี่ย 3.77 และ 3.80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรายการเทปโทรทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังเรียนจากรายการเทปโทรทัศน์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ 84/78 ซึ่งใกล้เคียงมาตรฐาน 80/80 และเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยรายการเทปโทรทัศน์โดยเฉพาะอยู่ในเกณฑ์สูงมาก น้ำหนักเฉลี่ย 4.53

อาภรณ์ บุญสาธ (2534 : บทคัดย่อ) ได้สร้างชุดหน่วยการเรียนการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์แถบวิถีทัศน์เรื่อง “ระบำ” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดหน่วยการเรียนการสอนภาคทฤษฎี 80/80 ภาคประยุกต์ 80/80 การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างชุดหน่วยการเรียนการสอนทุกประการ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติและภาคประยุกต์ กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 54 คน แบ่งการทดลองเป็น 2 ขั้นตอน คือ

การทดลองครั้งที่ 1 ทดลองกลุ่มเล็กจำนวน 6 คน แล้วนำหน่วยการเรียนการสอนไปแก้ไขปรับปรุงให้มีคุณภาพดีขึ้น

การทดลองครั้งที่ 2 ทดลองจริง จำนวน 54 คน โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 6 กลุ่มๆละ 9 คน

ผลการวิจัย พบว่าประสิทธิภาพของชุดหน่วยการสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ดังนี้ คือ ภาคทฤษฎี 89.77/90.11 ; ภาคประยุกต์ 90.30/90.11 และรวมทุกกิจกรรม 91.00/90.11

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลก่อนและหลังการทดลองสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนันต์ สบฤกษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้สร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง ศัพท์สังกิตคนตรีไทยตามหลักสูตรวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2530 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาเอกดนตรีศึกษาจำนวน 30 คน แบ่งบทเรียนวีดิทัศน์สังกิตคนตรีไทย ออกเป็น 3 บทเรียน คือ

บทเรียนที่ 1 ศัพท์สังกิตที่เป็นวิธีการปฏิบัติจำนวน 6 คำ

บทเรียนที่ 2 ศัพท์สังกิตที่เป็นวิธีการปฏิบัติและเทคนิคการบรรเลงจำนวน 6 คำ

บทเรียนที่ 3 ศัพท์สังกิตที่เป็นเทคนิคการบรรเลงจำนวน 8 คำ

ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของการเรียนวีดิทัศน์จากการประเมินผลของคะแนนจากแบบทดสอบหลังการเรียน นักศึกษาทำคะแนนต่ำสุดได้ร้อยละ 94 และนักศึกษาทำคะแนนสูงสุดได้ร้อยละ 100 สรุปได้ว่า บทเรียนวีดิทัศน์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

เมธี เจริญสุข (2538 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาและเปรียบเทียบรายการวีดิทัศน์โดยใช้ชุดถ่ายทำแบบกล้องถ่ายวีดิทัศน์เพียงตัวเดียว ถ่ายภาพอย่างต่อเนื่อง กับการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 30 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของรายการวีดิทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง และการเรียนจากรายการวีดิทัศน์ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาศิรา สามห้วย (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาวีดิทัศน์การสอนเรื่อง มารยาทไทย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนเศรษฐเสถียร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยให้กลุ่มทดลองดูรายการวีดิทัศน์เรื่อง มารยาทไทย ที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เรื่อง การไหว้

ตอนที่ 2 เรื่อง การกราบ

ตอนที่ 3 เรื่อง การรับของส่งของ

แต่ละตอนใช้เวลา 2 คาบๆละ 50 นาที เมื่อดูรายการวีดิทัศน์แต่ละตอนจบแล้วจึงทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญภาษามือและมีความรู้เกี่ยวกับมารยาทเป็นคนให้คะแนน ผลการวิจัยพบว่า รายการวีดิทัศน์ประกอบการสอนนั้นในกิจกรรมการไหว้นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 91.67 กิจกรรมการกราบ นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ

90.67 และกิจกรรมการรับของส่งของ นักเรียนสามารถทำได้ร้อยละ 87.83 และผลรวมของกิจกรรมได้ร้อยละ 89.48 ดังนั้นสรุปได้ว่า รายการวัดทัศนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และคนอื่นๆ (2532 : 49) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15-24 ปี ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนเกือบทั้งหมดทราบหรือเคยได้ยินเกี่ยวกับโรคเอดส์ แหล่งข่าวที่สำคัญคือ สื่อมวลชน แต่อย่างไรก็ตามเยาวชนเหล่านั้นจะทราบเรื่องอาการ เรื่องการติดต่อของโรค เรื่องการป้องกันโรค รวมทั้งการรักษาโรคเอดส์ได้อย่างผิดๆหรือไม่ทราบเลย

พรวิทย์ อินทรโกเศศ (2534 : 53-59) ได้ศึกษาความรู้เจตคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอดส์ในผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลเลิดสิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ค่อนข้างต่ำ มีเจตคติทางลบ ไม่แน่ใจต่อโรคเอดส์ในภาวะปัจจุบัน และข้อปฏิบัติที่ผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์ควรถือเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันยังมีปัญหา

✓ อรวินท์ ผอบทอง (2535 : 125-126) ได้ศึกษาเจตคติ และความสามารถในการแก้ปัญหา “เอดส์” โดยใช้วัดทัศนกับสารนิเทศ แก่นักเรียนในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มๆละ 30 คน คือ

กลุ่มทดลองที่ 1 ให้สุศึกษาโดยใช้วัดทัศน

กลุ่มทดลองที่ 2 ให้สุศึกษาโดยใช้สารนิเทศ

กลุ่มทดลองที่ 3 ทำการทดลองโดยไม่ให้สุศึกษา

ผลการทดลองสรุปได้ดังนี้

1. หลังการให้สุศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ใช้วัดทัศนมีการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ดีกว่าก่อนการให้สุศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. หลังการให้สุศึกษานักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ใช้วัดทัศนมีการเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ดีกว่าก่อนการให้สุศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. หลังการให้สุศึกษานักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ใช้วิธีสารนิเทศมีการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ดีกว่าก่อนการให้สุศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. หลังการให้สุขศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ใช้วิธีสารนิเทศมีการเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ดีกว่าก่อนการให้สุขศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ได้รับการให้สุขศึกษาโดยใช้วิธีทัศนกับกลุ่มที่ได้รับการให้สุขศึกษาโดยใช้สารนิเทศและกลุ่มที่ไม่ได้รับการให้สุขศึกษา มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ได้รับการให้สุขศึกษา โดยใช้วิธีทัศนกับกลุ่มที่ได้รับการให้สุขศึกษาโดยใช้สารนิเทศและกลุ่มที่ไม่ได้รับการให้สุขศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. นักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ได้รับการให้สุขศึกษาจะมีเจตคติเชิงนิมิตกับความสามารถในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทศนา โฉมทิ (2518 : 32-36) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงเจตคติอันเป็นผลของสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวและความเชื่อในอำนาจในตน โดยกลุ่มตัวอย่าง 90 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 45 คน แต่ละกลุ่มมีลักษณะบุคลิกภาพที่ต่างกันและจะได้รับสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวในระดับต่างกันคือ

กลุ่มทดลองที่ 1 มีลักษณะบุคลิกภาพเป็นบุคคลที่เชื่ออำนาจภายนอกจำนวน 45 คน แบ่งย่อยได้เป็น 3 กลุ่มๆละ 15 คน ได้รับสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวคือ

1. กลัวมาก
2. กลัวน้อย
3. ไม่กลัวเลย

กลุ่มทดลองที่ 2 มีลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นบุคคลที่เชื่ออำนาจภายใน จำนวน 45 คน แบ่งย่อยได้เป็น 3 กลุ่มๆละ 15 คน ได้รับสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวคือ

1. กลัวมาก
2. กลัวน้อย
3. ไม่กลัวเลย

ผลการทดลองสรุปว่า

1. สารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวมาก ทำให้บุคคลเปลี่ยนเจตคติมากกว่าสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวปานกลาง

2. ทำให้สารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวแก่บุคคลที่เชื่ออำนาจภายนอก และบุคคลที่เชื่ออำนาจภายใน พบว่า บุคคลทั้งสองกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติไม่แตกต่างกัน

3. กลุ่มบุคคลที่เชื่ออำนาจภายนอกและได้รับสารสื่อที่น่ากลัวปานกลาง มีการเปลี่ยนเจตคติได้น้อยกว่า กลุ่มบุคคลที่เชื่ออำนาจภายนอกและภายใน เมื่อได้รับสารสื่อที่น่ากลัวมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. บุคคลที่มีความรู้มาก เมื่อได้รับสารสื่อที่น่ากลัวมาก เปลี่ยนเจตคติมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้น้อยและได้รับสารสื่อที่น่ากลัวน้อยกว่า

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

มณฑนา สังกิตานนท์ (2525 : 38) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์โดยใช้ข้อมูลจากผู้ป่วยอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ที่เข้ารับการรักษที่แผนกตรวจโรคนอกตึกอุบัติเหตุของโรงพยาบาลศิริราชผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคือ ร้อยละ 79 ในกลุ่มอายุ 20-29 ปี มากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นผู้ขับขี่ สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์พบว่าในกลุ่มผู้ขับขี่ จากสาเหตุถนนลื่นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ชนกับรถจักรยานยนต์ และชนกับรถเก๋ง

สิดา สุจริตกุล (2526 : 33-34) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในการขับขี่รถจักรยานยนต์ ระหว่างผู้ขับขี่ที่เคยประสบอุบัติเหตุ และไม่เคยประสบอุบัติเหตุ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ป่วยเพศชายที่ประสบอุบัติเหตุ ขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ซึ่งเข้ามารับการรักษาที่โรงพยาบาล ศิริราช และจากผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เพศชายที่เป็นเพื่อนหรือญาติกับผู้ป่วย ผลการวิจัยได้ความคิดเห็นในการขับขี่ระหว่างกลุ่มผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่เคยประสบอุบัติเหตุและกลุ่มผู้ขับขี่ที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุ พบว่าในด้านการขับขี่ทั่วไป การแซงรถ การเลี้ยวรถ กลับรถ และการหยุดรถ จอดรถ มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ขับขี่ที่เคยประสบอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์มีความเห็นต่ำสุดในเรื่องการสวมหมวกกันน็อก

ชวลิต สุขวรรณ (2526 : 13-16) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การเกิดอุบัติเหตุของรถจักรยานยนต์ ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าผู้ขับขี่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 20 ของผู้ขับขี่ ไม่มีใบอนุญาตในการขับขี่ และร้อยละ 18 ของผู้ขับขี่ที่มีใบอนุญาตขับขี่นั้น ได้รับอนุญาตมาโดยไม่ได้รับการทดสอบ และในการหาความสัมพันธ์กัน พบว่า ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ผ่านการทดสอบในการขอรับใบอนุญาตขับขี่ ได้รับอุบัติเหตุน้อยกว่า ผู้ที่ไม่ได้สอบ ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นการสนับสนุน ให้มีมาตรฐานของการขอรับใบอนุญาตขับขี่ ได้เป็นอย่างดี

ผู้ขับขี่ส่วนใหญ่ใช้ความเร็วสูงคือ ร้อยละ 44.5 ใช้ความเร็ว 50-70 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และร้อยละ 43.6 ใช้ความเร็ว 70-90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

อนันต์ ตันมุขกุล (2528 : 22-26) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์โดยนำข้อมูลจากการเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มาวิเคราะห์ พบว่า ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่เป็นชายในกลุ่มอายุ 15-30 ปี นิัยการขับขี่ของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์พบว่า กลุ่มที่ละเลยกฎจราจร และแนวทางการใช้รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัยนั้น ได้รับอุบัติเหตุสูงกว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติตามกฎจราจร และผู้ที่เริ่มขับขี่ใหม่ๆจะเกิดอุบัติเหตุได้สูง ต่อมาอุบัติเหตุจะลดลง แต่จะกลับเพิ่มขึ้นอีกในช่วง 3-4 ปีต่อมาเมื่อความชำนาญการบังคับเครื่องสูงขึ้น และเมื่ออายุสูงขึ้น ภัยที่เกิดขึ้นจะลดน้อยลง ความเร็วเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเกิดอุบัติเหตุมาก ความเร็วสูงอุบัติเหตุย่อมสูงและรุนแรงตามไปด้วย และพบว่าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มีการใช้หมวกกันน็อกมากขึ้นในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด และยังพบว่าผู้ได้รับการศึกษาที่ดีเข้าใจถึงประโยชน์ของหมวกกันน็อกกว่า เป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ป้องกันและลดความรุนแรงการบาดเจ็บของสมองได้ดี นอกจากนี้พบว่าผู้ที่เคยได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์มาแล้วส่วนใหญ่จะเริ่มใช้หมวกกันน็อกมากขึ้น

ชัยยงค์ ผ่องแผ้ว (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 320 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Multistage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรและข้อควรปฏิบัติในการใช้รถจักรยานยนต์และแบบสอบถามสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี มีสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์อยู่ในเกณฑ์ดี
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี มีสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ระยะเวลามากกว่า 1 ปีกับมากกว่า 1 ปี มีสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์กับนักเรียนที่ไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์มีสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรและข้อควรปฏิบัติในการใช้รถจักรยานยนต์ต่างกันมีสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรและข้อปฏิบัติในการใช้รถจักรยานยนต์กับสวัสดินิัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรณี สุศิริ (2531 : 74) ได้ศึกษาการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษามีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยโดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาทั้งที่เรียนและไม่ได้เรียนวิชาสวัสดิศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (วิชาเอกพลศึกษาและสุขศึกษา) มีการปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาที่มีความรู้ทางด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

แฮดดัด (Haddad. 1976: 550-557) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการบาดเจ็บของผู้ป่วยจากอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ ที่เข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาลมอลทรีฮอลล์ ประเทศแคนาดา จากห้องฉุกเฉินจำนวน 77 ราย ระหว่างฤดูร้อน ปี ค.ศ. 1974 เป็นเวลา 3 เดือนครึ่ง พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นชายมากที่สุด กลุ่มอายุ 16-20 ปี รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 21-25 ปี ผู้ป่วยที่มีอายุน้อยที่สุด 16 ปี สูงสุด 47 ปี อายุเฉลี่ยผู้ป่วยชาย 21 ปี อายุเฉลี่ยผู้ป่วยหญิง 24 ปี ผู้ป่วยมีทั้งที่เสียชีวิต บาดเจ็บรุนแรง และบาดเจ็บไม่รุนแรง ผู้ป่วยอยู่รักษาตัวในโรงพยาบาลรายที่นานที่สุดกว่า 1 ปี ทั้งนี้จากลักษณะการบาดเจ็บส่วนหนึ่งของร่างกาย ศีรษะ กระโหลกศีรษะ เทียน ระบบประสาทส่วนกลาง และประสาทไขสันหลัง คอ ร่างกายส่วนอื่นๆ แขน ขา มือ กระดูกซี่โครง ทั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับอันตรายต่อร่างกายระบบใดระบบหนึ่งหรือระบบเดียว กับผู้ป่วยที่ได้รับอันตรายต่อร่างกายตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไป

เซตัส และคนอื่นๆ (Zettas and others. 1979 : 833-836) ได้ศึกษาลักษณะการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ ของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาล Valley Medical center of Fresno, California นานกว่า 4 ปีครึ่ง ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1971 ถึงเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1975 จากการศึกษาพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นชายกลุ่มอายุเฉลี่ย 22.4 ปี ใช้เวลาในการรักษายาบาลเฉลี่ย 12.45 วัน สูงสุด 136 วัน ผู้ป่วยมีทั้งเสียชีวิต บาดเจ็บรุนแรง และบาดเจ็บไม่รุนแรง และพบว่า ผู้ป่วยเสียชีวิตเนื่องจากบาดเจ็บที่ศีรษะและคออย่างรุนแรง ผู้ป่วยส่วนใหญ่บาดเจ็บที่ ขา แขน แขนส่วนล่าง ขันกระดูก Radius จึงมักเรียกว่า “Motorcycle Radius” และกระดูกหักแตกที่อวัยวะอื่นๆ เกือบทุกราย เช่น ข้อมือ ข้อเท้า ขาส่วนล่าง ขาส่วนบน สะโพก และกระดูกกระโหลกศีรษะที่กระดูกสันหลัง

รัสแซม (Russam. 1979 : 1-8) ได้ศึกษาสำรวจการเข้ารับการฝึกหัดขับขีรถจักรยานยนต์ และการขอใบอนุญาตขับขีรถจักรยานยนต์ในประเทศญี่ปุ่นในปี 1978 จากการศึกษาสรุปได้ว่า ตามกฎหมายจราจรของญี่ปุ่นนั้นบังคับให้ผู้ที่จะขับขีรถจักรยานยนต์ประเภท และขนาดต่างๆเช่น รถจักรยานยนต์มอโตฟ ขนาด 50 ซีซี และรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ 400 ซีซีขึ้นไป ต้องผ่านหลัก

สูตรการฝึกหัดในการขับชี่รตจักรยานยนต์ด้วยความปลอดภัยเสียก่อน ทั้งนี้สถาบันฝึกหัดขับชี่รตจักรยานยนต์จะบริการฝึกหัดและสอน ทั้งภาคความรู้กฎจราจร และภาคสนามบนถนนสายความปลอดภัย (ถนนฝึกหัด) เพื่อให้ผู้ที่ขอรับใบอนุญาตขับชี่รตต่าง ๆ นั้น ได้มีความชำนาญ ขับชี่รตจักรยานยนต์ได้ถูกต้องตามกฎจราจรและกฎของความปลอดภัย คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับอนุญาตขับชี่รตจักรยานยนต์บนทางหลวงในชนคินั้นมีอายุครบ 16 ปีบริบูรณ์ และต้องผ่านการทดสอบและควบคุมขั้นมาตรฐานในการทดสอบคือ การทดสอบด้านความรู้ในเวลากำหนดเกี่ยวกับการจราจร การทดสอบสายตาการมองเห็นในระยะต่างๆ การบอดสี การได้ยินเสียง พร้อมทั้งการใช้หมวกกันน็อกในการขับชี่รตจักรยานยนต์อย่างถูกต้อง ผู้ศึกษายังกล่าวสรุปว่ายังไม่ปรากฏประเทศใดมีกฎหมาย กฎหมาย และการบังคับใช้ในการขับชี่รตจักรยานยนต์บนทางหลวงอย่างเข้มงวดเหมือนประเทศญี่ปุ่นขณะนั้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้น

เอ็มโบรย์ (Embry. 1981 : 3454) ได้ศึกษาการป้องกันการเสียชีวิตของเด็กเนื่องจากอุบัติเหตุจากการจราจร การถูกรถชนหรืออุบัติเหตุที่เกิดบนเส้นทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน โดยการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกให้ความรู้โดยการให้ดูจากหนังสือ และสอนวิธีใช้ถนน และอีกกลุ่มให้ความรู้โดยให้ดูหนังสือประกอบกับได้รับคำสั่งสอนจากพ่อแม่ โดยกลุ่มพ่อแม่มีความรู้เรื่องการจราจรมาก่อน ผลการศึกษาพบว่าในกลุ่มที่ให้ความรู้จากหนังสือและสอนวิธีใช้ถนนเพียงอย่างเดียวยังไม่มีความตระหนักในปัญหาความปลอดภัย แต่กลุ่มที่ได้รับความรู้ประกอบคำแนะนำของพ่อแม่มีการปฏิบัติที่ดีและมีจิตสำนึกในความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มิลเลอร์ (Miller. 1984 : 394) พบว่าการให้ความรู้แบบบูรณาการมีผลให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในความปลอดภัยมากกว่า และประสบอุบัติเหตุยานน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้แบบไม่บูรณาการ

การเปลี่ยนแปลงเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรโดยคู่มือหนังสือหรือการสอนโดยอธิบาย จะเห็นได้ว่าผู้เรียนยังไม่ตระหนักในเรื่องความปลอดภัยได้อย่างเพียงพอ การเสนอภาพของอุบัติเหตุจากการใช้ชีวิตทัศนังจึงน่าจะทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความปลอดภัยในเรื่องอุบัติเหตุจากการจราจรได้ดี เพราะได้เห็นทั้งภาพ และเสียงน่าสนใจว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติด้วยวิธีอื่นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาผลการใช้รายการวิดิทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลเลิดสิน สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ระหว่างเดือนกรกฎาคม- เดือนสิงหาคม 2540

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเลิดสิน สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ระหว่างเดือนกรกฎาคม-เดือนสิงหาคม 2540 ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Samping) จำนวน 43 คนโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มที่ 1 เป็นการทดลองใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-One Testing) ใช้ผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 คน

2.2. กลุ่มที่ 2 เป็นการทดลองใช้แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) ใช้ผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 10 คน

2.3 กลุ่มที่ 3 เป็นการทดลองใช้ภาคสนาม (Field Testing) ใช้ผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. เครื่องมือทดลองใช้ได้แก่ รายการวิดิทัศน์ในการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
จำนวน 3 ตอน คือ

- 1.1 ตอนที่ 1 สาเหตุของอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
- 1.2 ตอนที่ 2 ผลจากอุบัติเหตุและความสูญเสีย
- 1.3 ตอนที่ 3 การป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

2. เครื่องมือวัดได้แก่แบบวัดเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์
จำนวน 30 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. เครื่องมือทดลองใช้ได้แก่รายการวิดิทัศน์ในการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
จำนวน 3 ตอน มีลำดับขั้นและวิธีการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ การป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำวิดิทัศน์

1.2 เขียนบทรายการวิดิทัศน์ในการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนละประมาณ 15 นาที คือ

- 1.2.1 สาเหตุของอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
- 1.2.2 ผลจากอุบัติเหตุและการสูญเสีย
- 1.2.3 การป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

1.3 นำบทรายการวิดิทัศน์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิดิทัศน์ 3 ท่าน คือ นายสมปอง หมั่นดี (นักวิชาการโสตทัศนศึกษา 8) หัวหน้าฝ่ายผลิตศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ทางการแพทย์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข นายเล็ก กันทวงษ์ (ช่างภาพการแพทย์ 7) หัวหน้างานเวชนิทัศน์ กลุ่มงานวิชาการ สถาบันประสาทวิทยา กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข อาจารย์มารยาท จิตรบรรพต (อาจารย์ระดับ 7) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการผลิตวิดิทัศน์ หรือรับผิดชอบงานทางด้านวิดิทัศน์ระดับอาจารย์ หรือหัวหน้างานจากหน่วยงานต่างๆ ด้านเนื้อหา 3 ท่าน เป็นอาจารย์แพทย์ที่ปฏิบัติงาน

เกี่ยวกับงานอุบัติเหตุของโรงพยาบาล และกรมการแพทย์ คือ นายแพทย์สุวิทย์ พงศ์หล่อพิศิษฐ์ (นายแพทย์ 10) ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์ธวัช ประสาท ฤทธา (นายแพทย์ 9) หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ โรงพยาบาลเลิดสิน กรมการแพทย์ นายแพทย์ ชาญเวช ศรีธรรมาพร (นายแพทย์ 9) หัวหน้าห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลเลิดสิน กรมการแพทย์ ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา ในการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

1.4 นำบทรายการวิดิทัศน์ที่ผ่านการตรวจมาทำการแก้ไขข้อบกพร่อง ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญการผลิตรายการวิดิทัศน์ จากนั้นจึงนำบทวิดิทัศน์ไปถ่ายทำ

1.5 เมื่อถ่ายทำรายการวิดิทัศน์ตามบทรายการวิดิทัศน์เรียบร้อยแล้ว นำบทไปบันทึกเสียง นำภาพไปตัดต่อ จากนั้นนำรายการวิดิทัศน์ที่ได้ตัดต่อและบันทึกเสียงแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบเนื้อหาของรายการวิดิทัศน์ เสียงและภาพที่นำเสนอ ความเหมาะสมของการลำดับภาพ และเทคนิควิธีการที่ใช้ในการสร้างรายการวิดิทัศน์

1.6 แก้ไขข้อบกพร่องในการจัดทำรายการวิดิทัศน์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญการผลิตรายการวิดิทัศน์ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบวัดเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ จำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีการของ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2520 : 44-48) เพื่อนำไปสร้างแบบวัดเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์

2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลความคิดเห็นในการขับขี่รถจักรยานยนต์ ระหว่างผู้ขับขี่ที่เคยและไม่เคยประสบอุบัติเหตุ ของ สีดา สุจริตกุล (2526 : 33-34) และวิธีการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุ และการบาดเจ็บโดยประชาชน (ศรีวงศ์ หะวานนท์ 2534 : 18-21) มาสร้างเป็นข้อทดสอบในแบบวัดเจตคติ อาทิ เช่น

การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แล้วขับขี่รถจักรยานยนต์ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

การขับขี่รถจักรยานยนต์ด้วยความระมัดระวัง แสดงว่าผู้ขับขี่ยังไม่มี ความชำนาญพอ

โดยการสอบถามเพื่อวัดเจตคติ เน้นการให้ผู้ตอบ แสดงเจตคติต่อข้อความ เป็น เห็นด้วย อย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.3 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นชุดเดียวกับที่ตรวจสอบเนื้อหา ตรวจสอบข้อความที่ใช้ในคำถามว่าครอบคลุมเจตคติและจุดประสงค์ในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์

2.4 แก้ไข และปรับปรุงแบบวัดเจตคติ ตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษา

และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านคือ นายแพทย์สุวิทย์ พงศ์หล่อพิศิษฐ์ นายแพทย์รัช ประสาทฤทธา และ นายแพทย์ชาญเวช ศรีธนาพุทธ นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับผู้ป่วย ที่ได้รับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ของโรงพยาบาลราชวิถีและ โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ไปหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ

2.5 การหาความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้สูตรครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติทั้งหมด 0.896

4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบแผนการพัฒนาสื่อ

4.2 การดำเนินการศึกษา

ในการดำเนินการศึกษาผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้คือ

4.2.1 ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ ได้เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเลิดสิน โดยแยกรายชื่อผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษานานพอไว้เพื่อนำมาเป็นกลุ่มทดลองใช้

4.2.2 ทำการสุ่มแบบเจาะจงเลือกรายชื่อของผู้ป่วยจำนวน 43 คนเป็นกลุ่มทดลองใช้ โดย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

4.2.3 ทำการทดลองใช้ โดยเริ่มจากแบบหนึ่งต่อหนึ่งคน ผู้วิจัยให้ผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ คนที่ 1 ทำแบบวัดเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ เสร็จแล้วให้ดูรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้ทีวีนขนาด 29 ” จำนวน 3 ตอน เมื่อดูรายการวิดิทัศน์จบ ให้ทำแบบวัดเจตคติชุดเดียวกับก่อนดูรายการวิดิทัศน์โดยใช้พื้นที่ในหอผู้ป่วย หลังจากนั้นทำการทดลองใช้กับคนที่ 2 ทำเช่นเดียวกับคนที่ 1 และทดลองใช้กับคนที่ 3 เช่นเดียวกับคนที่ 1 และที่ 2 จากการสังเกตพบว่าผู้ป่วยไม่ค่อยมีสมาธิในการทำแบบวัดเจตคติเท่าที่ควร เนื่องจากมีคนเดินผ่านไปมาในหอผู้ป่วย ซึ่งครั้งต่อไปได้ทำการปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำคะแนนของทั้ง 3 คน มาเช็ค คะแนนที่ได้คือ คนที่ 1 ก่อนดูรายการได้ 112 คะแนน หลังดูรายการ 143 คะแนน คนที่ 2 ก่อนดูรายการได้ 107 คะแนน หลังดูรายการ 127 คะแนน คนที่ 3 ก่อนดูรายการได้ 104 คะแนน หลังดูรายการ 142 คะแนน แล้วนำผลคะแนนจากแบบวัดเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ ก่อนและหลังดูรายการวิดิทัศน์ของทั้ง 3 คน ไปทำการวิเคราะห์หาความแตกต่างของเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ด้วยโปรแกรม SPSS มีค่าเฉลี่ยเป็น 107.67 และ 137.33 ตามลำดับ

4.2.4 สัปดาห์ต่อมา ได้ทำการทดลองใช้กับกลุ่มจำนวน 10 คน โดยได้ปรับปรุงเรื่องห้องที่ใช้ในการดำเนินการ โดยใช้ห้องประชุมเล็ก และใช้ทีวีขนาด 29” แจกแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้ปวยจำนวน 10 คนได้ทำ เสร็จแล้วให้ดูรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อดูรายการวิดิทัศน์จบ 3 ตอน ให้ผู้ปวยทำแบบวัดเจตคติชุดเดียวกับก่อนดูรายการวิดิทัศน์ แล้วนำผลคะแนนจากแบบวัดเจตคติในการป้องกันอุบัติภัยจากการใช้รถจักรยานยนต์ ก่อนและหลังดูรายการวิดิทัศน์ของทั้ง 10 คน ไปทำการวิเคราะห์หาความแตกต่างของเจตคติในการป้องกันอุบัติภัยจากการใช้รถจักรยานยนต์ ด้วยโปรแกรม SPSS มีค่าเฉลี่ยเป็น 113.00 และ 136.40 ตามลำดับ

4.2.5 ต่อมาอีก 1 สัปดาห์ ได้ทำการทดลองใช้กับกลุ่มใหญ่จำนวน 30 คน โดยใช้ห้องประชุมใหญ่กว่าห้องประชุมเมื่อตอนทดลองใช้ 10 คน และใช้เครื่อง LCD Projector ฉายขึ้นจอขนาด 90 X 90 นิ้ว ดำเนินการทดลองใช้เหมือนกับกลุ่ม 10 คน จากการสังเกตพบว่าผู้ปวยส่วนใหญ่ให้ความสนใจและดูมีสมาธิตั้งแต่การทำแบบวัดเจตคติก่อนดูรายการวิดิทัศน์ ขณะดูรายการวิดิทัศน์และทำแบบวัดเจตคติหลังดูรายการวิดิทัศน์ มีเพียงผู้ปวย 2-3 ราย ที่ดูไม่ค่อยสนใจซึ่งอาจเป็นเพราะยังมีความเจ็บปวดจากบาดแผลอยู่ เสร็จแล้วนำคะแนนจากแบบวัดเจตคติในการป้องกันอุบัติภัยจากการใช้รถจักรยานยนต์ ก่อนและหลังดูรายการวิดิทัศน์ของทั้ง 30 คน ไปทำการวิเคราะห์หาความแตกต่างของเจตคติในการป้องกันอุบัติภัยจากการใช้รถจักรยานยนต์ ด้วยโปรแกรม SPSS ได้ค่าเฉลี่ยเป็น 111.7 และ 135.10 ตามลำดับ

4.2.6 นำผลคะแนนของแบบวัดเจตคติในการป้องกันอุบัติภัยจากการใช้รถจักรยานยนต์ของกลุ่มทดลองใช้หนึ่งต่อหนึ่ง กลุ่ม 10 คน และกลุ่มใหญ่ ก่อนและหลังดูรายการวิดิทัศน์มาทำการวิเคราะห์หาความแตกต่างรวมของเจตคติในการป้องกันอุบัติภัยจากการใช้รถจักรยานยนต์ ด้วยโปรแกรม SPSS

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าสถิติพื้นฐาน ใช้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ค่าร้อยละ

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวัดเจตคติก่อนการดูรายการวิดิทัศน์ และหลังการดูรายการวิดิทัศน์ ใช้ t-test แบบ Dependent sample

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพัฒนา เพื่อศึกษาผลการใช้รายการวิดีโอต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ โดยการวัดเจตคติก่อนและหลังการชมรายการวิดีโอ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางเป็นลำดับขั้น โดยแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง การแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ และเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการวิดีโอ ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มทดลอง	จำนวน	ร้อยละ
แบบหนึ่งต่อหนึ่ง	3	7.0
แบบกลุ่มเล็ก	10	23.20
แบบภาคสนาม	30	69.80
รวม	43	100.00

จากตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ โดยแบ่งเป็นแบบหนึ่งต่อหนึ่ง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 แบบกลุ่มเล็ก 10 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 และแบบภาคสนามจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 69.80

ตาราง 2 ผลของเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการชีวิตทัศน์ของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์

เจตคติ	แบบหนึ่งต่อหนึ่ง		แบบกลุ่มเล็ก		แบบภาคสนาม	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
ก่อนใช้ชีวิตทัศน์	107.67	4.04	113.00	8.00	111.77	6.64
หลังใช้ชีวิตทัศน์	137.33	8.96	136.40	4.12	135.10	4.67

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2 ปรากฏว่าเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการชีวิตทัศน์ของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเป็น 107.67 และ 137.33 แบบกลุ่มเล็กมีค่าเฉลี่ยเป็น 113.00 และ 136.40 แบบภาคสนาม มีค่าเฉลี่ยเป็น 111.77 และ 135.10 แสดงว่ามีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงเจตคติเพิ่มขึ้น

ตาราง 3 การเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วย ที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ แบบหนึ่งต่อหนึ่ง

เจตคติ	N	M	S.D.	t
ก่อนใช้วิดิทัศน์	3	107.67	4.04	5.66*
หลังใช้วิดิทัศน์	3	137.33	8.96	

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 ปรากฏว่า เจตคติก่อนการใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเป็น 107.67 หลังการใช้รายการวิดิทัศน์มีค่าเฉลี่ยเป็น 137.33 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.66$) ที่ระดับ .05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วย ที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ แบบกลุ่มเล็ก

เจตคติ	N	M	S.D.	t
ก่อนใช้วิดิทัศน์	10	113.00	8.00	11.50 **
หลังใช้วิดิทัศน์	10	136.40	4.12	

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 ปรากฏว่าเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวิดิทัศน์ของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ แบบกลุ่มเล็ก มีค่าเฉลี่ยเป็น 113.00 และ 136.40 ตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยเจตคติหลังการใช้รายการวิดิทัศน์ สูงกว่าก่อนการใช้รายการวิดิทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 11.50$) ที่ระดับ .01

ตาราง 5 การเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวิดีโอทัศนของผู้ป่วย ที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ แบบภาคสนาม

เจตคติ	N	M	S.D.	t
ก่อนใช้วิดีโอทัศน	30	111.76	6.42	15.39**
หลังใช้วิดีโอทัศน	30	135.10	4.67	

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 ปรากฏว่าเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการวิดีโอทัศนของผู้ป่วย ที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ แบบภาคสนาม มีค่าเฉลี่ยเป็น 111.76 และ 135.10 ตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยเจตคติหลังการใช้รายการวิดีโอทัศนสูงกว่าก่อนการใช้รายการวิดีโอทัศน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 15.39$) ที่ระดับ .01

ตาราง 6 การเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวิดีโอทัศนของผู้ป่วย ที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ โดยรวมทั้งหมดทุกกลุ่ม

เจตคติ	N	M	S.D.	t
ก่อนใช้วิดีโอทัศน	43	111.77	6.82	19.65**
หลังใช้วิดีโอทัศน	43	135.56	4.80	

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 ปรากฏว่าเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการวิดีโอทัศนของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ โดยรวมทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเป็น 111.77 และ 135.56 ตามลำดับซึ่งค่าเฉลี่ยเจตคติหลังการใช้รายการวิดีโอทัศนสูงกว่าก่อนการใช้รายการวิดีโอทัศน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 19.65$) ที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลการใช้รายการวิดิทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

เพื่อผลิตรายการวิดิทัศน์สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ โดยมุ่งให้เปลี่ยนแปลงเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้กับผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเลิดสิน สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขระหว่างเดือนกรกฎาคม-เดือนสิงหาคม 2540 โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 43 คน คือ

- กลุ่มที่ 1 เป็นการทดลองใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน
- กลุ่มที่ 2 เป็นการทดลองใช้แบบกลุ่มเล็ก จำนวน 10 คน
- กลุ่มที่ 3 เป็นการทดลองใช้แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. เครื่องมือทดลองใช้ได้แก่รายการวิดิทัศน์ในการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ จำนวน 3 ตอน คือ
 - 1.1 ตอนที่ 1 สาเหตุของอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
 - 1.2 ตอนที่ 2 ผลจากอุบัติเหตุและความสูญเสีย
 - 1.3 ตอนที่ 3 การป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
2. เครื่องมือวัด ได้แก่แบบวัดเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ โดยใช้รายการวัดทัศน ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบวัดเจตคติ ก่อนการใช้รายการวัดทัศน ให้กับกลุ่มตัวอย่างได้ทำก่อนใช้รายการวัดทัศน
2. นำรายการวัดทัศนที่สร้างขึ้นให้ผู้ป่วยจากการประสบอุบัติเหตุจากการจักรยานยนต์ได้ดูภายหลังจากดูรายการวัดทัศนจบแล้วทั้งสามตอน จึงให้ทำแบบวัดเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ จำนวน 30 ข้อ สร้างขึ้นตามวิธีของ ลิเกิร์ต (Likert) กำหนดมาตราเป็น 5 ชั้น (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 156-159) การกำหนดให้ตอบ โดยขีดเครื่องหมายถูกในช่องว่างที่กำหนดให้
3. นำผลจากแบบวัดเจตคติทั้งก่อนใช้และหลังใช้รายการวัดทัศน ไปทำการเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างของเจตคติก่อนและหลังใช้รายการวัดทัศน โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เจตคติของผู้ประสบภัยจากการใช้รถจักรยานยนต์ก่อนและหลังการใช้รายการวัดทัศนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์หลังใช้รายการวัดทัศนเปลี่ยนแปลงเจตคติสูงกว่าก่อนใช้รายการวัดทัศน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การผลิตรายการวัดทัศนเพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้ประสบอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ ในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์อันเป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุในการใช้รถใช้ถนน และเป็นแนวทางในการผลิตรายการวัดทัศน เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบว่าเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ก่อนและหลังการใช้รายการวัดทัศนมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้รายการวัดทัศนทำให้เจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุสูงกว่าก่อนการใช้รายการวัดทัศน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวิทย์ ผอบทอง (2535 : 125-126) ซึ่งศึกษาการใช้วัดทัศนในการเปลี่ยนแปลงเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ โดยพบว่าการใช้วัดทัศนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติดีกว่าก่อนให้สุขศึกษา ขณะเดียวกันงานวิจัยหลายเรื่องที่แสดงถึงการผลิตรายการวัดทัศนจะช่วยให้ผลการเรียนรู้หลังชมรายการวัดทัศน จะสูงกว่าก่อนการเรียนรู้ด้วยรายการวัดทัศน จากผลการวิจัยการใช้รายการวัดทัศนเมื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติของ

ผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุมาแล้ว กลับทำให้เจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุสูงขึ้นกว่าเดิม ย่อมเป็นสิ่งที่ดีในการช่วยย้าเตือนให้ผู้ประสบอุบัติเหตุได้เห็นถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นได้ จากความประมาทในการจับจี้รถจักรยานยนต์และเมื่อไปจับจี้รถจักรยานยนต์อีกครั้ง ก็น่าจะช่วยให้เกิดความระมัดระวังในการป้องกันอุบัติเหตุมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ มิลเลอร์ (Miller, 1984 : 2659-A) ที่ทดลองใช้รายการโทรทัศน์เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักรให้ลูกจ้างในสถานประกอบการได้ดู แล้วพบว่า กลุ่มลูกจ้างที่ดูรายการโทรทัศน์จะมีความปลอดภัยในการทำงานมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักร การใช้รายการวิทยุทัศน์จึงเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่ได้ผลดีในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

2. การเปลี่ยนแปลงเจตคติภายหลังใช้รายการวิทยุทัศน์สูงกว่าก่อนการใช้รายการวิทยุทัศน์ ทั้งที่ผู้ป่วยจากการประสบอุบัติเหตุเป็นผู้ป่วยที่มีประสบการณ์ตรงกับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ซึ่งเมื่อทดสอบเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุในการใช้รถจักรยานยนต์ก่อนใช้รายการวิทยุทัศน์ ก็มีเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุในระดับสูงอยู่แล้ว สอดคล้องกับคุณลักษณะของเจตคติที่ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 87-88) ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคลเมื่อบุคคลมีประสบการณ์โดยตรงก็จะเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้นและรับทราบถึงเหตุผลได้ดี ซึ่งผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์จึงมีประสบการณ์ตรง และมีเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุในการใช้รถจักรยานยนต์อยู่ในระดับสูง แต่เมื่อใช้รายการวิทยุทัศน์เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติกลับยิ่งทำให้เจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุสูงขึ้นกว่าเดิม แสดงถึงสื่อคือรายการวิทยุทัศน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติช่วยให้เกิดเจตคติที่สูงขึ้นกว่าเดิม เป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติในลักษณะที่นำเสนอให้เห็นถึงความจริงที่เกิดขึ้น (สุชา จันทน์อม. 2536 : 245)

การเปลี่ยนแปลงเจตคติโดยการเสนอภาพของผลที่จะได้รับการเกิดอุบัติเหตุ ที่มีผลร้ายแรงกว่าที่ผู้ป่วยได้รับ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์สูงขึ้น เพราะผู้ป่วยจะเกิดความหวาดกลัวต่อการเกิดอุบัติเหตุในระดับที่ร้ายแรงกว่าที่เกิดขึ้นกับตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนา โฉมทิ (2518 : 32-36) ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติอันเป็นผลของสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัว โดยเห็นว่าสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวมาก ทำให้บุคคลเปลี่ยนเจตคติมากกว่าสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวปานกลาง จึงเห็นได้ว่าการนำเสนอสารในรายการวิทยุทัศน์ในลักษณะที่ใช้ภาพที่น่ากลัวช่วยในการนำเสนอช่วยให้เกิดความสำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุ ได้ดีกว่าการสอนหรือการอธิบาย มีการศึกษาของ เอ็มโบรี่ (Embry, 1981 : 3454) ซึ่งพบว่า การให้ความรู้จากหนังสือและสอนวิธีการใช้ถนนเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนตระหนักในปัญหาความปลอดภัยได้เพียงพอ ดังนั้นการใช้รายการวิทยุทัศน์โดยการเสนอภาพน่ากลัวจะสร้างเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ให้สูงขึ้น

3. รายการวิดิทัศน์ที่จัดทำขึ้นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุ จากการใช้รถจักรยานยนต์ ทั้งที่ประสบการณตรงจากการได้รับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ก็น่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติมากพอที่จะทำให้ผู้ป่วยจากอุบัติเหตุมีเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน โดยไม่ต้องใช้รายการวิดิทัศน์ก็ได้ แต่การใช้รายการวิดิทัศน์กลับช่วยเสริมให้เจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าการมีประสบการณ์ตรงกับอุบัติเหตุอาจอยู่ในระดับที่รุนแรงน้อยกว่าที่ปรากฏอยู่ในรายการวิดิทัศน์ เจตคติของผู้ประสบอุบัติเหตุในการป้องกันอุบัติเหตุแม้ว่าจะสูงก็ยังสร้างเจตคติให้สูงขึ้นได้ด้วยรายการวิดิทัศน์ ซึ่งให้เห็นได้ว่าการที่ได้มีการพัฒนากระบวนการผลิตรายการวิดิทัศน์จนมีคุณภาพได้มาตรฐาน เมื่อนำไปเสนอให้กับผู้ชมสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติในแนวทางที่ต้องการได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าการใช้รายการวิดิทัศน์ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ทำให้เจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์สูงกว่าก่อนการใช้รายการวิดิทัศน์ ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ดังต่อไปนี้

1. การผลิตรายการวิดิทัศน์ที่มีกระบวนการพัฒนาการผลิตอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยให้รายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพดี ส่งผลในการนำไปใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเจตคติของผู้รับสารเป็นไปในทางที่ดีเช่นกัน เพราะเมื่อผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ก็ย่อมส่งผลต่อการระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนน ทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ขับขี่ การผลิตรายการวิดิทัศน์ตามกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปในการผลิตรายการวิดิทัศน์ เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติอื่น ๆ ได้อีกเช่น การเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการสูบบุหรี่ การเปลี่ยนแปลงเจตคติในการใช้สารเสพติดเช่น ยาบ้า เฮโรอีน รวมถึงการสร้างเจตคติในการป้องกันโรคเอดส์ด้วยเช่นกัน

2. การนำเสนอภาพในรายการวิดิทัศน์ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ เพราะการนำเสนอภาพที่เกิดจากอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ซึ่งผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษามองไม่ได้มีสภาพอันตรายเท่ากับภาพที่เสนอเป็นการสร้างให้เกิดความหวาดกลัวต่อผลของอุบัติเหตุ การนำเสนอภาพจึงเป็นสิ่งกระตุ้นสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ที่นำเสนอในรายการวิดิทัศน์จะยังไม่เกิดกับผู้ป่วยก็ตาม การนำเสนอภาพที่สยดสยองเพื่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติก็น่าจะเป็นประโยชน์ในการนำไปกระตุ้นให้เกิดความสนใจและเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางที่ดีได้เช่นกัน

3. การเปลี่ยนแปลงเจตคติโดยใช้รายการวิดิทัศน์เหมาะสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการเปลี่ยนโดยการนำเสนอภาพที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการเปลี่ยน เพราะรายการวิดิทัศน์สามารถแสดงให้เห็นถึงผลเสียของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ผู้ชมสามารถเข้าใจถึงเหตุผลได้ง่ายและเห็นภาพจนได้ดีกว่าการบอกกล่าว อธิบายหรือบรรยายถึงผลเสียที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับการนำเสนอเหตุการณ์หรือผลของอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงเจตคติจากรายการวิดิทัศน์เพื่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการใช้ภาพนำกลัว ภาพปิดบังความสยดสยองจากอุบัติเหตุ ในรายการวิดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ เพื่อศึกษาเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายการวิดิทัศน์ที่เสนอสาระแบบสยองขวัญ และแบบที่เสนอสาระสร้างสรรค์ ที่มีต่อเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติ ของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ยังไม่เคยประสบอุบัติเหตุกับผู้ที่เคยประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ภายหลังจากใช้รายการวิดิทัศน์ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์
4. ควรศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ภายหลังจากใช้รายการวิดิทัศน์เปลี่ยนแปลงเจตคติ ในการใช้รถจักรยานยนต์ไปแล้วระยะหนึ่ง เพื่อศึกษาผลการใช้รายการวิดิทัศน์ว่าส่งผลในทางบวกต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์หรือไม่
5. การพัฒนารายการวิดิทัศน์เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติในการใช้สารเสพติด สำหรับผู้ใช้รถใช้ถนนแบบต่าง ๆ กัน โดยการใช้ภาพประกอบที่แตกต่างกันก็เป็นหัวข้อที่ควรจะทำการศึกษาต่อไปเช่นกัน เพราะจะทำให้การป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข, สถาบัน กรมการแพทย์. สถิติอุบัติเหตุในประเทศไทย. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2535.
- กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์, 2532.
- คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวทางป้องกันอุบัติเหตุและสร้างความปลอดภัยในหน่วยงานสำหรับผู้ดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุ. กรุงเทพฯ : วิกตอรีเพาเวอร์พอยท์, 2527.
- ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประสานมิตร, มปป.
- ชวนพิศ ทองทวี. จิตวิทยาการศึกษา. ขอนแก่น : ศรีรัตนอักษรพริ้นท์, 2522.
- ชวลิต สุขวรรณ. การเกิดอุบัติเหตุของรถจักรยานยนต์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วารสารกรมตำรวจ, 2526.
- เชิดศักดิ์ โฉมาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ชัยยงค์ ผ่องแผ้ว. สวัสดินิสัยในการขับขี่ยานยนต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี. ปรียัญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. “การวัดทัศนคติ,” ใน การวัดทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรม เอกสารการอบรมการวิจัยขั้นสูง. หน้า 1-22. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2523.
- ทศนา แยมณี และคณะ. การผลิตและการใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการฝึกอบรมกระบวนการกลุ่ม. รายงานผลการวิจัย สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. และ UNDP กรุงเทพฯ, 2524.
- ทศนา โฉมทิ. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอันเป็นผลของสารสื่อที่ทำให้เกิดความกลัวและความเชื่ออำนาจในตน. ปรียัญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- ธรา พิศุทธการณ. การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอนเรื่อง การออกฤทธิ์ของยาต่อบริเวณส่วนต่อปลายประสาทและกล้ามเนื้อลาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532. อัดสำเนา.
- นิภา มนูญปิฏ. การวิจัยทางสุขศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.
- นิรุต สุพรรณชาติ. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2523.

พิไลพรรณ ปุกหุด. การผลิตรายการวิทยุเพื่อการศึกษาและพัฒนา. เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิต
รายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 8-15 สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2531.

ประภาทิพย์ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุง
เทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์. “บทบาทของสวัสดิศึกษาในการแก้ปัญหาอุปถัมภ์,” . ในการสัมมนาระดับ
ชาติเรื่อง สวัสดิศึกษาเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการป้อง
กันอุปถัมภ์แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2526.

พงศ์พิพัฒน์ หมุ่ศรีโรจน์. การผลิตรายการโทรทัศน์เรื่อง “การป้องกันอุบัติเหตุทางสัญจร”
สำหรับชั้นประถมปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2531. อัดสำเนา.

พยอม ดันมณี. ตัวอย่างแบบเรียนวิชาจิตวิทยาการศึกษา และรูปแบบเชิงปัญหา และวิชาจิตวิทยา
การศึกษารูปแบบทั่วไป. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

พยอม วงศ์สารศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สารเสฐ, 2526.

พรรัชต์ อินทรโกเศศ. “การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ ในผู้ติด
เชื้อไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลเลิดสิน,” วารสารสุขศึกษา. 14(53) : 53-59; 2534.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และคนอื่นๆ. “ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอดส์และ
การวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15-24 ปี,” เยาวชนไทย 2531 (ราย
งานการวิจัย). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

เพียร ศรีทอง. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของรายการเทปโทรทัศน์เพื่อการสอนวิชาภาษา
ไทย 102 เรื่อง การละครในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอก
พลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529. อัดสำเนา.

ภรณ์ สุศิริ. การปฏิบัติตนทางด้านความปลอดภัยของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
อัดสำเนา.

มานวิกา ดันติกฤต. การผลิตรายการโทรทัศน์. เชียงใหม่ : ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะมนุษย

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528.

มารยาท จิตรบรรพต. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการฝึกผ่อนคลายความเครียดโดยนักจิตวิทยาคลินิกกับโปรแกรมเทปโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

มัทธนา สังกิตานันต์. การศึกษาเกี่ยวกับอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

เมธี เจริญสุข. การพัฒนารายการวิทยุทัศน์โดยนำชุดถ่ายทำแบบกล้องเดี่ยวแบบเบ็ดเสร็จ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

ยุทธนันท์ หาญณรงค์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากรายการโทรทัศน์ การสอนที่ใช้สื่อช่วยจัดสัปดาห์หลังการสอน 2 ชนิด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2536.

วสันต์ อภิสิทธิ์. การผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2526.

วิชาการ, กรม. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, 2535.

วิจิตร บุญยะโหดระ. รวบรวมบทความอุบัติภัย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี, 2531.

วิชิต เทพรักษ์. การทดสอบรูปแบบเฝ้าระวังผู้ป่วยอุบัติเหตุ ลงทะเบียน และประเมินทางการแพทย์ รายงานการวิจัย,มูลนิธิโรงพยาบาลราชวิถี, 2535.

วิทยา สวัสดิคุณพิพงศ์ และคณะ. “การสำรวจความรู้และพฤติกรรมในการขับรถของคนขับรถในเขตเทศบาลจังหวัดตาก,” ใน วารสารกรมการแพทย์. 19(9) : 342-351; กันยายน, 2537.

วิวัฒน์ กุลมาตย์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.

ศรีวงศ์ หะวานนท์. การป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและการบาดเจ็บโดยประชาชน. กรุงเทพฯ : ยูนิซีพับลิเคชั่น, 2534.

ศักดิ์ สุนทรเสถียร. เจตคติ. กรุงเทพฯ : คณะวิชาครุศาสตร์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2531.

ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ, สำนักงานแผนงานและงบประมาณกรมตำรวจ. สถานการณ์อุบัติเหตุจราจร

- ทางบกทั่วราชอาณาจักร ประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : กรมตำรวจ, 2539.
- สงวน ลักษณะ. “การออกแบบวัดกรรม.” การวิจัยเชิงพัฒนาระดับโรงเรียน. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2535.
- สงวน สุทธิโสธร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2526.
- สงวนศรี วิรัชชัย. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2527.
- สมพร จารุณภู. การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, 2535.
- สิดา สุจริตกุล. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจับจ้องจักษยานยนต์ระหว่างผู้ขับขี่ที่เคยประสบอุบัติเหตุและไม่เคยประสบอุบัติเหตุ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. อัดสำเนา.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- โสภณ จาเลิศ. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากวิธีการสร้างแรงจูงใจต่างกันในการวิจัย โอ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุรัช สีขาวบัณฑิต. ความรู้เบื้องต้นวิทยุและโทรทัศน์การศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2528.
- สุนทรี รัดนชูอก. “อุบัติเหตุในเด็กที่โรงพยาบาลเบตง,” ใน วารสารกรมการแพทย์. 19(9) : 342-351; กันยายน, 2537.
- อดุลย์ศักดิ์ ดวงคำน้อย. “การวิจัยเชิงพัฒนา : เทคนิคที่หลากหลาย,” วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 25(1) : 7-9 ; มกราคม-มีนาคม, 2538.
- อนันต์ ตัณมุขกุล. “อุบัติเหตุรถจักรยานยนต์,” วารสารอุบัติเหตุ. 4 : 9-33; กันยายน 2528.
- อนันต์ สบถกมย์. การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง ศัพท์สัณนิธานคดีไทย ตามหลักสูตรวิทยาลัยครูพุทธศักราช 2535. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- อนันต์ธนา อังกนันท์ และเกื้อกูล คุปรัตน์. สื่อสารมวลชนและประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.
- อาชุน ภิสงวรารักษ์ การเขียนบทรายการวิทยุโทรทัศน์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-7 สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา

ธีราช, 2530.

อรวินท์ ผอบทอง. เจตคติและความสามารถในการแก้ปัญหา “เอดส์” โดยใช้วิถีทัศน์กับสาร
สนเทศแก่นักเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

อภรณ์ บุญสาธ. การสร้างชุดหน่วยการเรียนรู้การสอนกิจกรรมนาฏศิลป์แบบวิถีทัศน์ เรื่อง
ระบำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

อาศิรา สามห้วย. การพัฒนาวิถีทัศน์การสอนเรื่อง มารยาทไทย สำหรับนักเรียนที่มีความบก
พร่องทางการได้ยิน โรงเรียนเศรษฐเสถียร กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

อิทธิศักดิ์ ชูสินธุ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์การสอนที่ใช้สิ่งช่วย
จัดความคิดรวบยอดหลังรายการชนิดจับคู่สัมผัสโดยความเร็วของภาพต่างกัน.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
2530. อัดสำเนา.

อำนาจ ช่างเรียน. “ไปฝึกอบรมต่างประเทศ เรื่อง การวิจัยและพัฒนาการศึกษา,” การศึกษา
ก.ท.ม. 13(4) : 24-28 ; มกราคม 2532.

อุดม รัตนอัมพรโสภณ. การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสอน เรื่อง การใช้น้ำหนักช่วยฝึกนัก
กีฬา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2530. อัดสำเนา.

อุทัย สุทธิสาร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการเสนอภาพสองแบบในรายการโทร
ทัศน์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
2529. อัดสำเนา.

Borg, Walter R. and Meredith , D Gall. Educational Research. New York : Longman,
1979.

Embry, Dennis Davis. “Reducing the Risk of Pedestrian Accidents To Preschoolers
by Parent Training and Symbolic Modeling for Children : An Experimental
Analysis in the Natural Environmen ,” Dissertation Abstract International. 42 : 3454
B; February, 1981.

Haddad, J.P. and others. “Motorcycle Accident : A reviews of 77 Patients Treated in
a Three Months Periods,” Journal of Trauma. 16(7) : 550-557; 1976.

Hanson, L. “Multichannel Learning Research Applied to Principles of Television

Production." Educational Technology. October , 1989.

Miller, Ramona Lainhart. "A Comparative Study of School Accident Frequencies in Integrated and Non-Integrated Safety Instruction," Dissertation Abstract International. 43 : 394-B; August, 1984.

Russam, K. Motorcycle Training and Licensing in Japan. Transport and Road Research Laboratory. Crowthorne. Berkshire, 1979.

Zettas, James P. and other. "Injury Patterns in Motorcycle Accident," Journal of Trauma. 19(11) : 833-836; 1979.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1. นายแพทย์สุวิทย์ พงษ์หล่อพิศิษฐ์ (นายแพทย์ 10)
ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
2. นายแพทย์ธวัช ประสาทฤทธา (นายแพทย์ 9)
หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ โรงพยาบาลเลิดสิน
3. นายแพทย์ชาญเวช ศรีธธาพุทท (นายแพทย์ 9)
หัวหน้าห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลเลิดสิน

แบบประเมินรายการวิทัศน์ด้านเนื้อหา
เรื่อง อุบัติภัยจากรถจักรยานยนต์

โปรดแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความคิดเห็น

หัวข้อประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง					
- ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์.....	/				
- ความเหมาะสมของเนื้อหา.....		/			
- ความเหมาะสมของการจัดอันดับเนื้อหา.....		/			
- ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา.....		/			
- ความเหมาะสมในการดำเนินเรื่อง.....		/			
- ความเหมาะสมกับผู้ดู.....		/			
- ความสอดคล้องของเนื้อหาแต่ละตอน.....			/		
2. ภาพและภาษา					
- ความเหมาะสมของภาพสื่อความหมาย.....	/				
- ความถูกต้องของภาษา.....	/				
- ความสอดคล้องระหว่างภาพกับคำบรรยาย.....		/			
3. ระยะเวลา					
- ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาในภาพ.....		/			
- ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาการบรรยาย.....		/			
4. ความสามารถในการสื่อความหมายโดยรวม.....	/				

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ ศิริวรรณ ผู้ประเมิน
(นาง ศิริวรรณ พงษ์เลิศพิพัฒน์)
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัฒนาศักยภาพ
และ เทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

แบบประเมินรายการวิทัศน์ด้านเนื้อหา
เรื่อง **อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์**

โปรดแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความคิดเห็น

หัวข้อประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง					
- ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์.....		✓			
- ความเหมาะสมของเนื้อหา.....		✓			
- ความเหมาะสมของการจัดอันดับเนื้อหา.....	✓				
- ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา.....	✓				
- ความเหมาะสมในการดำเนินเรื่อง.....		✓			
- ความเหมาะสมกับผู้ดู.....		✓			
- ความสอดคล้องของเนื้อหาแต่ละตอน.....		✓			
2. ภาพและภาษา					
- ความเหมาะสมของภาพสื่อความหมาย.....	✓				
- ความถูกต้องของภาษา.....		✓			
- ความสอดคล้องระหว่างภาพกับคำบรรยาย.....		✓			
3. ระยะเวลา					
- ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาในภาพ.....		✓			
- ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาการบรรยาย.....		✓			
4. ความสามารถในการสื่อความหมายโดยรวม.....					

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(สว. 538 ผู้หลักจากจร.)
ตำแหน่ง.....
.....
.....

แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเนื้อหา
เรื่อง อุบัติภัยจากรถจักรยานยนต์

โปรดแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความคิดเห็น

หัวข้อประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง					
- ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์.....		✓			
- ความเหมาะสมของเนื้อหา.....		✓			
- ความเหมาะสมของการจัดอันดับเนื้อหา.....		✓			
- ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา.....				✓	
- ความเหมาะสมในการดำเนินเรื่อง.....		✓			
- ความเหมาะสมกับผู้ดู.....		✓			
- ความสอดคล้องของเนื้อหาแต่ละตอน.....		✓			
2. ภาพและภาษา					
- ความเหมาะสมของภาพสื่อความหมาย.....			✓		
- ความถูกต้องของภาษา.....		✓			
- ความสอดคล้องระหว่างภาพกับคำบรรยาย.....			✓		
3. ระยะเวลา					
- ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาในภาพ.....		✓			
- ความเหมาะสมของระยะเวลากับเนื้อหาการบรรยาย.....		✓			
4. ความสามารถในการสื่อความหมายโดยรวม.....			✓		

ขอแนะนำ เนื้อหาดี แต่ตัวบรรยาย 1122 ภาพไม่สอดคล้องกัน นอก
ภาคนี้ มีเกร็ดน่าสนใจ ภาพเห็นลูกกระต๊ากที่ ขี้ขลาดไป
1122

ลงชื่อ..... นว นพรัตน์..... ผู้ประเมิน
(..... วิชาเอก ศึกษาศาสตร์.....)
ตำแหน่ง..... 1122.....

ผู้อำนวยการ
รพ. เวชธานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค

1. นายสมปอง หมั่นดี (ช่างภาพการแพทย์ 7)
หัวหน้าฝ่ายผลิตศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ทางการแพทย์ กรมการแพทย์
2. นายเล็ก กัณทวงษ์ (ช่างภาพการแพทย์ 7)
หัวหน้างานเวชนิทัศน์ กลุ่มงานวิชาการ สถาบันประสาทวิทยา
3. อาจารย์มารยาท จิตรบรรพต (อาจารย์ ระดับ 7)
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แบบประเมินรายการวิดิทัศน์ด้านเทคนิค

เรื่อง อุบัติภัยจากรถจักรยานยนต์

โปรดแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความคิดเห็น

หัวข้อประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1. คุณภาพของภาพ					
- ความชัดเจนของภาพ, การจัดภาพ, สี.....		✓			
- ความเหมาะสมของภาพต่อการสื่อความหมาย.....	✓				
- ความเหมาะสมในการลำดับภาพ.....	✓				
- ความเหมาะสมในเทคนิค.....		✓			
- ความเหมาะสมของตัวอักษร.....		✓			
- ความเหมาะสมของสีตัวอักษรต่อการอ่าน.....		✓			
- ความเหมาะสมของภาพกราฟิก.....		✓			
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง.....	✓				
2. คุณภาพของเสียง					
- ความเหมาะสมของเสียง.....	✓				
- ความชัดเจนของเสียง.....	✓				
- ความเหมาะสมของเสียงประกอบและดนตรี.....	✓				
3. ความสามารถในการสื่อความหมายโดยรวม.....	✓				

ข้อเสนอแนะ: ในกรณีที่ถ่าย Shot. หรือ Filter ในที่รถกลับ
ความแวววาวของแสง. ไม่สมควรแล้วสำหรับ
เป็นตัวอย่างให้ดูมาก. คือ ในภาพที่ประเมินอยู่ที่ที่ถ่าย
กับที่รถ หรือที่รถ. ให้ดูความเหมาะสมแล้วของภาพที่ถ่าย

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(ร่วม ๑๐๖ มน.)

ตำแหน่ง: ศึกษานิเทศก์ ๗ -

แบบประเมินรายการวิทัศน์ด้านเทคนิค
เรื่อง อนุรักษ์จราจรจักรยานยนต์

โปรดแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความคิดเห็น

หัวข้อประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1. คุณภาพของภาพ					
- ความชัดเจนของภาพ, การจัดภาพ, สี.....	✓				
- ความเหมาะสมของภาพต่อการสื่อความหมาย.....		✓			
- ความเหมาะสมในการลำดับภาพ.....		✓			
- ความเหมาะสมในเทคนิค.....		✓			
- ความเหมาะสมของตัวอักษร.....		✓			
- ความเหมาะสมของสีตัวอักษรต่อการอ่าน.....		✓			
- ความเหมาะสมของภาพกราฟิก.....		✓			
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง.....	✓				
2. คุณภาพของเสียง					
- ความเหมาะสมของเสียง.....		✓			
- ความชัดเจนของเสียง.....	✓				
- ความเหมาะสมของเสียงประกอบและดนตรี.....		✓			
3. ความสามารถในการสื่อความหมายโดยรวม.....	✓				

ข้อเสนอแนะ: มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย หวังได้ทำใหม่/ขอทราบผล
มกราคม ๒๕๖๓/๒๕๖๓ หรือขอทราบผล/ขอรับทราบ
วันที่ ๐๖/๐๖/๖๓.

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(นาย/นาง/นางสาว/นาย)
ตำแหน่ง.....

แบบประเมินรายการวิทัศน์ด้านเทคนิค

เรื่อง อุบัติภัยจากรถจักรยานยนต์

โปรดแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินความคิดเห็น

หัวข้อประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1. คุณภาพของภาพ					
- ความชัดเจนของภาพ, การจัดภาพ, สี.....		✓			
- ความเหมาะสมของภาพต่อการสื่อความหมาย.....			✓		
- ความเหมาะสมในการลำดับภาพ.....		✓			
- ความเหมาะสมในเทคนิค.....	✓				
- ความเหมาะสมของตัวอักษร.....	✓				
- ความเหมาะสมของสีตัวอักษรต่อการอ่าน.....	✓				
- ความเหมาะสมของภาพกราฟิก.....	✓				
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง.....		✓			
2. คุณภาพของเสียง					
- ความเหมาะสมของเสียง.....	✓				
- ความชัดเจนของเสียง.....	✓				
- ความเหมาะสมของเสียงประกอบและดนตรี.....	✓				
3. ความสามารถในการสื่อความหมายโดยรวม.....		✓			

ข้อเสนอแนะ.....

ลงชื่อ อาจารย์นางสาวกัญญาพร หวังประเสริฐ

(นางสาวกัญญาพร หวังประเสริฐ)

ตำแหน่ง อาจารย์ ๒ โรงเรียน

บทโทรทัศน์ เหตุที่ทำให้เกิดภัย
(สาเหตุของอุบัติเหตุจากการจราจรยานยนต์)

ภาพ	บรรยาย
LS. TOP VIEW ภาพทางด่วน Caption ตัวหนังสือซ้อนบนภาพ “เหตุที่ทำให้เกิดภัย”	ในสถานการณ์ปัจจุบัน ทั่วโลกได้มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการคมนาคม การขนส่ง ทำให้การสัญจรไปมาเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว
MC. อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามถนน	ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรง จากอุบัติเหตุการจราจรเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก
MC. ภาพอุบัติเหตุ รถจักรยานยนต์ CU. ผู้ประสบอุบัติเหตุ	การเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร อาจกล่าวได้ว่า รถจักรยานยนต์เป็นปัญหาสำคัญของอุบัติเหตุ
MC. รถจักรยานยนต์จำนวนมากตามแยกไฟแดง MC. รถจักรยานยนต์วิ่งผ่านเฟรมจำนวนมาก	เนื่องจากรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศเพราะมีความคล่องตัวสูง หาซื้อได้ง่าย ราคาไม่แพงนัก การบำรุงรักษาสะดวก จึงได้รับความนิยมทั้งในเมืองและชนบท อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จึงสูงตามไปด้วย ซึ่งมาจากสาเหตุหลาย ๆ ประการ เช่น

ภาพ	บรรยาย
CU. รถจักรยานยนต์ที่บรรทุกของมาก ๆ CU. รถจักรยานยนต์ที่มีคนนั่งซ้อนท้ายเกิน 1 คน	รถจักรยานยนต์ที่นำมาบรรทุกสิ่งของหรือโดยสารเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จะทำให้เกิดอันตรายได้ง่าย
MC. คนขับรถจักรยานยนต์	การขี่รถของผู้อื่นมาใช้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุเพราะการไม่คุ้นเคยในการใช้เครื่องอุปกรณ์ประจํารถที่อาจมีข้อบกพร่องบางอย่าง ที่เจ้าของเท่านั้นที่รู้ดี
MC. เด็กขับรถจักรยานยนต์	ประสบการณ์และความชำนาญในการขับจําเป็นมาก เพราะอุบัติเหตุมักเกิดขึ้นในรายที่ผู้ขับขี่ เพิ่งขับรถเป็นใหม่ ๆ หรือภายใน 6 เดือน ซึ่งมีการเกิดอุบัติเหตุมากถึง 2 เท่า
MC. คนพิการเนื่องจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์	ความเร็วของการขับรถ มีผลทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และเมื่อเกิดขึ้น ยิ่งความเร็วสูงก็ยิ่งทำให้เกิดความเสียหายมาก โดยเฉพาะกับร่างกายอาจบาดเจ็บพิการทุพพลภาพ จนถึงเสียชีวิต
MC. มลภาวะตามท้องถนน,ฝุ่นตก	การไม่ระมัดระวังในการขับขี่ เนื่องมาจากความเหน็ดเหนื่อย ความเครียด ตลอดจนสภาพแวดล้อมของท้องถนน เช่น สภาพการจราจรที่คับคั่งถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ผิวการจราจรที่มี -

ภาพ	บรรยาย
	น้ำมัน ดินทราย หรือฝนตก ทำให้รุดเสียการทรงตัวได้ง่าย การเบรคอย่างรุนแรงและกระทันหัน โดยเฉพาะบนผิวถนนที่ลื่น
LS. บนถนนในเวลากลางคืน MC. รถจักรยานยนต์วิ่งผ่านเฟรมไป	ในเวลากลางคืน สิ่งแวดล้อมไม่ดีเห็นได้ยากมาก เวลาขับขี่รถจะต้องให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ กับรถยนต์ที่กำลังจอดอยู่ สิ่งกีดขวางทาง ถนนโค้งมุมหรือเว้า และการใช้ไฟสูงทำให้ถูกจังหวะ
MC. ภาพอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์	ผู้ขับขี่รถอยู่ในสภาพมึนเมาสุรา ยาเสพติด ทำให้เกิดความคิดกะนองหรือการตัดสินใจต่อสถานการณ์ได้ช้า การไม่รู้สีกตัวเลยหรือหลับใน
MC. ภาพอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์	การขับแข่ง เป็นการกระทำที่ล่อแหลมต่ออันตรายมาก ถ้าผู้ขับขี่ไม่ดูความปลอดภัย และไม่เตรียมพร้อมกับตนเองและรถที่ขับอยู่
MC. ภาพอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์	การเลี้ยวโค้ง โดยใช้ความเร็วสูง การหยุดรถอย่างแรงหรือกระทันหันทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ภาพ	บรรยาย
MC. คนไข้ใน Ward ที่มีอาการทางสมองอัน เนื่องมาจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์	ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และคนซ้อนท้าย ไม่สวมหมวกกันน็อค เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น ไม่ว่าจะ สาเหตุใดก็ตามอาจทำให้เกิดอันตรายได้ โดยเฉพาะศีรษะและสมอง ทำให้พิการหรือเสียชีวิตได้
Caption ข้อความซ้อนบนภาพอุบัติเหตุ	อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ทุกวินาที ถ้าผู้ขับขี่ ประมาท ขาดน้ำใจ ไม่มีวินัย ไม่รักษากฎจราจร

บทโทรทัศน์
“อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ที่คร่าชีวิตและความสูญเสีย”

ภาพ	บรรยาย
LS. ภาพ TOP VIEW การจราจรมีตัวอักษรเป็น Title ชื่อเรื่อง “อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ที่คร่าชีวิตและความสูญเสีย” MC. จราจรเป็นทิวทัศน์ให้กว้าง ตามสัญญาณจราจร โดยมีรถจักรยานยนต์วิ่งผ่านเฟรมไป CU. จราจรที่ให้สัญญาณเดินรถ	Fade in BG. จากสภาพการจราจรที่ติดขัดในเมืองหลวง จักรยานยนต์กลายเป็นสิ่งจำเป็น ในชีวิตประจำวัน ด้วยความสะดวกคล่องตัวในการใช้งาน โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งรีบ
LS. รถจักรยานยนต์ที่แน่นเต็มท้องถนน CU. รถจักรยานยนต์ที่วิ่งชอกแซกตามช่องว่างบนถนน MC. รถจักรยานยนต์ที่กำลังวิ่งจำนวนมาก CU. รถจักรยานยนต์ที่มีคนขับและผู้โดยสารนั่งซ้อนท้ายและมีของซ้อนท้าย LS. รถจักรยานยนต์จำนวนมากวิ่งผ่านเฟรม	รถจักรยานยนต์จึงเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์มากมาย สามารถเป็นยานพาหนะใช้โดยสารเดินทาง และขนส่งสิ่งของได้คล่องตัวรวดเร็วกว่าพาหนะอื่น
MC. รถช่วงติดไฟแดง CU. ท่อไอเสียรถจักรยานยนต์ที่มีควันออกมาตอน Start รถ LS. ภาพอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์บนถนน CU. คนเจ็บและบาดเจ็บ LS. การขนย้ายผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล	ขณะเดียวกันรถจักรยานยนต์ก็มีโทษมหันต์ ไม่ว่าจะเป็นเสียงหรือควัน ล้วนก่อให้เกิดมลพิษที่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือแม้กระทั่งการเกิดอุบัติเหตุ อาจทำให้ผู้ขับขี่ ผู้ซ้อนท้ายประสบกับความพิการและความตายได้ ซึ่งนับวันจะเป็นปัญหาสำคัญเชิงข้างคุณภาพชีวิตของมนุษย์

ภาพ	บรรยาย
MC. รถจักรยานยนต์เกิดอุบัติเหตุ มีคนได้ รับบาดเจ็บมีคนมามุงดู MC. ผู้ที่มามุงดู ด้วยสีหน้าสลด	รถจักรยานยนต์ เป็นรถที่คว่ำและเสียหลัก ง่าย ทำให้ผู้ขับขี่หรือผู้ซ้อนท้ายได้รับบาดเจ็บ บางรายอาจรุนแรงถึงเสียชีวิต.....
MC. ผู้ป่วยที่ถูกตัวขาเนื่องจากอุบัติเหตุ จากรถจักรยานยนต์ CU. ขาที่ถูกตัด	ผู้ที่รอดชีวิตหลายรายต้องพิการสูญเสีย แขน ขา หรืออวัยวะบางส่วนใช้งานไม่ได้ ต้อง กลายเป็นคนพิการ ไปในที่สุด
LS. ผู้ป่วยหนักในห้อง ICU. CU. หน้าคนไข้ที่ได้รับบาดเจ็บอาการสาหัส	ปัจจุบันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุรถ จักรยานยนต์มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรง มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ขับขี่ที่ดื่มสุรา
CU. พยาบาลกำลังทำแผลผู้ป่วยที่มีอาการหนัก	ความคะนอง ความประมาท บวกกับสถิติ สัมพันธภาพที่ถูกบังคับด้วยฤทธิ์แอลกอฮอล์ ทำ ให้ผู้ขับขี่ประสพเหตุที่ไม่คาดคิด ต้องสัมผัสกับ ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน.....
CU. ผู้ป่วยในหอพักผู้ป่วยใน มีญาตินั่งเฝ้า สีหน้าสลด	ความเศร้าสลด ที่ต้องสูญเสียทรัพย์สิน เสียคนรัก.....
CU. ญาติคนไข้ที่นั่งเฝ้าตามเตียงต่าง ๆ MC. ผู้ป่วยนอนอยู่ในหอผู้ป่วยจำนวนมาก	บางรายอาจต้องหมดสภาพของคนปกติ บางรายต้องออกจากงาน หรืออาจหมดอิสระ เพราะความผิดทางกฎหมายแพ่ง และอาญา

ภาพ	บรรยาย
FS. รถพยาบาลเปิดสัญญาณไฟรับผู้ป่วยฉุกเฉิน วิ่งผ่านไฟรถ MC. พยาบาลเซ็นแปลรับผู้บาดเจ็บ ออกจากท้าย รถพยาบาลแล้วเซ็นวิ่งเข้าไปในห้องฉุกเฉิน CU. พยาบาลกำลังให้การรักษาพยาบาล	ห้องปฐมพยาบาล ในโรงพยาบาลทุกแห่ง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ต้องเตรียม พร้อมสำหรับรับผู้บาดเจ็บ จากอุบัติเหตุรถ จักรยานยนต์ ตลอด 24 ชม.
FS. ภาพผู้ป่วยที่เกิดอุบัติเหตุ จากรถ จักรยานยนต์จำนวนมาก ในหอผู้ป่วยนอน รักษาตัวอยู่ใน ร.พ. MC. ผู้ป่วยเข้าเฝ้ารักษา และถามหลักที่ขา	ภัยอันตรายที่พบบ่อยที่สุด จากอุบัติเหตุรถ จักรยานยนต์ คือการบาดเจ็บต่อระบบกระดูก และกระดูกสันหลัง
CU. พยาบาลทำความสะอาดแผลที่เข็บหลังการ ผ่าตัดที่บริเวณช่องท้อง MC. พยาบาลทำแผล	รองลงมา คือการบาดเจ็บของอวัยวะใน ช่องท้องและระบบทางเดินปัสสาวะ
CU. พยาบาลทำความสะอาดแผลผู้ป่วยที่มี เหล็กตามขาอยู่ MC. ผู้ป่วยที่มีอาการทางสมอง CU. หน้าผู้ป่วย CU. ภาพในหอผู้ป่วยคนไข้นอนอยู่จำนวนมาก MC. คนไข้นอนบนเตียง	ผู้ป่วยที่กระดูกหัก ข้อมือเคลื่อน บาดแผล ต่างๆ ที่ลึกถึงกระดูก ผู้ป่วยหมดสติจาก ภัยอันตรายต่อเนื่องสมองผู้ป่วยอัมพาตขยับ แขนขาไม่ได้ เนื่องจากกระดูกสันหลังหักยุบ เหล่านี้เป็นภาพที่พบบ่อยเป็นประจำในห้องปฐม พยาบาล

ภาพ	บรรยาย
LS. คนใช้ในห้องตรวจออร์โทพีดิกส์ที่มีคนไข้เข้าเฝ้าฯ / แขนงรอกการตรวจ CU. พยาบาลทำแผลคนไข้ในห้องเฝ้าฯ CU. แพทย์และเจ้าหน้าที่กำลังตัดเฝ้าฯ จากผู้ป่วย	ผู้ป่วยบางรายต้องเข้า ๆ ออก ๆ โรงพยาบาลเพื่อทำแผลเข้าเฝ้าฯ และติดตามผลการรักษา
LS. ในห้องผ่าตัด แพทย์กำลังทำผ่าตัดขาผู้ป่วย CU. ขาผู้ป่วย	บางรายต้องได้รับการผ่าตัดทันที เพื่อล้างแผลและจัดกระดูก
CU. แพทย์ในห้องผ่าตัด กำลังเปิดกระดูกไหปลาร้าผู้ป่วย	บางรายต้องได้รับการผ่าตัดเปิดกระดูกไหปลาร้าเพื่อล้างก้อนเลือดที่กักในสมอง
MC. พยาบาลทำแผลผู้ป่วย CU. แผลที่พยาบาลกำลังทำความสะอาด MC. พยาบาลทำแผลผู้ป่วย	สำหรับผู้ป่วยที่มีบาดแผลถึงกระดูก ต้องได้รับการล้างแผลทุกวัน และรายที่มีภาวะติดเชื้อก็ต้องใช้เวลาในการรักษาเพิ่มอีกเท่าตัว
CU. หน้าผู้ป่วยที่ผ่าตัดสมองมาแล้ว CU. บาดแผลที่ติดผิวหนังมาปะแผล	ผู้ป่วยที่ผิวหนังขาดหายไป ต้องได้รับการผ่าตัดเพื่อปิดผิวหนัง โดยใช้กล้ามเนื้อจากส่วนอื่นมาต่อโดยใช้กล้องจุลทรรศน์

ภาพ	บรรยาย
MC. ผู้ป่วยที่ถูกตัดขานอนอยู่บนเตียง CU. แขนที่ขาดที่ถูกตัดไปแล้วมีเหล็กตามอยู่	บางรายต้องได้รับการตัดแขนขา ระยะเวลาการรักษาผู้ป่วยอาจแบ่งเป็นช่วง ๆ คือ ช่วงวิกฤตซึ่งอาจใช้เวลารักษา ประมาณ 2-8 สัปดาห์ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการบาดเจ็บ
ใช้ Effect เปิดภาพมาเป็น MC. ผู้ป่วยที่กำลังฟื้นฟูสมรรถภาพด้วยการหัดเดินด้วยไม้เท้า CU. การก้าวเท้าหัดเดินของผู้ป่วย	จากนั้นก็ในช่วงพักฟื้น ผู้ป่วยต้องได้รับการบำบัดเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพการใช้งานของอวัยวะทุกระบบให้กลับเข้าสู่สภาพเดิม
CU. เจ้าหน้าที่ถ่ายภาพบำบัดกำลังฝึกผู้ป่วยให้หัดเดิน MC. การเดินของผู้ป่วย โดยมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลและพยุงผู้ป่วย	ผู้ป่วยต้องมีความกระตือรือร้น ได้รับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะกำลังใจจากผู้ใกล้ชิด เพื่อให้เขาสามารถมีสภาพใกล้เคียงสภาวะเดิมหรือเหมือนเดิมให้มากที่สุด
ใช้ Effect เปิดภาพ MC. คนขับรถจักรยานยนต์จำนวนมากวิ่งผ่านเฟรม CU. รถจักรยานยนต์ที่มีเด็กนั่งโดยสารวิ่งผ่านเฟรม	หลายครั้งที่รถจักรยานยนต์ประสบอุบัติเหตุไม่ว่าล้มหรือคว่ำถ้าผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายเป็นคนหนุ่มสาวสามารถลุกขึ้นได้ ถ้าเหตุการณ์ไม่รุนแรงนัก

ภาพ	บรรยาย
CU. ขาที่เข้าเฟือกในผู้ป่วยเด็กซึ่งนอนอยู่บนเตียงแล้ว Zoom out. MC. ผู้ป่วยสูงอายุที่นอนอยู่บนเตียง	แต่สำหรับผู้สูงอายุ และเด็กเล็ก คงจะลุกขึ้นไม่ไหว มีบ่อยครั้งที่ตกจากรถจักรยานยนต์ ทำให้กระดูกสันหลังยุบ กระดูกสันหลังที่เสื่อมสภาพ จากความชรา ก็จะทรุดโทรมลงไปอีก.... ต้องทรมาณกับอาการปวดหลังจนกว่าจะสิ้นอายุขัย...
MC. เด็กนอนเข้าเฟือกขาอยู่บนเตียง CU. เด็กที่เข้าเฟือกแขน	เด็กบางคนช่วยตัวเองไม่ได้ ต้องพิการ แม้ว่าจะหล่นจากรถจักรยานยนต์เพียงครั้งเดียว เด็กอาจหมดอนาคตกลายเป็นภาระของผู้ปกครองต่อไปอย่างน่าเสียดาย.....
CU. หญิงมีครรภ์นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์	หญิงมีครรภ์บางท่านชอบซ้อนท้ายจักรยานยนต์เคยคิดบ้างหรือไม่ว่า ถ้ารถจักรยานยนต์คว่ำ ท่านและลูกที่รักในครรภ์จะมีสภาพเป็นอย่างไร
MC. การทำผ่าตัด Effect ตัวหนังสือค่าใช้จ่ายพร้อมกราฟแสดง ค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาลรัฐและ โรงพยาบาลเอกชน	ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ จักรยานยนต์ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการบาดเจ็บ โดยเฉลี่ยสำหรับผู้บาดเจ็บที่ต้องได้รับการผ่าตัด ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างน้อย ประมาณ 1-2 หมื่นบาท ในโรงพยาบาลของรัฐ

ภ.พ	บรรยาย
	ส่วนในโรงพยาบาลเอกชนอาจต้องเพิ่มขึ้นเป็น 2-3 เท่าตัว ซึ่งยังไม่รวมถึงค่าเดินทาง ค่าเยี่ยมไข้ ค่าอาหารเสริมพิเศษ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของญาติและตัวผู้ป่วยเอง
CU. แพทย์กำลังทำการตรวจ CU. ดูฟิล์ม X-RAY (ภาพการวินิจฉัยโรค)	ถ้าผู้ป่วยเจ็บเป็นฝ่ายผิด ก็ต้องชดใช้จ่ายค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หากยอมความกันไม่ได้ ก็ต้องเกิดปัญหาด้านกฎหมาย ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายขึ้นอีก
LS. ในห้องตรวจแพทย์กำลังตรวจผู้ป่วย MC. พยาบาลทำแผลผู้ป่วยใน CU. การทำแผลคนไข้ MC. ญาติผู้ป่วยกำลังป้อนอาหาร ผู้ป่วยที่มีอาการทางสมอง CU. ญาติให้น้ำผู้ป่วยดื่ม	ผู้ป่วยต้องขาดรายได้ส่วนหนึ่งในช่วงที่ได้รับบาดเจ็บ ช้ำร้ายถ้าการบาดเจ็บรุนแรงมากจนต้องกลายเป็นคนทุพพลภาพ ก็ต้องออกจากงาน กลายเป็นคนช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เป็นภาระของสังคมต่อไป
MC. คนไข้นอนบนเตียง มีญาติเช็ดหน้าเช็ดตัวให้ CU. หน้าญาติและผู้ป่วย LS. ญาติผู้ป่วยที่มาดูแลและเฝ้า CU. หน้าญาติและหน้าผู้ป่วย	ครอบครัวที่เคยสุขสบาย มีผู้นำครอบครัวเป็นหลักเพียงเลี้ยววินาทีแห่งความประมาท อาจส่งผลให้ภาวะทางเศรษฐกิจย่ำแย่ไปอย่างน่าเสียดาย

ภาพ	บรรยาย
ใช้ Effect หมุนภาพผู้จับปืนรถจักรยานยนต์เข้ามา CU. คนจับและผู้โดยสารสวมหมวกกันน็อค MC. ภาพผู้จับปืนรถจักรยานยนต์ CU. ภาพอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์บนท้องถนน 6-7 Cut แล้วใช้ Effect หมุนภาพออกไป	อุบัติเหตุเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเวลา.... เพียงเพราะประมาท..... อุบัติเหตุสามารถป้องกันได้ หรือบรรเทา ความรุนแรงลงได้ความสูญเสียชีวิตและ ทรัพย์สินก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นก่อนการขับขี่ หรือซ้อนท้ายรถ จักรยานยนต์ทุกครั้ง ควรตระหนักถึงภัยอันตรายที่ ก่อให้เกิดการบาดเจ็บความพิการและความตาย ทั้งนี้เพื่อสวัสดิภาพของตนเองและครอบครัว Fade Out

บทโทรทัศน์ กันไว้ดีกว่าแก้
(การป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์)

ภาพ	บรรยาย
Caption กันไว้ดีกว่าแก้ background เป็นภาพรถจักรยานยนต์วิ่งตามถนน ใช้เทคนิคภาพ Negative LS. รถจักรยานยนต์วิ่งตามท้องถนนจำนวนมาก	(คนตรี 8 วิ) จักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่มีผู้นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีราคาค่อนข้างถูกและสะดวกต่อการใช้งาน สิ้นเปลืองเชื้อเพลิงน้อยและมีความคล่องตัวในการใช้งานสูงในทุกสภาพของการจราจร โดยเฉพาะในสภาพการจราจรที่ติดขัด การใช้รถจักรยานยนต์จะช่วยประหยัดเวลา ทำให้ถึงจุดหมายปลายทางได้เร็วกว่ายานพาหนะอื่น
MC. การเกิดอุบัติเหตุบนถนน CU. ผู้ประสบอุบัติเหตุ	แต่รถจักรยานยนต์ก็ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย โดยเฉพาะการไม่ระมัดระวังในการขับขี่และมีสาเหตุมากมายที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้
MC. ภาพอุบัติเหตุหลาย ๆ Shot	การป้องกันเพื่อลดการเสี่ยงต่ออุบัติเหตุรถจักรยานยนต์จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ซึ่งจะขอแนะนำไว้เพื่อให้ท่าน ผู้ใช้รถจักรยานยนต์นำไปปฏิบัติดังนี้.....

ภาพ	บรรยาย
Caption สภาพพรด MC. ตรวจสอบสภาพพรด	1. <u>สภาพพรด</u> ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ควรตรวจสอบสภาพพรดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาในขณะขับขี่
Caption ความชำนาญ MC. คนขับขี่รถจักรยานยนต์	2. <u>ความชำนาญ</u> ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องมีความชำนาญ ในการขับขี่
Caption ใบอนุญาต CU. ใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์	3. <u>ใบอนุญาต</u> ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องมีใบอนุญาต ที่ถูกต้องตามกฎหมาย
Caption ระมัดระวัง MC. ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ขับอย่างระมัดระวัง	4. <u>ระมัดระวัง</u> ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ควรมีสำนึก ในการระมัดระวังต่อตนเองและผู้อื่น
Caption ไม่ประมาท MC. ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ หยุดให้คนข้ามถนน	5. <u>ไม่ประมาท</u> ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ ผู้ขับขี่ต้องไม่ประมาท โดยต้องขับอย่างถูกกฎจราจร มีน้ำใจและวินัย

ภาพ	บรรยาย
Caption สวัสดิภาพ MC. ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และมีคนซ้อนท้าย	6. <u>สวัสดิภาพ</u> ผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ควรมีคติประจำใจ ในขณะที่ใช้ยานพาหนะคือการถึงที่หมายโดยสวัสดิภาพ
Caption ไม่ใช่สารกระตุ้น MC. ภาพคนดื่มสุรา	7. <u>ไม่ใช่สารกระตุ้น</u> ผู้ขับขี่ไม่ควรใช้ สารกระตุ้น เช่น ยาเสพติด หรือสารกดทับประสาท แอลกอฮอล์ สุรายาเมา อันก่อให้เกิดอันตรายต่อระบบประสาท และต่อการควบคุมสภาวะสมดุลย์ของร่างกาย
Caption สวมหมวกกันน็อก MC. ภาพคนขี่รถจักรยานยนต์และผู้ซ้อนท้ายสวมหมวกกันน็อก	8. <u>สวมหมวกกันน็อก</u> ผู้ขับขี่ และผู้ซ้อนท้าย ควรสวมหมวกกันน็อก ที่ได้มาตรฐานอย่างถูกต้อง การสวมหมวกกันน็อคนับได้ว่าเป็นผลดี ในด้านความปลอดภัยต่อผู้ขับขี่และผู้โดยสารเพราะช่วยลดความรุนแรง จากการกระแทกและการบาดเจ็บแม้ว่าจะไม่สามารถป้องกันอุบัติเหตุได้ทั้งหมด แต่ก็สามารถลดความรุนแรงของการบาดเจ็บที่ศีรษะได้
Caption บรรทุกน้ำหนักเกิน MC. ภาพคนขี่รถจักรยานยนต์และมีของบรรทุกจำนวนมาก	9. <u>บรรทุกน้ำหนักเกิน</u> การซ้อนบุคคลหรือสิ่งของ ไม่ควรให้น้ำหนักเกิน เพราะจะทำให้รถจักรยานยนต์เสียการทรงตัว ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ภาพ	บรรยาย
Caption ระยะทางไกลเกินไป MC. คนขับขี่รถจักรยานยนต์ Background เป็นภูเขาเส้นทางคดเคี้ยว	10. <u>ระยะทางไกลเกินไป</u> ไม่ควรใช้รถจักรยานยนต์ สำหรับการเดินทางที่มีระยะไกลเกินไป และควรเพิ่มความระมัดระวังในเส้นทางที่ไม่ชำนาญ
Caption สภาพถนนและสภาพอากาศ	11. <u>สภาพถนน และสภาพอากาศ</u> ถนนที่ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ ผิวจราจรจมน้ำมัน ดินทรายและในขณะที่ฝนตก ถนนลื่น
Caption เวลากลางวัน MC. คนขับขี่รถจักรยานยนต์ในเวลากลางวัน	12. <u>เวลากลางวัน</u> ควรใส่เสื้อผ้าสว่างชัดเจน ไม่ควรใช้ความเร็วสูง และควรใช้สัญญาณไฟให้ถูกต้อง
Caption ปฏิบัติ ขับขี่ปลอดภัย อุบัติเหตุป้องกันได้ โปรดร่วมใจกันปฏิบัติ Background เป็นภาพคนขับขี่รถจักรยานยนต์ ใช้เทคนิคภาพ Negative	ปฏิบัติ ขับขี่ปลอดภัย อุบัติเหตุป้องกันได้ โปรดร่วมใจกันปฏิบัติ - คนตรี 10 วิ -
Caption ผลิตโดย งานเวชนิทัศน์ ฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลเลิดสิน	

แบบวัดเจตคติของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์

โปรดตอบคำถามในช่องว่างที่เว้นไว้และ/หรือเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง .
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพ
() 1. โสด () 2. สมรส () 3. หม้าย,หย่า,แยก
4. อาชีพ
() 1. เกษตรกรรม () 2. ค้าขาย () 3. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
() 4. รับจ้าง () 5. นักเรียน,นักศึกษา () 6. อื่น ๆ ระบุ.....
5. ระยะเวลาของการขับใช้รถจักรยานยนต์.....ปี.....เดือน

โปรดเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างแต่ละข้อตามความรู้สึกนึกคิดของท่าน

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	การใช้รถจักรยานยนต์คันของมาก ๆ หรือมีผู้ซ้อนท้ายหลาย ๆ คน เป็นการขับซี้ให้คู่มค่า					
2	การขับซี้รถจักรยานยนต์คันหนึ่งได้ ก็สามารถขับซี้รถจักรยานยนต์ คันอื่นได้ทุกคัน อย่างปลอดภัย					
3	ไม่ว่าจะขับซี้รถจักรยานยนต์มานานแล้วหรือเพิ่งขับเป็นใหม่ ๆ ก็สามารถขับซี้ได้ตามถนนโดยปลอดภัยเหมือนกัน					
4	การขับซี้รถจักรยานยนต์ทำให้ท่านอ่อนเพลียได้มากกว่า รถประเภทอื่น					
5	การขับซี้รถจักรยานยนต์ในเวลากลางวัน สามารถขับได้เร็วกว่า กลางคืน เพราะรถน้อยถนนว่าง					
6	การขับซี้รถจักรยานยนต์ ในสภาพของการมีเมามากจากแอลกอฮอล์ ช่วยให้ขับรถได้คล่องขึ้น ถ้าในการตัดสินใจมากขึ้น					
7	การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แล้วขับซี้รถจักรยานยนต์ ทำให้ เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย					
8	การใช้สารกระตุ้น หรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทำให้ขับซี้ รถจักรยานยนต์ได้อย่างสนุกสนาน					
9	การขับซี้รถจักรยานยนต์ด้วยความระมัดระวัง แสดงว่าผู้ขับซี้ยัง ไม่มีความชำนาญพอ					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10	การขับขีรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วและประมาท เป็นคนที่ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม					
11	ฝนตกถนนลื่นควรขับขีรถจักรยานยนต์ เพื่อให้ถึงที่หมาย โดยเร็ว					
12	การขับขีรถจักรยานยนต์ มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตเท่ากับ รถประเภทอื่น					
13	ถ้ามีทางเลือกได้คิดว่าจะใช้รถประเภทอื่นแทนรถจักรยานยนต์					
14	รถจักรยานยนต์ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บสาหัสได้ง่าย					
15	การขับขีรถจักรยานยนต์ก็มีความรู้สึกลอดภัยเหมือนกับรถชนิดอื่น					
16	การขับขีรถจักรยานยนต์ในสภาพถนนที่การจราจรติดขัดจะทำให้ถึง ที่หมายได้เร็วกว่ารถประเภทอื่น					
17	ถ้าขับรถจักรยานยนต์ได้คล่องและชำนาญ ใบอนุญาตก็ไม่จำเป็นต้องมี					
18	อุบัติเหตุทำให้ต้องสิ้นเปลืองเงินทองในการรักษาตัวเพิ่มขึ้น เมื่อขับขี รถจักรยานยนต์					
19	หมวกนิรภัยมีประโยชน์น้อย เมื่อเกิดอุบัติเหตุ					
20	หมวกนิรภัยมีราคาแพงไม่เหมาะสมกับการซื้อหา					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
21	เมื่อเกิดอุบัติเหตุหมวกนิรภัยไม่สามารถช่วยให้ปลอดภัยได้					
22	ไม่จำเป็นที่จะต้องสวมหมวกนิรภัย ถ้าเราระมัดระวังในการขับขี่					
23	คนที่สวมหมวกนิรภัย สามารถบาดเจ็บได้เท่ากับคนที่ไม่สวมหมวกนิรภัย					
24	เป็นการดีที่บังคับให้สวมหมวกนิรภัยทั้งคนขับและผู้ซ้อนท้าย					
25	การสวมหมวกนิรภัย สามารถป้องกันใบหน้าและศีรษะได้เมื่อเกิดอุบัติเหตุ					
26	การสวมหมวกนิรภัย ทำให้ลดความสามารถในการมองเห็น					
27	ทำนอยากให้ทุกคนมองเห็นความสำคัญของหมวกนิรภัย					
28	หมวกนิรภัยเป็นสิ่งจำเป็นเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์					
29	หญิงมีครรภ์สามารถซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ได้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว					
30	ไม่ว่าจะเดินทางไปไกลขนาดไหน จักรยานยนต์สามารถเป็นพาหนะที่จะพาไปได้ทุกที่					

data					
Item	$\bar{X}$ hi	S^2 hi	$\bar{X}$ lo	S^2 lo	t-test
1	4.0667	0.0667	4.2667	0.9238	-0.7783 *
2	4.3333	0.3810	2.8667	1.4095	4.2451
3	4.1333	0.8381	2.6000	0.9714	4.4147
4	4.4000	0.2571	3.0000	1.1429	4.5826
5	4.8667	0.1238	4.3333	0.8095	2.1381
6	4.2000	0.3143	3.4000	1.1143	2.5923
7	4.3333	0.2381	3.6000	1.4000	2.2191
8	4.2000	1.0286	2.8000	1.0286	3.7804
9	4.1333	0.9810	4.0000	1.0000	0.3669 *
10	4.7333	0.2095	4.3333	0.9524	1.4372 *
11	4.6667	0.2381	2.8667	1.9810	4.6799
12	5.0000	0.0000	4.0000	0.8571	4.1833
13	4.6667	0.2381	3.4000	2.2571	3.1056
14	4.3333	0.2381	2.8667	1.4095	4.4254
15	4.4000	0.2571	3.8667	0.5524	2.2958
16	4.6000	0.2571	4.1333	0.9810	1.6243 *
17	4.6667	0.2381	2.9333	1.9238	4.5657
18	4.6000	0.2571	4.2667	1.0667	1.1220 *
19	3.6000	1.8286	2.1333	1.8381	2.9665
20	4.6667	0.2381	3.5333	0.6952	4.5434
21	4.8667	0.1238	3.5333	0.8381	5.2652
22	4.3333	0.2381	2.7333	1.0667	5.4250
23	3.6000	1.1143	2.6667	1.5238	2.2255
24	3.6000	0.9714	2.5667	1.3810	2.3568
25	4.4667	0.2667	3.8000	1.4571	1.9666
26	4.0000	0.2857	3.6000	1.4000	1.1932 *
27	4.6667	0.2381	2.8000	1.3143	5.8025
28	4.6667	0.2381	3.7333	0.7810	3.5808
29	4.7333	0.2095	3.4667	1.1238	4.2485
30	4.6000	0.2571	2.8667	1.2667	5.4383
31	4.8000	0.1714	3.3333	0.6667	6.2048
32	4.7333	0.2095	3.1333	1.1238	5.3666
33	4.3333	0.2381	2.8667	1.8381	3.9422
34	4.9333	0.0667	4.0000	0.4286	5.1366
35	4.7333	0.2095	3.8667	0.8381	3.2794
36	3.8000	0.4571	2.9333	1.2095	2.6000
37	4.8000	0.1714	3.3333	1.0952	5.0471
38	4.8000	0.1714	4.1333	0.5524	3.0349
39	4.7333	0.2095	4.2000	0.3143	2.8540
40	4.2667	0.3524	3.1333	0.6952	4.2885

Reliability = .8967928886413574

Number of student 60 Number of item 40

Variance Si 34.86667251586914

Variance St 277.5412292480469

Total score mean 159.4666595458984

Select Group size 25 %

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางเยาวดี เกิดสินธุ์
เกิด	วันที่ 24 ตุลาคม 2494
สถานที่เกิด	สามเสนใน ดุสิต กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 236/107 ซอยสรณาคมณ์ วัฒนา-รังสิต ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ช่างภาพการแพทย์ (นักเวชนิทัศน์)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	งานเวชนิทัศน์ กลุ่มงานวิชาการ โรงพยาบาลเลิดสิน กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2511	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน
พ.ศ. 2516	ปม.ช. วิทยาลัยเพาะช่าง
พ.ศ. 2518	ประกาศนียบัตรช่างภาพการแพทย์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2525	วท.บ. (เวชนิทัศน์) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2540	ก.สม. (เทคโนโลยีการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ผลการใช้รายการวิทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการ
ใช้รถจักรยานยนต์

บทคัดย่อ
ของ
เขาวดี เกิดสินธุ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
มีนาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตรายการวิดีโอ สำหรับการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะให้เปลี่ยนแปลงเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ผลของการวิจัยได้เพิ่วิทัศน์ในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ จำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สาเหตุของอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

ตอนที่ 2 ผลจากอุบัติเหตุและความสูญเสีย

ตอนที่ 3 การป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์

การศึกษานี้ใช้แบบวัดเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ศึกษากับผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ ที่มาเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลเลิดสิน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน

แบบกลุ่มเล็ก จำนวน 10 คน

แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าเจตคติก่อนและหลังการใช้รายการวิดีโอ จาก 3 กลุ่ม คือ แบบหนึ่งต่อหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเป็น 107.67 และ 137.33 แบบกลุ่มเล็ก มีค่าเฉลี่ยเป็น 113.00 และ 136.40 แบบภาคสนาม มีค่าเฉลี่ยเป็น 111.77 และ 135.10 ตามลำดับ และเจตคติในการป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ หลังใช้รายการวิดีโอเปลี่ยนแปลงเจตคติสูงกว่าก่อนใช้รายการวิดีโออย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

Effects of Video Programs on Motorcycle Accident Patients' Attitude Change

AN ABSTRACT

BY

YOWVADEE GERDSIN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Educational Technology

at Srinakharinwirot university

March 1998

The goal of this study was to produce program for preventing motorcycle accident with its special objective of attitude change on motorcycle accident's prevention. The video-tape programme for preventing motorcycle accident included 3 series as :

series 1: Cause of motorcycle accident.

series 2 : Result of accident and damage.

series 3 : Prevention of motorcycle accident

Attitude scale on prevention of motorcycle accident was administered to the patients in Lerdsin hospital, injured by motorcycle accident. They were divided into 3 groups of :

3 patients of one by one.

10 patients of small group.

30 patients of field study.

Their attitude before and after video-tape programme viewing was that mean of one by one was 107.67 and 137.33, of small group was 113.00 and 136.40 and of field study was 111.77 and 135.10, respectively. There also was significant difference at .01 level among their attitude on prevention of motorcycle accident before and after video-tape programme viewing.